

Årsrapport (2018-2019)

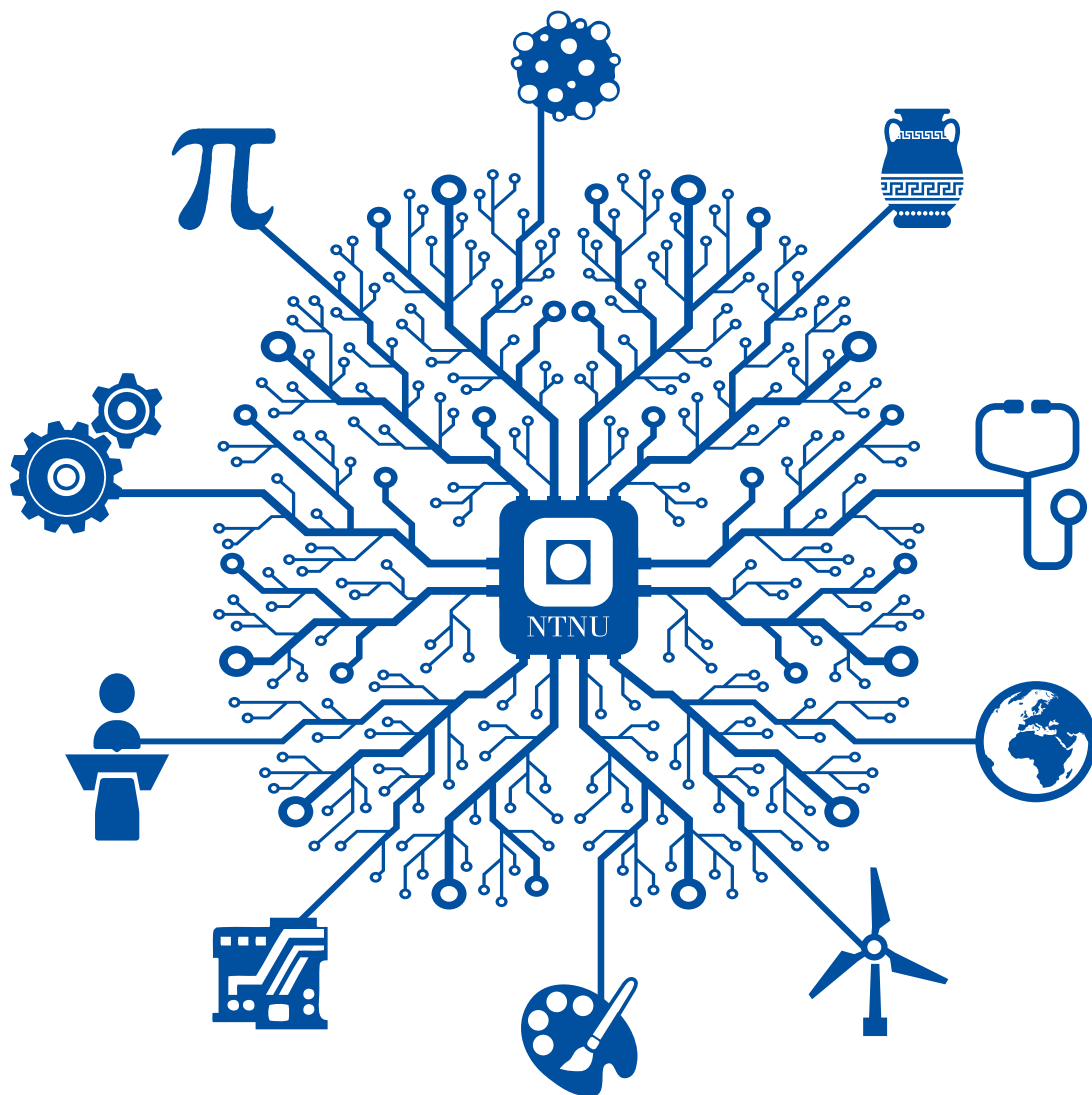
FORSIDE:

NTNUs doktorpromosjon i Hovedbygningens aula på Gløshaugen.
Nye doktorer kreeres, æresdoktor utnevnes og ærespris utdeles.

FOTO: THOR NIELSEN/NTNU

Årsrapport (2018–2019)

Årsrapport med årsregnskap for 2018, samt planer for 2019.
Godkjent av NTNUs styre i styremøte 14. mars 2019.

NTNU – Kunnskap for en bedre verden

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	STYRETS BERETNING	6
2.	INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	9
3.	ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	13
3.1	Oppsummering av resultater	13
3.2	Ett NTNU	20
3.3	Nasjonal premissleverandør	30
3.4	Sterke, internasjonalt orienterte fagmiljøer	37
3.5	Øvrige aktiviteter og resultater	45
3.6	KDs styringsparametere	48
3.7	Midler og måloppnåelse for oppgradering av bygg	61
3.8	Midler til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenlåing	62
3.9	Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45	62
3.10	Øvrige midler gitt i supplerende tildelingsbrev	63
3.11	Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter	64
4.	STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	66
4.1	Overordnet vurdering	66
4.2	Internrevisjoner i 2018	66
4.3	Aktivitet og status i 2018	67
4.4	Arbeidslivskriminalitet	70
4.5	Sikkerhet og beredskap	71
4.6	Lærlinger i statsforvaltningen	73
4.7	«Inkluderingsdugnaden»	73
4.8	Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet	74
5.	FRAMTIDSUTSIKTER OG PLANER FOR 2019	79
5.1	Sterke fagmiljøer	79
5.2	Styrket samspill og tverrfaglighet	80
5.3	Framtidens studietilbud og livslang læring	81
5.4	Fornyelse av infrastruktur for lærings- og arbeidsmiljøer	82
5.5	Effektive og moderne støttefunksjoner	83
5.6	Nytt styringssystem med indikatorer	84
5.7	Budsjett for 2019	85
5.8	Større investeringsprosjekter	86
5.9	Overordnet risikovurdering	88
6.	ÅRSREGNSKAPET	90
6.1	Styrets kommentarer til årsregnskapet	90
6.2	Prinsippnote SRS	92
6.3	Resultatregnskapet	96
6.4	Balanseregnskapet	97
6.5	Kontantstrømoppstilling	99
6.6	Bevilgningsoppstilling	100
6.7	Noter	102
6.8	Tabeller	117
7.	ALFABETISK LISTE OVER UTTRYKK OG FORKORTELSER	119

MERKNAD: Alle dataserier som er presentert i rapporten viser summen av fusjonspartnerne. Det betyr at NTNUs resultater for 2016 og utover sammenlignes med resultatene for fusjonspartnerne sammenlagt for årene før fusjonen. Dette er i tråd med måten KD har tilrettelagt datagrunnlaget for rapportering på DBH (Database for statistikk om høyere utdanning/KD-portal).

1. Styrets beretning

MEDLEMMER I STYRET I 2018:

Eksterne representanter:

- Styreleder Svein Richard Brandtzæg
- Nina Refseth
- Nils Kristian Nakstad
- Maria Strømme

Interne representanter:

Representanter for de vitenskapelige ansatte:

- Kristin Melum Eide
- Tim Torvatn
- Aksel Tjora

Representanter for studentene:

- Siri Arnesen
- Philip Lautin Jackson

Representant for midlertidig vitenskapelige ansatte:

- Sigrid Rønneberg

Representant for de teknisk-administrativt ansatte:

- Kjersti Møller

STYRETS ARBEID

I 2018 gjennomførte styret 6 ordinære styremøter, behandlet 36 saker og fikk 25 orienteringer. Styret gjennomførte også i 2018 en egevaluering av eget arbeid.

Et viktig stikkord for 2018 er konsolidering. Styret har vært opptatt av å gi organisasjonen tid til å følge opp og tilpasse seg endringene som kom i kjølvannet av fusjonen. Konsekvensene av fusjonen har i 2018 særlig medført arbeid for instituttnivået, blant annet gjennom arbeid med samordning av studieporteføljen, samlokalisering og utarbeidelse av lokale strategier innenfor rammen av NTNUs overordnede strategi.

Nettopp iverksetting av NTNUs strategi er et tema som har opptatt styret i 2018. Styret har fulgt arbeidet med iverksetting av strategien tett, både gjennom virksomhetsrapportene til styret og gjennom arbeidet med årsplanen for 2019. Styret er tilfreds med systematikken som legges til grunn for å realisere de strategiske ambisjonene.

Utvikling av NTNUs studieportefølje og arbeidet med samlokalisering og campusutvikling er eksempler på strategisk viktige saksområder som inngår i utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet (KD) og som styret følger tett. Internasjonalisering er ett av innsatsområdene i strategien, og styret har hatt flere saker om temaet på sitt bord. Styret er holdt informert om arbeidet med revisjon av internasjonal handlingsplan, men har også utarbeidet høringsinnspill om studentmobilitet, og deltatt aktivt i diskusjoner om etikk og internasjonalt samarbeid.

VIKTIGE AKTIVITETER OG RESULTATER I 2018

NTNU har mange og ambisiøse mål som organisasjonen har nedlagt et betydelig utviklingsarbeid de siste årene for å realisere. Styret har forståelse for innsatsen som dette krever, og vil berømme de ansatte. Selv om det fortsatt gjenstår mye fusjonsrelatert arbeid og mange av de kvalitative effektene av fusjonen først vil komme over tid, er det gledelig at viktige faglige synergier og resultater nå er i ferd med å synliggjøres.

NTNUs utviklingsavtale med KD inneholder fem mål som blant annet er viktige for å realisere gevinstene av fusjonen. Statusgjennomgangen av arbeidet med avtalen viser at vi, etter to år, er godt i rute. Vi gjør viktige grep med samordning og forenkling av studieporteføljen. Vi leder an i sektoren når det gjelder pedagogisk merittering, og har utnevnt meritterte undervisere i to runder. Det arbeides systematisk med å løfte nyskapsfeltet og vi ligger an til å nå det svært ambisiøse målet om å hente én mrd.kr. fra EUs rammeprogram for forskning, Horisont 2020. Innen campusutvikling er viktige milepæler nådd. Rapporten «Arealkonsepser for campus NTNU» er ferdigstilt og fire forslag til framtidig faglig lokalisering er ute på høring.

Videre vil styret trekke fram viktige resultater og aktiviteter som NTNU har gjennomført knyttet til internasjonalisering.

NTNU ble i 2018 kåret til årets Erasmus+-institusjon for andre gang. «NTNU viser en uovertruffen bredde når det gjelder deltakelse i Eramsus+-programmet. Universitetet deltar i alle de sentraliserte tiltakene, og har god deltakelse i europeisk og global mobilitet», heter det i juryens begrunnelse.

I 2018 har NTNUs fagmiljøer sendt mer enn 300 søknader til Horisont 2020 og har startet opp 34 prosjekter. Størst suksess har vært i energiprogrammet og forsker-

Internasjonalisering
ILL.FOTO: COLOURBOX.DK

utdanningsprogrammet Marie Skłodowska-Curie. I løpet av året har étt nytt ERC-prosjekt startet. NTNU har så langt blitt tildelt 700 mill. NOK i Horisont 2020. NTNU deltar nå i tre EIT KIC-programmer; Climate KIC, Raw Materials, Inno Energy.

Gjennom året har NTNU deltatt på offisielle delegasjonsreiser til Kina og Sør-Afrika, og startet opp alumniforeninger i Ghana og India. NTNUs første internasjonalsisering-skonferanse ble avholdt i november, og vårt kontor i Brussel var vertskap for NTNU European Conference 2018.

Selv om det er gode resultater å vise til, er internasjonalsisering et tema som krever ytterligere innsats. Internasjonalsisering utfordrer organisasjonen på viktige dilemmaer knyttet til bl.a. etikk og språk, og styret er opptatt av at NTNUs skal gjøre det enda bedre på de aller skarpeste konkurransearenaene, som ERC.

NTNU har i 2018 holdt høyt trykk på å styrke åpen tilgang til forskning (Open Science). Andelen av forskningspublikasjoner som arkiveres i NTNU Open har økt markant i løpet av året. Vi er imidlertid ikke på det nivået vi ønsker å være, og kravene til åpen tilgang skjerpes stadig, blant annet i forbindelse med den såkalte Plan S. Vi ser derfor behov for å forsere arbeidet i 2019.

Innen nyskapsfeltet er styret fornøyd med at «Strategisk program for kunnskapsbasert innovasjon ved NTNU» ble iverksatt i 2018, og at det er inngått flere større strategiske samarbeidsavtaler med fokus på innovasjon i offentlig sektor, for eksempel prosjektet «Universitetskommune Trondheim 3.0» og fyrtårnprosjektet «+CityXchange» finansiert av EU. Det forventes ytterligere resultater i årene som kommer.

I 2018 har yringsfrihet blitt mye debattert ved NTNU. Styret ser det som verdifullt at grunnleggende verdier som yringsfrihet jevnlig diskuteres i organisasjonen.

Styret vektlegger at NTNU skal ha en moderne og effektiv drift, og er opptatt av at det tas helhetlige grep i om arbeidet med digitalisering og forbedring av arbeidsprosesser. Styret er tilfreds med at arbeidet nå er strategisk forankret i en «Politikk for digitalisering og prosessutvikling».

Oppsummert er styret fornøyd med samlet måloppnåelse i 2018. Viktige nøkkeltall viser at årets studentopptak ble svært bra, og vi tilbyr flere studieplasser enn noen gang før, uten at det går ut over kvaliteten på opptaket. Studiepoeng- og kandidatproduksjonen er i vekst. Hele 396 nye doktorgradskandidater disputerte i 2018, noe som er beste resultat noen sinne for NTNU. Det forventes en svak vekst i vitenskapelig publisering i 2018 (endelig tall blir klare i april), og inntektene fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) øker. Årsrapporten viser at vi har nådd mange av målene vi satte oss for året, eller har gjort vesentlige fremskritt sammenlignet med fjoråret.

PRIORITERINGER FOR 2019

Prioriteringene for 2019 tar inn over seg strategiens ambisjon å styrke NTNUs posisjon som kunnskapsinstitusjon, samtidig som behovet for konsolidering etter fusjonen balanseres med ønsket om å svare på nye utfordringer. Årsplanen for 2019 er delt inn i fem hovedområder som er gjensidig avhengige og forsterker hverandre. Det er knyttet detaljerte planer, tiltak og virkemidler til de fem punktene:

- *Sterke fagmiljøer*: Videreutvikling av sterke fagmiljøer er fundamentet for vår virksomhet og helt avgjørende for å realisere strategien. Det er både behov for å løfte den faglige kvaliteten i bredden og å utvikle flere spissmiljøer. Dette gjelder både innenfor utdanning, forskning, nyskaping og formidling.
- *Styrket tverrfaglighet og samspill*: Fagmiljøene må i økt grad ta i bruk vår kunnskap

Rekordmange doktorgradskandidater disputerte i 2018. Bildet er fra doktorpromosjonen 16. mars 2018.

FOTO: THOR NIELSEN/NTNU

i samspill med samarbeidspartnere og samfunnet for øvrig, og det tverrfaglige samarbeidet internt må forbedres. Internasjonalisering blir et gjennomgangstema i 2019.

- *Framtidens studietilbud og livslang læring*: Arbeidet med utvikling av et framtidrettet studietilbud og tilrettelegging for livslang læring innebærer fortsatt fokus på faglig integrasjon, og er viktig både for vår posisjon i sektoren og for styrking av handlingsrommet.
- *Fornylelse av infrastruktur for lærings- og arbeidsmiljøer*: NTNU har gjennom campusprosjektet i kombinasjon med nye tekniske løsninger og organisasjonsutvikling, en unik mulighet til å fornye infrastrukturen for både arbeids- og læringsmiljøer.
- *Effektive og moderne støttefunksjoner*: Fagmiljøene har behov for effektive og moderne teknisk-administrative tjenester, med riktig kvalitet tilpasset sine behov.

Styret er tilfredse med at gode resultater gir realvekst i de ordinære bevilgningene for 2019, samtidig som mangelen på oppstartsbevilgning til Elgsesetergate 10 gir utfordringer. Det er ikke viderefordelt kutt i bevilgning knyttet til ABE-reformen i 2019, men året skal brukes til å etablere et kunnskapsgrunnlag og planlegge strategisk hvordan vi skal håndtere fremtidige reduksjoner i bevilgning.

STYRING OG KONTROLL

Det ble i 2018 etablert en uavhengig internrevisjon ved NTNU, og det er gjennomført revisjoner av universitetets varslingsssystem og arbeidet med informasjonssikkerhet. De to rapportene har gitt nyttige anbefalinger for det videre arbeidet.

Styret er tilfreds med at NTNU har fått på plass et ledelsessystem for informasjonssikkerhet, og vil påse at arbeidet med iverksetting gis høy prioritet. Som følge av skjerpede krav i ny personvernlov, har sikker behandling av personopplysninger blitt viet særlig oppmerksomhet i 2018. Også på andre områder skjer det viktig arbeid med risikovurderinger av arbeidsprosesser og systemer, og informasjon og opplæring. Styret imøteser resultater av et pågående arbeid med å oppdatere og videreutvikle NTNUs styringssystem, herunder etablere et helhetlig rammeverk for intern kontroll og en standard prosess for risikovurdering.

For øvrig får styret jevnlig oppdatering om gjennomføring av planer og budsjetter gjennom tertialvise virksomhetsrapporter. Styret holdes løpende orientert om status og fremdrift i samlokaliserings- og campusprosjektene.

Styret mener NTNU har tilfredsstillende styring og kontroll, og forvalter ressursene forsvarlig og effektivt.

Vedtak i Styret 14.3.2019:

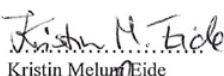
Styrets beretning i årsrapporten for 2018 godkjennes.

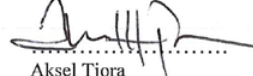

Svein Richard Brandtzæg

Nils Kristian Nakstad

.....
Maria Strømme

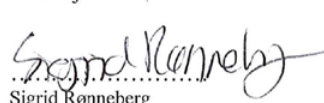

Nina Refseth

Kristin Melum Eide

Aksel Tjora

Tim Torvatn

Kjersti Møller

Sigrid Rønneberg

Siri Arnesen

Philip Lautin Jackson

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) er en ung institusjon med en lang historie. NTNU er i dag Norges største universitet, med historie tilbake til 1910 og røtter tilbake til 1760 og Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (DKNVS). Hovedsetet ligger i Trondheim, med campuser i Gjøvik og Ålesund. NTNU har åtte fakulteter samt enheter som NTNU Vitenskapsmuseet og NTNU Universitetsbiblioteket, og passerte i 2018 41 000 studenter og en bemanning på 7400 årsverk.

VÅR VISJON: KUNNSKAP FOR EN BEDRE VERDEN

Kunnskap gir mennesker muligheter og innflytelse, og er et fundament for å ta gode valg. Kunnskap inspirerer og utfordrer, endrer holdninger, tenkemåter og hvordan vi ser verden. Demokratiet vårt styrkes av en opplyst debatt. Kunnskap utviklet ved NTNU skal komme fellesskapet til gode, og man skal kunne stole på at kunnskap fra NTNU er kommet frem i tråd med normer for utvikling av god vitenskap.

Kunnskap og teknologiutvikling gir muligheter for å øke den bærekraftige verdiskapingen og for å finne svar på store utfordringer. Verden har gjennom FN blitt enige om 17 bærekraftsmål. NTNU vil bidra aktivt til å nå bærekraftsmålene.

SAMFUNNSOPPDRAGET

Samfunnsoppdraget rommer både de forventningene omverdenen har til oss, og de samfunnsoppgavene vi selv ønsker å løse. Vi har et generelt oppdrag som er likt det andre universiteter har, og et spesielt oppdrag som gjør oss unike.

Innsiden av en vannturbinrigg.
FOTO: GEIR MOGEN/NTNU

VÅRT GENERELLE OPPDRAG

Som universitet har NTNU et ansvar for å frembringe nye perspektiver for langsiktig, grunnleggende forskning og for utdanning av fremragende kandidater. Vi tilbyr forskningsbasert utdanning på alle nivåer. Vi utvikler og formidler kunnskap og forvalter kompetanse om natur, mennesker, samfunn og teknologi. NTNU er en kulturbærer og bidrar til innovasjon i samfunn og arbeidsliv.

FOTO: NTNU INFO/MENTZ INDERGAARD.

NTNUS STYRKE ER
VÅR TEKNISK-NATUR-
VITENSKAPELIGE
HOVEDPROFIL
KOMBINERT MED
FAGLIG BREDDE OG
TVERRFAGLIGHET.

En av universitetets oppgaver er å delta i en kunnskapsbasert offentlig debatt. Vi bruker vår viten til beste for samfunnet. Vi engasjerer oss i å løse globale utfordringer. Vår virksomhet fremmer utvikling, menneskerettigheter og tverrkulturell dialog.

VÅRT SPESIELLE OPPDRAG

NTNU er et breddeuniversitet med en teknisk-naturvitenskapelig hovedprofil, og et tyngdepunkt innen profesjonsutdanning.

Vi bidrar til å utvikle Norge. Vi skaper verdier, økonomisk, kulturelt og sosialt, og har en nasjonal rolle i å utvikle det teknologiske grunnlaget for fremtidens samfunn.

Med vår hovedprofil og tverrfaglige styrke bidrar vi til å løse sammensatte problemstillinger. Vi er en premisseleverandør for omstilling og grønt skifte, og vi bidrar til et konkurransedyktig næringsliv og en god offentlig sektor gjennom samarbeid om nye praksiser, prosesser og produkter.

Kunstfag er en sentral del av identiteten til NTNU. Vi har også et ledende universitetsmuseum med unike vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

Som flercampusuniversitet er NTNU en tydelig aktør i byene og regionene der vi har vår hovedaktivitet.

FOTO: HYDRØ
Styreleder
Svein Richard
Brandtzæg

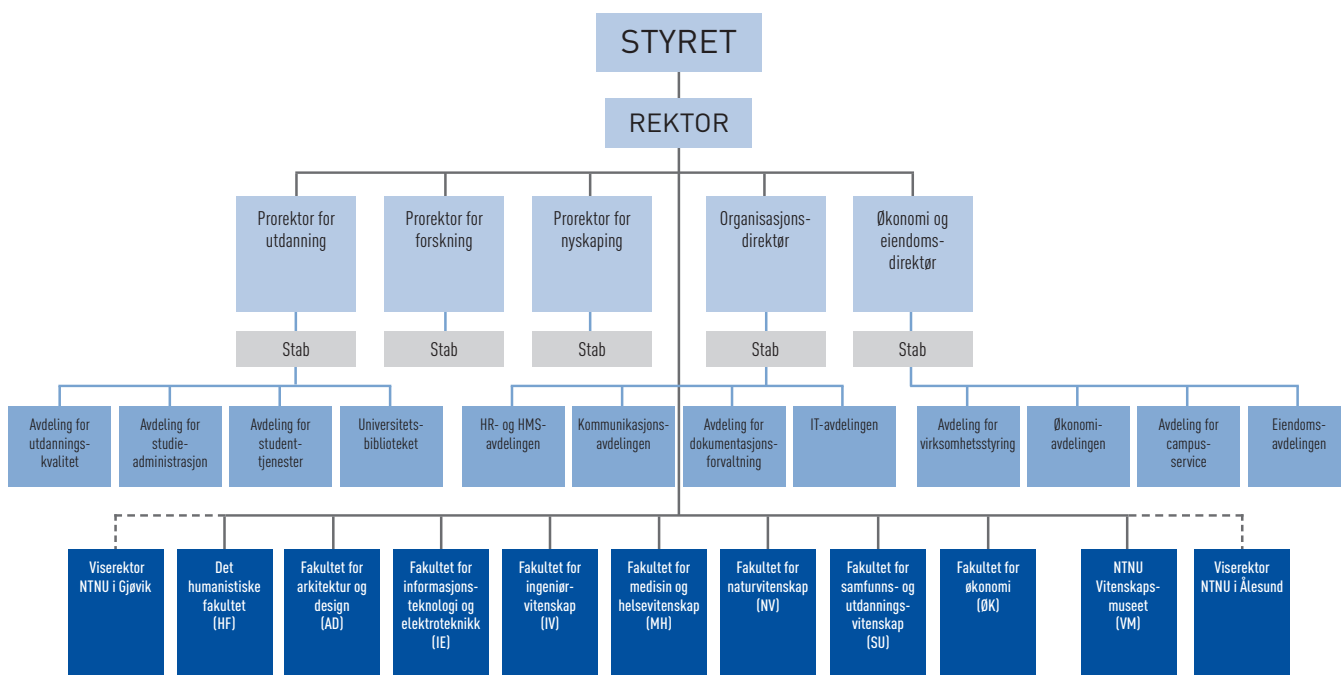

FOTO: THOR NIELSEN
Rektor
Gunnar
Bovim

ORGANISERING

NTNU er underlagt Kunnskapsdepartementet (KD). Styret er NTNUs øverste organ, og representerer institusjonen overfor offentlige myndigheter. Svein Richard Brandtzæg har vært NTNUs styreleder siden januar 2014. Rektor er styrets sekretær og daglig leder ved NTNU. Gunnar Bovim har vært NTNUs rektor siden august 2013. Virksomheten er organisert i åtte fakulteter og Vitenskapsmuseet.

Figuren viser NTNUs organisasjonskart.

UTDANNING

NTNU er landets fremste institusjon for høyere teknologiutdanning og utdanning av ingeniører. Universitetet har flere profesjonsutdanninger og et bredt fagtilbud innen naturvitenskap, samfunnsvitenskap, lærerutdanning, humaniora, medisin og helsevitenskap, økonomisk-administrative fag, arkitektur og kunstfag.

Utdanningen ved NTNU skal være fremtidsrettet og relevant – for studentene, for arbeidslivet og for verden. Ved endt utdanning skal NTNU-studenten kunne faget sitt, være mer nysgjerrig enn da hun begynte, og ha gode verdier. Studentene tar kunnskapen med seg ut i verden og anvender den på globale utfordringer. Det gir «Kunnskap for en bedre verden» i praksis.

FORSKNING OG KUNSTNERISK VIRKSOMHET

Ved NTNU driver vi forskning og kunstnerisk virksomhet på høyt nivå innenfor en rekke fagområder, – og i grensesnittet mellom dem. NTNU har et særlig ansvar for å drive tverrfaglig forskning og samarbeider tett med næringslivet. Mye av forskningen krever avansert vitenskapelig utstyr og NTNU har mer enn hundre forskningslaboratorier. Vi har forskningsgrupper og laboratorier i internasjonal toppklasse som gir rike utviklingsmuligheter for unge forskertalenter. Vårt mål er at NTNUs forskning og kunstneriske virksomhet skal bidra til samfunnsutviklingen i dag og i framtiden.

FORSKERUTDANNING

Forskerutdanningen er en strukturert grad som er normert til tre år. Det er også vanlig med et fjerde år der kandidaten underviser. NTNU er partner i en rekke nasjonale forskerskoler innenfor ulike fagområder. Hver forskerskole består av et nettverk av institusjoner som samarbeider om doktorgradsutdanningen. En doktorgrad fra NTNU gir grunnlag for ledende arbeid i næringsliv, forvaltning, høyere utdanning og forskning.

NYSKAPING OG SAMARBEID MED ARBEIDSLIVET

Vår tverrfaglige profil og erfaring i samarbeid med samfunnet og bedrifter gir NTNU et konkurransefortrinn innenfor nyskaping. Vår ambisjon er å være en stor bidragsyter til bærekraftig verdiskaping. Nyskaping er mer enn å utvikle bedrifter basert på nye ideer. Samfunnet trenger nye tanker, oppfinnere, innovatører og videreutviklere av både metoder, produkter, arbeidspraksis og tjenester innen eksisterende og nytt arbeidsliv. Det finnes knapt noe mer spennende enn at ideer fødes, konkretiseres og blir til noe nytt. NTNU får forskning og næringsliv til å satse sammen.

FORMIDLING

NTNU formidler kunnskap fra forskning, utdanning og nyskaping. Vår formidling favner samlinger, kunst og kultur. NTNU skal være i åpen og konstruktiv dialog med samfunnet, og bidra til kunnskapsbasert, offentlig debatt der også studenter og ansatte deltar. NTNU bistår beslutningstakere og næringsliv med forskningsbasert kompetanse. NTNU skal være synlig, med godt omdømme nasjonalt og internasjonalt, og utvikle og ta i bruk nyskapende virkemidler og medier.

MUSEUMSVIRKSOMHET

NTNU Vitenskapsmuseet er ett av i alt seks universitetsmuseer i Norge, og en av Norges ledende institusjoner innenfor sikring, bevaring, tilgjengeliggjøring og forskning på natur- og kulturhistorisk materiale fra Norge og resten av verden.

✓ NTNU HAR OVER 41.000 STUDENTER

✓ ÅRLIG UTEKSAMINERES 8.400 KANDIDATER

✓ ÅRLIG PUBLISERES CIRKA 4.900 VITENSKAPELIGE ARTIKLER

✓ HVER ÅR AVLEGGES CIRKA 370 KANDIDATER DOKTORGRADEN

✓ HVER ÅR ETABLERES RUNDT 20 NYE BEDRIFTER MED UTSPRING FRA NTNU

✓ PÅ VÅRE NETT-SIDER FINNES OVER 600 EKSPERTER

ENERGI

HELSE

HAVROM

BÆREKRAFT

SATSINGSOMRÅDER

NTNU har fire tematiske satsingsområder i 2014–2023: NTNU Bærekraft, NTNU Energi, NTNU Havrom og NTNU Helse. NTNUs tematiske satsingsområder skal løse komplekse utfordringer av stor betydning for samfunnet gjennom tverrfaglig samarbeid.

NTNUs strategiske satsing på tre muliggjørende teknologier i perioden 2011–2020 omfatter bioteknologi, IKT og nanoteknologi. Muliggjørende teknologier er tverrfaglig basert grunnlagsforskning som bidrar til å utvikle nye næringer, produkter og løsninger innen en rekke samfunnsområder.

SENTRE OG SAMARBEID

NTNU er vertskap for to nasjonale sentre for fremragende utdanning (SFU), seks nasjonale sentre for fremragende forskning (SFF) og sju sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) samt tre forskningssentre for miljøvennlig energi (FME). Vi er i tillegg partner i tre SFF, åtte SFI og seks FME.

NTNU har Kavli Institute for Systems Neuroscience som drives sammen med Senter for nevralt nettverk. Videre har NTNU tre K.G. Jepsen-sentre innen medisinsk forskning. NTNU er vertskap for ECCSEL, et europeisk forskningssamarbeid og en europeisk laboratorieinfrastruktur innen fangst, transport og lagring av karbondioksid (CO₂).

Vi samarbeider tett med St. Olavs Hospital, universitetssykehuset i Trondheim og SINTEF, et av Europas største, uavhengige forskningsinstitutter og en av Europas største organisasjoner innen forskningskontrakter. NTNU er partner i 19 Geminisenter, som er en modell for strategisk samhandling mellom parallelle faggrupper ved NTNU, SINTEF, Universitetet i Oslo og St. Olavs Hospital.

NTNU har et bredt internasjonalt nettverk, og samarbeider med rundt 1500 institusjoner i verden om forskning og utdanning. Vi har eget NTNU-kontor i Brussel, i samarbeid med Universitetet i Bergen og SINTEF. Nordic Five Tech er en strategisk allianse mellom de fem ledende tekniske universiteter i Norden; Chalmers, KTH, Aalto Universitetet, DTU og NTNU.

HØVEDTALL

Grovt regnet utgjør NTNU omlag 20 % av universitets- og høyskolesektoren i Norge. NTNU har i underkant av 20% av ressursene, står for litt under 20 % av sektoren sine utdanningsaktiviteter og noe over 20% av forskningsaktiviteten.

Tabellen under viser hovedtall for NTNU.

Hovedtall NTNU (Kilde: DBH/"Utvalgte nøkkeltall")	2016	2017	2018	Endring 2017-2018
Ressurser				
Totalt inntekter*	kr 8 198 341	kr 8 985 506	kr 9 124 390	1,5 %
- herav bevilgning fra KD og andre departementer*	kr 5 996 815	kr 6 595 498	kr 6 623 107	0,4 %
- herav bevilgning fra EU og Norges forskningsråd*	kr 1 022 037	kr 1 179 694	kr 1 257 867	6,6 %
Antall årsverk totalt	6936	7135	7402	3,7 %
Antall årsverk i Faglige stillinger (KDs definisjon)	4179	4415	4669	5,8 %
Kjernevirksomheten				
Antall studenter	39720	40180	41147	2,4 %
Antall produserte studiepoeng (60-poengsenheter)	28798	28873	29215	1,2 %
Uteksaminerte kandidater	7802	7993	8422	5,4 %
Antall publikasjonspoeng*	5046,8	5185,14	svak vekst*	
Avlagte doktorgrader	366	362	396	9,4 %

*Tall i tusen kr.

*Resultater for publisering er foreløpig ikke klare, men prognosen tilsier liten endring ift 2017.

NTNU
BIOTEKNOLOGI

NTNU
DIGITAL

NTNU
NANO

3. Årets aktiviteter og resultater

Innledningsvis gir vi en oppsummering av resultatene for 2018 der vi sammenstiller våre prioriteringer med KDs styringsparametere (data hentet fra DBH, KD-portalen).

Deretter gjennomgår vi resultatene for de tre hovedprioriteringene med tilhørende virksomhetsmål.

Virksomhetsmål nummer 2, 6, 7, 11 og 12 inngår i utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet. Det er ett år igjen av avtalen, og årets rapport inneholder en utdypende statusgjennomgang av disse målene.

Deretter foretar vi en gjennomgang av vesentlige resultater som det ikke faller naturlig å kommentere i forbindelse med hovedprioriteringene. Avslutningsvis følger rapportering på alle KDs styringsparametere før det kommenteres på spesifikke områder i tråd med KDs bestilling.

Denne strukturen gir oppmerksomhet til aktiviteter og resultater på områder der NTNU har sine største utfordringer, og der vi har iverksatt tiltak for forbedring. I tillegg gjennomgår vi områder Kunnskapsdepartementet ønsker belyst. Vi vier relativt mindre oppmerksomhet til den delen av virksomheten der vi er fornøyd med status.

HOVEDPRIORITERINGER I 2018:

- Ett NTNU
- Nasjonal premisseleverandør
- Sterke, internasjonalt orienterte fagmiljø

3.1 Oppsummering av resultater

NTNUs styre vedtok 3 likeordnede hovedprioriteringer for 2018, og oppsummeringen struktureres etter disse. KDs styringsparametere samsvarer ikke nødvendigvis fullt ut med alle våre virksomhetsmål, men gir oss indikasjoner på oppnådde resultater og trender i utviklingen.

RESSURSGRUNNLAGET FOR 2018

NTNU hadde en vekst i både inntekter og i årsverk i kjernevirksomheten i 2018, som vist i tabellen med hovedtall i forrige kapittel.

«Faglige årsverk» inngår i flere av KDs styringsparametere som «nevner i brøken». Fra 2017 til 2018 har NTNU en vekst på 5,8 % i faglige stillinger. Veksten har vært høy over flere år. Sammenligner vi med summen av fusjonspartnere i 2015, året før fusjonen, er veksten i faglige stillinger på 745 årsverk, eller 19 %. Av disse er 414 årsverk i rekrutteringsstillinger.

Hovedforklaring på veksten er økningen i bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet, samt at vi har prioritert å øke antall rekrutteringsstillinger finansiert over rammebevilgningen. Flere rekrutteringsstillinger har vært et viktig grep for å stimulere til utvikling i fagmiljøene etter fusjonen.

Veksten i faglige årsverk kan gi negativ utvikling i styringsparametere dersom «telleren i brøken» har en lavere vekst. I den grad styringsparameterne er ment å måle produktivitet, er det viktig å vurdere situasjonen som helhet i forhold til hele samfunnsoppdraget. De første årene etter fusjonen har vi brukt mye ressurser på å bygge organisasjonen, og vi legger et solid fundament for årene som kommer. Det er derfor viktig å påpeke at negativ utvikling i enkelte styringsparametere ikke nødvendigvis er et uttrykk for redusert produktivitet på lengre sikt, men tvert imot må betraktes som en investering som vil styrke resultatene på sikt.

ETT NTNU

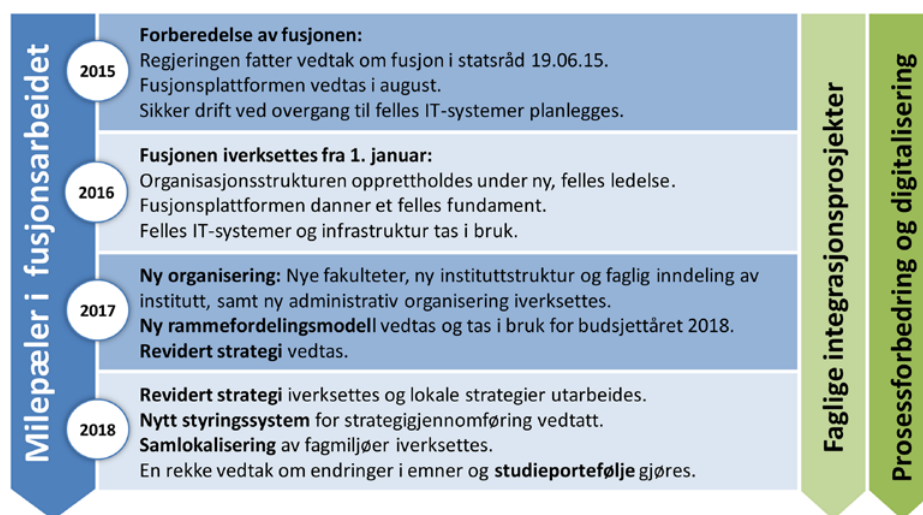
Hovedprioriteringen «Ett NTNU» handler primært om integrasjon av de fire fusjonerte enhetene, hvordan vi utvikler oss som institusjon, bygger NTNU-identitet og legger til rette for å høste gevinster av fusjonen.

Tabellen viser virksomhetsmålene knyttet til hovedprioriteringen i 2018.

Hovedprioritering 1: Ett NTNU	
1. Vi skal implementere ny strategi og videreutvikle organisasjonen.	Strategien er iverksatt. Flere tiltak pågår.
2. Vi skal heve kvaliteten i studieporteføljen gjennom samordning og effektivisering.	Flerårig, systematisk arbeid med studieporteføljen er i rute.
3. Vi skal forbedre, standardisere og digitalisere utvalgte arbeidsprosesser.	Arbeidet er flerårig, og går i henhold til plan. Politikk vedtatt for å heve arbeidet opp på et strategisk nivå.

Det har vært arbeidet systematisk og målrettet med å utvikle «Ett NTNU» helt siden 2015.

Figuren viser milepælene i arbeidet fra vedtaket om fusjonen i 2015 og arbeidet som er nedlagt de påfølgende årene. Parallelt med fusjonsarbeidet har vi arbeidet med faglige integrasjonsprosjekter, prosessforbedring og digitalisering.

I 2018 var utarbeidelse av lokale strategier, prosessforbedring og digitaliseringstiltak, samt strategisk arbeid med emner og programmer i studietilbudet viktige grep. Det var også høy oppmerksomhet på videreutvikling av organisasjonen, for eksempel de administrative tjenestene i Gjøvik og Ålesund. Prioriteringene er viktige i seg selv, men bidrar også til å utvikle nye samarbeidsrelasjoner og faglig integrasjon.

De siste tre årene er antallet studieprogram redusert, og nedgangen forventes å fortsette de nærmeste årene som følge av videre kvalitetsarbeid. Politikk for utvikling og kvalitet i studieporteføljen blir vedtatt i løpet av kort tid, og danner grunnlaget for å gjøre en kvalitetsvurdering utover dagens praksis. Hvorvidt kvaliteten i porteføljen har økt er for tidlig å si. P.t. har de fleste studieprogram studieprogramleder og studieprogramråd i henhold til mandat, men vi er ikke helt i mål. Når det gjelder lærer- og lektorutdanningene ser vi en forbedring i opptak, men har fortsatt utfordringer med gjennomføring/fracfall. Vi er i rute med FoU-prosjekter knyttet til universitetsskolene.

Oppsummert har vi gjennomført aktivitetene vi hadde planlagt i 2018, og måloppnåelsen i forhold til hovedprioriteringen vurderes som god. Mål nr. 2 og 3 har en lenger tidshorisont og vi er i rute med arbeidet i henhold til plan.

NIFU har gjennomført en følgeevaluering av fusjonen og konkluderer med at «NTNU er på rett vei», selv om de også påpeker en del utfordringer. NIFU gir gode råd vi tar med oss videre.

STYRINGSPARAMETERE

For å belyse utviklingen har vi benyttet KDs styringsparametere for sektormål 4, «Effektiv, mangfoldig og solid utdanningssektor og forskningssystem». På lengre sikt vil vår innsats for å realisere «Ett NTNU» også gi effekter i de øvrige styringsparametere.

Tabellen viser utviklingen de siste tre årene:

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid utdanningssektor og forskningssystem	2016	2017	2018	Kommentar
Antall studiepoeng per faglige årsverk*	398,9	379,6	363,5	Nedgang. Det er økning i studiepoengproduksjonen, men den er svakere enn veksten i faglige årsverk.
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	23,85	25,02	25,95	Forbedring.
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%)	17,7	16,6	17,1	Svak økning, men reduksjon av uønsket midlertidighet i viktige grupper.

* Faglige årsverk, KDs def.: Undervisnings- og forskerstillinger, prof. II, rekrutteringsstillinger

Studiepoengproduksjonen i forhold til faglige årsverk er KDs styringsparameter for å følge utviklingen i produktivitet. NTNU har de siste par årene hatt en negativ utvikling på denne styringsparameteren. Dette skyldes at veksten i studiepoengproduksjonen er lavere enn veksten i faglige stillinger. Veksten i faglige årsverk er høyest innenfor forskning og forskerutdanning, og et fall i produktivitet i forhold til studiepoengproduksjon er derfor som forventet.

Når det gjelder produktivitet er det viktig å vurdere situasjonen som helhet i forhold til hele bredden av oppgaver som inngår i samfunnsoppdraget. I 2018 har våre ansatte ivaretatt en betydelig økning i BOA-aktivitet, de har tatt imot og uteksaminert flere doktorgradskandidater enn noen sinne, samtidig som vi gjennomfører betydelige endringer i studieportefølje, samlokalisering og utvikler nye digitale verktøy. Vi vil følge utviklingen i produktivitet nøye, spesielt studiepoengproduksjonen, men vil foreløpig ikke iverksette særskilte tiltak utover de som allerede er igangsatt på studiesiden.

Med unntak av en liten nedgang i 2016, er det en langsiktig positiv utvikling i andelen kvinner i dosent- og professorstillinger. Vi har hatt høy oppmerksomhet på området over tid og dette vil bli opprettholdt i tiden som kommer.

Vi har en svak økning i midlertidighet, hovedsakelig som følge av flere ansatte i innsteg-stillinger og en økning i midlertidige universitetslektorer. Økningen i midlertidige universitetslektorer er særlig knyttet til enkeltinstitutter som har krevende oppgaver knyttet til endringer i undervisningstilbud og derfor har behov for ekstra, midlertidig kapasitet. Vi forventer at situasjonen normaliseres, men vil følge utviklingen for lektorer nøye, slik at trenden ikke vedvarer.

NTNU har spesielt vært opptatt av å redusere «unødvendig midlertidighet» der midlertidighet ikke er begrunnet i legitime vikariat eller åremålsstillinger. Vi er derfor fornøyd med at midlertidigheten for forskere er betydelig redusert, til tross for vekst i BOA.

NASJONAL PREMISSLEVERANDØR

Hovedprioriteringen favner NTNUs nasjonale og regionale samfunnsoppdrag. Samarbeids- og nyskapingens kulturen må i enda større grad være en del av alle våre fagmiljø. NTNU ønsker å være Norges mest attraktive studiested, og en foretrukken samarbeidspartner og arbeidsgiver.

Tabellen viser virksomhetsmålene knyttet til hovedprioriteringen i 2018.

Hovedprioritering 2: Nasjonal premissleverandør	
4. Vi skal utvikle profil, helhet og sammenheng i studieprogrammene gjennom å fornye og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene.	Gjennomført som en del av arbeidet med å reakkreditere alle studietilbud iht. ny forskrift.
5. Vi skal øke vår relevans og videreutvikle vårt samarbeid med arbeidslivet	Arbeid med en styrket satsing på EVU pågår. Flere samarbeidsavtaler om forskning og nyskaping er inngått.
6. Vi skal synliggjøre og øke nyskappingsaktiviteten med utspring fra klynger og sentre.	Arbeidet er flerårig, og går i henhold til plan. Forslag til helhetlig indikatorsett ferdig.
7. Vi skal planlegge en fremtidsrettet, samlet campus som kan bli modell for fremtidige offentlige utbygginger i Norge.	Arbeidet er flerårig, og går i henhold til plan. Arealkonsepter ferdigstilt.
8. Vi skal skape fleksible læringsarealer på alle campus som er tilpasset nye læringsformer.	Sju prosjekter gjennomført i 2018. Evaluering pågår for å gi input til videre campusutvikling.

I august ble AI-laben ved NTNU utvidet og gjort til Norwegian Open AI Lab i samarbeid med Telenor, SINTEF og ledende norske selskaper.

Norwegian Open AI Lab skal gi undervisning i og drive verdensledende forskning på kunstig intelligens og analyse av stordata. Laboratoriet skal også utvikle ny teknologi og nye tjenester innenfor de samme områdene.

FOTO: NORWEGIAN OPEN AI

Arbeidet med å fornye og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene er tett knyttet til NTNU sitt mål om samordning og effektivisering av studieporteføljen.

Det jobbes på flere hold med å videreutvikle NTNUs samarbeid med arbeidslivet. NTNU deltar og er vert for i en rekke store sentra (SFI/FME/SFF/klynger) med bred næringslivsdeltagelse. I tillegg har NTNU i 2018 inngått en rekke større samarbeidsavtaler med næringslivet. Tverrfaglig samarbeid og samhandling med arbeidslivet er sentralt i campusarbeidet. Arbeidslivserfaring integrert i utdanningsløpet har også vært hovedfokus for NTNUs Råd for samarbeid for næringslivet i 2018. To interne utvalg jobber med å følge opp NTNUs strategi og styrke og videreutvikle EVU-porteføljen spesielt i forhold til arbeidslivets behov for økt digital kompetanse.

På nyskapingens feltet har arbeidet med utviklingsavtalen medført en omfattende gjennomgang av hele virksomhetsområdet nyskaping ved NTNU, og vi er i ferd med å etablere et solid kunnskapsgrunnlag for å kunne styrke et av NTNUs særtrekk ytterligere. Det foreligger en indikatorrapport utarbeidet i samarbeid med NIFU. Det pågår piloter i ph.d.-utdanningen, og vi arbeider for å få på plass en metodikk for å registrere bachelor- og masteroppgaver som gjennomføres i samarbeid med arbeidslivet.

Samlokaliseringsprosjektet har bidratt til å samle flere fusjonerte fagmiljøer for å stimulere faglig integrasjon, og flere er planlagt i 2019. Til nå er det gjennomført sju piloter på nye arealkonsepter og ytterligere prosjekter er planlagt. Det gjennomføres flere forskningsprosjekter tilknyttet campusprosjektet, men antallet er ikke på det nivået som ønskes. Rapporten «Arealkonsepter for campus NTNU» er ferdigstilt og fire forslag til faglig lokalisering er på høring i disse dager. Virksomhetsmålet fokuserer på planleggingsfasen, og leveransene hittil er som planlagt.

Oppsummert er måloppnåelsen i forhold til hovedprioriteringen tilfredsstillende. Vi har gjennomført aktivitetene vi hadde planlagt. Mål nr. 6, 7 og 8 har en lenger tidshorisont og vi er i rute med arbeidet i henhold til plan.

STYRINGSPARAMETERE

For å belyse utviklingen har vi benyttet KDs styringsparametere for sektormål 2, «Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling».

Tabellen viser utviklingen de siste tre årene:

Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling.	2016	2017	2018	Kommentar
Andelen forskningsinnsats i MNT-fag	-	54	-	Stabilitet.
Andel masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	-	75,74	-	Svak vekst ift forrige måling i 2015.
Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk (1000 kr)	216,11	232,57	228,59	Svak nedgang. Det er økning i inntekter fra NFR, men den er svakere en veksten i faglige årsverk.
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk (1000 kr)	191,13	174,85	180,05	Forbedring.

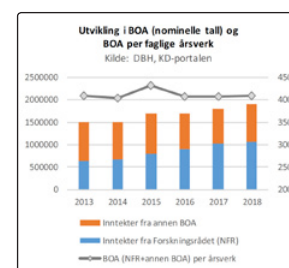
Det er behov for sterkere koblinger mellom forskning, høyere utdanning og innovasjon. Samspillet kan måles i regnskapsført bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet.

NTNU bruker Norges forskningsråds virkemidler i stor bredde, og vi har bra gjennomslag i konkurransen om midler. Aktiviteten innenfor NFR-finansierte prosjekter har sammenlignet med 2017 økt med 31 mill., en nominell vekst på 4 %. De fleste fakulteter rapporter om god utvikling i NFR aktiviteten og da spesielt økning i aktiviteten knyttet til de nyeste SFI'ene.

De store sentraene (SFI og FME) mottar finansiering både fra Norges Forskningsråd og næringslivet og det kan være forskjeller i periodiseringen av den regnskapsførte aktiviteten fra år til år mellom den NFR-finansierte aktiviteten og aktiviteten finansiert av næringslivet.

Fra 2016 til 2017 så vi en meget stor økning i NFR-aktiviteten (123 mill.kr, cirka 14 %), og en nedgang i næringslivsaktiviteten. Fra 2017 til 2018 ser vi en relativ liten økning i regnskapsført NFR-aktivitet, men en stor økning i næringslivsaktiviteten. Annen bidragsfinansiert aktivitet hadde en nominell vekst på 10 % i 2018, mens oppdragsaktiviteten i 2018 viser en nedgang på 37 %. Aktiviteten på oppdrag var i 2017 for høy, da et par prosjekter knyttet til utdanningsprogrammet KOMPIS og KfK (Kompetanse for kvalitet) ble rapportert som oppdrag på grunn av en feilklassifisering. Hensyntatt denne feilklassifiseringen har vi totalt sett en liten nedgang i oppdragsaktiviteten sammenlignet med 2017.

De to styringsparameterne som inkluderer BOA bør derfor ses i sammenheng. I figuren til høyre er viser søylene BOA-inntektene, mens linjen viser summerte BOA-inntekter per faglige årsverk. I et langt tidsperspektiv viser trenden en forsiktig, positiv utvikling.

STERKE, INTERNASJONALT ORIENTERTE FAGMILJØ

Denne hovedprioriteringen bygger opp under visjonen om at NTNU skal bli et internasjonalt fremragende universitet som leverer «Kunnskap for en bedre verden». NTNU skal være et internasjonalt orientert universitet som har høy kvalitet i all forskning og kunstnerisk virksomhet. Vi ønsker å ha flere fagmiljøer som hevder seg verdenstoppen, og forskning som setter tydelige spor etter seg. Vår utdanning skal holde høy faglig og pedagogisk kvalitet.

Tabellen viser virksomhetsmålene knyttet til hovedprioriteringen i 2018.

Hovedprioritering 3: Sterke, internasjonalt orienterte fagmiljøer	
9. Vi skal bli en mer aktiv internasjonal aktør gjennom å øke vår deltakelse i Horisont 2020, Erasmus+ og EIT.	Ny internasjonal handlingsplan er iverksatt, og vi har positiv utvikling i resultatene.
10. Vi skal styrke forskningskulturen og legge vekt på åpen tilgang til forskning.	Flere tiltak gjennomført, men det er for tidlig å se effektene. Tilgang til åpen forskning har positiv utvikling, men vi er ikke på ønsket nivå.
11. Vi skal heve kvaliteten i forskningen og utvikle flere fagmiljøer på høyt internasjonalt nivå.	En rekke langsiktige tiltak pågår, men det er tidlig å forvente effekter.
12. Vi skal styrke den pedagogiske kompetansen og utvikle et system for pedagogisk merittering.	Tiltak for å øke den pedagogiske kompetansen pågår i henhold til plan. System for pedagogisk merittering er pilotert.

NTNU fikk en ny internasjonal handlingsplan for 2018–2021. Internasjonalisering er integrert i den faglige aktiviteten i alle fagmiljøene våre.

NTNU vedtok høsten 2018 Internasjonal handlingsplan for perioden 2018–2021. I handlingsplanen videreføres målet fra forrige periode om en inntekt fra Horisont 2020 på minst 1 mrd.kr. Målet ser ut til å være innenfor rekkevidde. Vi har en positiv utvikling når det gjelder uttelling, og per februar 2019 har NTNU en inntekt fra Horisont 2020 på 716 mill.kr. fordelt på 134 prosjekter. NTNU har suksess i deltakelsen av Erasmus+ prosjekter. Langvarig, strategisk satsing på Erasmus+ har resultert i tildeling av midler gjennom flere av EUs prestisjeprogrammer og i 2018 ble vi som første norske institusjon koordinator for en Kunnskapsallianse.

Med fusjonen fikk NTNU en større og mer sammensatt organisasjon, som samler ulike forskningstradisjoner og kulturer. Arbeidet med å styrke forskningskulturen er langsiktig og det er for tidlig å se effekter allerede i 2018. Vi har brukt virkemidlene i Toppforskningsprogrammet, Publiseringspolitikken og Internasjonal handlingsplan for å realisere målene, og alle fakultetene arbeider systematisk for å styrke forskningskulturen. Lokale tiltak handler blant annet om å bygge robuste faggrupper, rette fokus mot vitenskapelig publisering av høy kvalitet og å øke omfanget av gode prosjektsøknader til skarpe konkurransearenaer nasjonalt og internasjonalt, ikke minst FRIPRO og ERC.

Effektene av kvalitetsarbeidet bør vise seg i form av økt publisering. Vi har vekst, men utviklingen går noe langsommere enn ønsket. Vi har imidlertid foreløpig et svakt datagrunnlag å analysere på, og det er for tidlig å trekke konklusjoner. I 2018 har vi hatt mye oppmerksomhet på åpen tilgang til forskningsresultater. Andelen publikasjoner i åpne kanaler (Gull Open Access) har økt fra 17 % i 2017 til om lag 21 % i 2018, og andelen egenarkiverte publikasjoner er kommet opp i 49 %. Dette er fortsatt langt unna målsettingen, men vi er på rett vei.

Vi arbeider også for å styrke den pedagogiske kompetansen. Per dags dato er et nytt tilbud innen utdanningsfaglig basiskompetanse utviklet og under pilotering. Ny læringsassistentopplæring er iverksatt og antall læringsassistenter har økt. Et system for pedagogisk merittering har vært pilotert og gjennom to utlysingsrunder har vi utnevnt 19 meritterte undervisere. Ordningen går i 2019 over i ordinær drift med årlige utlysninger.

Oppsummert er måloppnåelsen i forhold hovedprioriteringen er god. Vi har gjennomført aktivitetene vi hadde planlagt, men målene i denne hovedprioriteringen krever langsiktig arbeid før vi ser effektene.

STYRINGSPARAMETERE

For å belyse utviklingen har vi benyttet KDs styringsparametere for sektormål 1, «Høy kvalitet i utdanning og forskning».

Tabellen viser utviklingen de siste tre årene:

Sektormål 1: Kvalitet i utdanning og forskning	2016	2017	2018	Kommentar
Andel studenter på bachelorutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	46,75	49,32	48,74	Nedgang. Forbedringstiltak pågår.
Andel studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	52,05	47,52	49,53	Forbedring. Forbedringstiltak pågår.
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (%)	72,29	69,37	75,91	Forbedring.
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	37,67	36,78	36,55	Stabilitet.
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,07	4,05	4,07	Stabilitet.
Antall publiseringspoeng per faglig årsverk	1,21	1,17	-	Nedgang forventes også i 2018. Det forventes vekst i publiseringspoeng, men svakere enn veksten i faglige stillinger.
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i tusen Euro)	6286	7927	-	Forbedring i 2017. (2018-tall foreligger ikke).
Andel utreisende utvekslingsstudenter Erasmus+ av totalt antall studenter	1	1,25	1,36	Forbedring. Forbedringstiltak pågår.

I hvilken grad studentene gjennomfører på normert tid kan fortelle oss noe om kvaliteten i utdanningene og læringsmiljøet. NTNU har over lengre tid hatt utfordringer knyttet til for lav gjennomstrømming og høyt frafall. For 2018 er det en nedgang på bachelor, mens det er en forbedring for 2-årige mastere. En lang rekke tiltak har vært og vil bli gjennomført for å forbedre resultatene. Resultatene fra Studiebarometeret viser at NTNUs studenter arbeider godt og vurderer studiekvaliteten som god. Samtidig gir undersøkelsen oss viktige innspill til forbedringer.

Doktorgradsproduksjonen ved NTNU holder seg på et stabilt høyt nivå, og 2018 ble et rekordår, både med tanke på disputaser og gjennomstrømming. Noe skyldes naturlige svingninger, men resultatene er også effekter av at det gjort en del grep for å styrke ph.d.-utdanningen.

Vitenskapelig publisering er en viktig kvalitetsindikator. For 2018 forventes at trenden med forsiktig vekst fortsetter. Vi forventer imidlertid at publiseringspoeng per faglige årsverk vil gå noe ned fordi veksten i årsverk er høyere enn veksten i publiseringspoeng.

Vi har en forbedring i andel utreisende utvekslingsstudenter, men det er store variasjoner mellom enhetene.

NTNU samarbeider med 732 utenlandske studiesteder.

FOTO: LUDVIK JUVDEN

3.2 Ett NTNU

NTNUS VIRKSOMHETSMÅL FOR 2018:	<ol style="list-style-type: none">1. Vi skal implementere ny strategi og videreutvikle organisasjonen.2. Vi skal heve kvaliteten i studieporteføljen gjennom samordning og effektivisering.3. Vi skal forbedre, standardisere og digitalisere utvalgte arbeidsprosesser.
STØTTER ALLE SEKTORMÅLENE:	<ol style="list-style-type: none"><i>1. Høy kvalitet i utdanning og forskning</i><i>2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling</i><i>3. God tilgang til utdanning</i><i>4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem</i>

Hovedprioriteringen «Ett NTNU» handler primært om integrasjon av de fire fusjonerte enhetene, hvordan vi utvikler oss som institusjon, bygger NTNU-identitet og legger til rette for å høste gevinster av fusjonen.

Fusjonen har medført omfattende endringer for organisasjonen, og konsolidering av iverksatte endringer har vært viktig i 2018. Arbeidet med faglig integrasjon fikk mye oppmerksomhet i 2018, gjennom strategisk arbeid med samordning av studieporteføljen, samlokalisering og utarbeidelse av lokale strategier. Prosessforbedring og digitaliseringstiltak hadde også høy prioritet.

Virksomhetsmål 1

VI SKAL IMPLEMENTERE NY STRATEGI OG VIDEREUTVIKLE ORGANISASJONEN

Iverksetting av ny strategi

NTNUs reviderte strategi ble vedtatt i 2017, mens fakultetene og instituttene brukte våren og deler av høsten 2018 på utvikling av avledede strategier for egen enhet.

Dialogmøtene våren 2018 mellom Rektoratet og fakultetene hadde realisering av NTNUs strategi som hovedtema. Oppmerksomheten ble rettet mot fakultetenes strategiarbeid og hva de ville sette først på dagsorden i strategiperioden. Prioriteringene inngikk i grunnlaget for årsplan 2019, omtalt i kapittel 5.

Gjennom strategiarbeidet fremkom det et ønske om en tydeligere kobling mellom strategien og øvrig planverk enn det vi har hatt tidligere. Vi har derfor også gjort en del grep for forenkling av styringssystemet.

Vårt inntrykk er at det har vært arbeidet godt med strategien, og at strategiarbeidet har vært viktig for å samle og utvikle organisasjonen.

Utvikling av det teknisk-administrative støtteapparatet

Som følge av fusjonen ble det gjennomført flere organisatoriske endringer i administrasjonen. Samtidig ble ABE-kuttet effektivisert gjennom reduksjon og tilpasning av den samlede administrative kapasiteten. I 2018 ble situasjonen fulgt nøye, og det ble foretatt tilpasninger og justeringer på flere områder. Det var rettet spesielt fokus mot våre campuser i Gjøvik og Ålesund, der de administrative

endringene har vært store og der geografisk avstand gir oss særskilte utfordringer. Det ble her gjennomført en evaluering som resulterte i flere tilpasninger og forbedringer, eksempelvis tydeliggjøring av oppgavefordeling, lokal myndighet og lederfunksjon.

Økning i rekrutteringsstillinger

Siden fusjonen trådte i kraft har det vært en bevisst strategi å styrke og stimulere fagmiljøene i en ellers krevende periode gjennom å tildele ekstra rekrutteringsstillinger. Alle campusbyer har fått en vesentlig økning i stipendiater og postdoktorer.

Ett eksempel på hvordan vi arbeider med utvikling av det tverrfaglige samarbeidet, er øremerkingen av ph.d.-stillinger i til tverrfaglige forskningsprosjekter under en felles paraply – digital transformasjon. Ideen er å bygge opp et sterkt faglig fundament på fagområder som blir viktige i framtiden. Initiativet skal bidra til at NTNU er godt posisjonert for eksterne finansieringskilder, og fremstå som en sterk samarbeidspartner innen akademia og mot næringsliv/offentlig sektor. Vi mottok 89 søknader om slike tverrfaglige prosjekter fra alle fakultet. 9 søknader ble innvilget finansiering, og cirka 50 individuelle ph.d.-stipender knyttet opp mot disse prosjektene ble lyst ut i en fellesutlysning. Typisk inngår det 4–6 ph.d.-stillinger prosjektene. Kandidatene kom på plass i løpet av siste halvår 2018 og prosjektene er nå i ferd med å starte opp.

Kompetanse og karriereutvikling

NTNUs kurs- og kompetansetilbud imøtekommer konkrete kompetansebehov og bidrar samtidig til å skape «ett NTNU» ved å fungere som møteplasser for ansatte på tvers av organisasjonen. Evalueringer viser at deltakerne setter pris på muligheten til læring og deling av erfaring og kunnskap.

I 2018 ble karriereutviklingstiltakene for stipendiater og postdoktorer utvidet med nye tilbud. Tidligere kurs i engelsk vitenskapelig skriving ble erstattet av en serie arbeidssamlinger med vekt på publisering i internasjonale tidsskrift. Slike tiltak, som støtter ph.d.-kandidatene i arbeidet med å utvikle og formidle egen forskning, vil bli videreutviklet framover. NTNU har i flere år tilbudt ph.d.-veilederkurs til fast vitenskapelig ansatte. I 2018 ble tilbudet også åpnet for postdoktorer som et karrierefremmende tiltak for denne gruppen.

Andelen universitetslektorer har økt siden sammenslåingen (totalt 552 årsverk i 2018). Det er behov for karrierefremmende tiltak for denne målgruppen og generelt er det behov for å heve kompetansen i profesjonsfag der man ikke har de samme tradisjonene for forskerutdanning. Usikkerhet om framtidig stillingsstruktur i sektoren, gjør at fakultetene har valgt ulike strategier for kompetansebygging. Noen har tilbudt stipendiatstillinger, andre legger til rette for kvalifisering i henhold til opprykksforskriften. Ordningen med meritterte undervisere ble dessuten utvidet til også å omfatte førstelektorene i 2018.

Personalpolitikk

Personalpolitikken på NTNU er i stadig utvikling i kjølvannet av fusjonen. NTNU har blitt mer mangfoldig, samtidig som stor aktivitet gir vekst i antall ansatte. Ny lovgivning og nye oppdrag fra departementene påvirker personalpolitikken på stadig nye områder. Eksempelvis har Inkluderingsdugnaden gjort at vi må tenke nytt i forhold til rekruttering og anvendelse av kvalifikasjonsprinsippet. Føringer om eksportkontroll har gjort at vi i 2019, som et universitet med sterk teknisk profil, må ha sterkere fokus på muligheten for ulovlig kunnskapsoverføring. Ikrafttredelse av GDPR i juli 2018, krever tydelige regelverk og rutiner for hvilke personopplysninger som krever samtykke, hvilke data arbeidsgiver må slette, og hvordan vi avvikshåndterer brudd på regelverket.

Prorektor for nyskaping Toril A. Nagelhus Hernes og vinner av Forsker Grand Prix stipendiat Tina Louise Ringstad. 10 doktorgradskandidater fra NTNU deltok i Forsker Grand Prix i Trondheim. Flere av deltakerne ble kontaktet av næringsliv og media i etterkant av sendingen.

FOTO: THOR NIELSEN/NTNU

NIFUs følgeevaluering av fusjonen

NIFU fikk i samarbeid med Technopolis i oppdrag å følge-evaluere fusjonsprosessen i perioden 2016–2019 med formål om å vurdere hvorvidt målene for fusjonen er nås.

Fusjoner tar tid og tre år er svært kort tid i et evalueringsperspektiv. Det vil ta flere år før vi kan måle effekter av fusjonen på indikatorer for forskning og utdanning. Rapporten som ble overlevert 31. januar 2019 fokuserer på integrasjonsprosessen, det vil si tiltak og virkemidler som er iverksatt på ulike nivåer av organisasjonen. Det ble arrangert en godt besøkt nasjonal konferanse 11. februar der resultatene ble presentert. Her ble følgeevalueringen av NTNU satt inn i en nasjonal kontekst.

Hovedfunnene i evalueringen er som følger:

- Ansatte med faglig samarbeid på tvers av fagområder og de tidligere høgskolene er mest fornøyde med fusjonen
- Mange opplever sentralisering, mer byråkrati og økt avstand til ledelsen
- Det er usikkerhet om karrieremuligheter og rekrutteringsprosesser
- Ulike arbeidskulturer skaper utfordringer for integrering
- Alle campuser får flere søkere til studieprogrammene
- Tiltak for å samordne studietilbudet virker integrerende
- Koordineringen av studieprogrammene er utfordrende
- Gode digitale løsninger mangler, men det er stort potensiale for økt kunnskapsutveksling
- Det har blitt mer fokus på forskning ved de tidligere høgskolene
- Det har blitt mer forskningssamarbeid på tvers av de tidligere institusjonene
- Ulike betingelser skaper utfordringer for å hevde seg i konkurransen om forskningsmidler
- Det har blitt bedre muligheter for samarbeid med næringsliv og samfunn.

Vi vil bruke funnene i rapporten aktivt gjennom diskusjoner i organisasjonen. Noen av funnene har vi vært kjent med underveis, og mange av anbefalingene er vi allerede godt i gang med å arbeide med. Vi trenger noe tid til å gjøre helhetlig vurdering av alle anbefalingene i rapporten og hvordan vi vil følge opp videre.

Virksomhetsmål 2

VI SKAL HEVE KVALITETEN I STUDIEPORTEFØLJEN GJENNOM SAMORDNING OG EFFEKTIVISERING

Dette virksomhetsmålet inngår i utviklingsavtalen med KD. Det er ett år igjen til utviklingsavtalen utløper, og for å gi et inntrykk av hvor vi står ved utgangen av 2018 har vi valgt å inkludere en relativt utfyllende redegjørelse for status på måleindikatorerne som er knyttet til dette virksomhetsmålet. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra Kunnskapsdepartementet etter etatsstyringsmøtet 2018 har vi også tatt med en redegjørelse for arbeid knyttet til inkludering av disiplindefaglige fagmiljøer i lærerutdanningen, samt vår oppfølging av prioriterte områder i regjeringens strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningen; Lærerutdanning 2025.

UTDRAG, AVTALETEKST:

Ett av fusjonens hovedmål er at den skal bidra til at NTNUs utdanning holder høy internasjonal kvalitet, faglig og pedagogisk, og til at NTNUs studietilbud er ettertraktede utdanningsvalg i Norge. For å hente ut de forventede gevinstene av fusjonen er det behov for å ha spesiell oppmerksomhet på strategisk arbeid med studieporteføljen de nærmeste årene. En sentral del av dette er også å se NTNUs samlede studietilbud i et nasjonalt perspektiv. I avtaleperioden vil NTNU arbeide med samordning og sammenslåing av studieprogram. NTNU skal definere en kvalitetsstandard for studieporteføljen gjennom å utvikle og få vedtatt en politikk for studieporteføljeutviklingen ved NTNU. Styrket studieprogramledelse er et vesentlig satsingsområde der flere tiltak skal sikre gjennomføringsevnen. Lærer- og lektorutdanningene skal følges spesielt.

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall.

Utvikling av studieporteføljen er et kontinuerlig arbeid, der det alltid er potensial for kvalitetsforbedringer. Den overordnede intensjonen med dette utviklingsmålet og tilhørende tiltak er å hente ut de forventede gevinstene av fusjonen og bidra til videre kvalitetsutvikling i årene framover. Skal en lykkes må en arbeide systematisk over tid. Når det gjelder arbeidet med samordning og sammenslåing av studieprogram er det gjort et omfattende arbeid med utvikling av studieporteføljen, emneporteføljen samt utvikling av studieprogramledelse. En del konkrete resultater av dette arbeidet ser vi allerede, og vi forventer å nå målene som er planlagt i 2020. Ettersom dette er tidkrevende prosesser vil en del av de operative resultatene fra arbeidet som er lagt ned i avtaleperioden ikke komme før etter at perioden med utviklingsavtalen er utløpt. Et eksempel er arbeidet med sammenslåinger av utdanninger innenfor RETHOS-området.

Sammenslåing av studieprogram skal sikre studenter i våre tre campusbyer et likeverdig, fullverdig og enhetlig utdanningstilbud. Dette krever en godt tilrettelagt infrastruktur hvor teknologien underbygger de pedagogiske virkemidlene. Dette arbeidet må ha høy prioritet i 2019.

Antall samordnede og sammenslåtte studieprogram

NTNU er i rute når det gjelder målet om at vi fra og med studieåret 2019/20 skal få på plass samordninger og sammenslåinger av bachelorprogrammene i ingeniørfag som vi har i alle våre tre campusbyer. Dette er et omfattende arbeid der studieplanene både må tilfredsstille kravene i den nye nasjonale rammeplanen for disse utdanningene, samtidig som de må tilpasse seg NTNUs nye ordninger for felles emnestørrelse og fellesemneordningene med ex. phil. og områdeemne. NTNUs profil i disse studiene er tydeliggjort gjennom dette arbeidet.

Kunnskapsdepartementet jobber med å utarbeide nye retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS), og har varslet at disse vil gjøres gjeldende fra studieåret 2020/21. Retningslinjene vil bli forskriftsfestet. For studieprogram som omfattes av dette planlegger vi samordninger og sammenslåinger slik at det skal sammenfalle med innføringen av ny nasjonal rammeplan og de nye retningslinjene.

Arbeidet med samordning og sammenslåing av studietilbud innenfor bachelor og årsstudier i økonomi og administrasjon fra og med studieåret 2020/21 er startet opp. Dette planlegges i samsvar med nye føringer for fagsammensetning m.v. fra UHRs nasjonale fagråd på dette studieområdet, og som skal gjelde fra og med studieåret 2020/21.

Når det gjelder antallet studieprogram har NTNU de tre siste studieårene redusert dette med 31: 2 i studieåret 2017/18, 12 i studieåret 2018/19 og 17 i studieåret 2019/20. Reduksjonen i antall studieprogrammer er ikke et mål i seg selv, men kommer som følge av det strategiske arbeidet med studieporteføljen.

Samordningen av studieprogram innebærer også sammenslåinger og samordninger innenfor emneporteføljen. I avtaleperioden er det jobbet med utvikling og implementering av NTNUs nye ordninger for felles emnestørrelse på 7,5 studiepoeng og de tre fellesemnene examen philosophicum (ex. phil.), områdeemner og Ekspert i team (EiT).

Fellesemnene skal blant annet bidra til å knytte en NTNU-identitet til studieporteføljen, samt styrke integrasjonen og bygge faglige fellesskap på tvers i NTNU. På denne måten bidrar også dette arbeidet til å oppfylle en av intensjonene med utviklingsavtalen om å tydeliggjøre NTNUs profil.

NTNU er i rute med hensyn til å innføre felles emnestørrelse og ex. phil. og områdeemne fra og med studieåret 2019/20. For studiene på RETHOS-området er innføringen planlagt gjennomført studieåret 2020/21 slik at innføringen

OM FELLESEMNE EXAMEN PHILOSOPHICUM (EX. PHIL.), OMRÅDEEMNE OG EKSPERTER I TEAM (EiT):

EiT er et emne som skal inngå i alle masterprogram og våre øvrige høyere gradsutdanninger cand. med. samt cand. psychol., og innføres suksessivt fram til full implementering ved hele NTNU i løpet av studieåret 2020/21. Her møtes studenter fra ulike studieområder til felles prosjektarbeid, og det legges like mye vekt på samhandlingskompetanse og refleksjon som på selve prosjektarbeidet.

Ordningen med ex. phil. og områdeemne gjelder alle studieprogram som fører til lavere grad og integrerte studieprogram som fører til høyere grad eller profesjonsgrad. NTNUs ex. phil. består av en felles kjernedel som utgjør 2/3 av emnet og en spesifikk variantdel på 1/3 i henhold til studieområder. NTNUs områdeemne innebærer utvikling av inntil fire emner innenfor åtte generiske tematikker som reflekterer NTNUs verdigrunnlag (etikk, innovasjon og entreprenørskap, medborgerskap og politikk, natur, miljø og bærekraft samt tverrfaglig samhandling).

sammenfaller med innføring av ny nasjonal rammeplan og nye nasjonale retningslinjer på området.

Politikk for utvikling og kvalitet i studieporteføljen

Det gjøres kvalitetsvurderinger i arbeidet med studieporteføljen i dag, men for å løfte dette ytterligere, skal NTNU i henhold til utviklingsavtalen definere en ny, felles kvalitetsstandard for studieporteføljen. Dette gjøres gjennom å utvikle og få vedtatt en politikk for studieporteføljeutvikling. Et forslag til en politikk har vært på høring i hele organisasjonen i 2018. Politikken planlegges vedtatt i løpet vårsemesteret 2019, slik at det i løpet av 2020 kan rapporteres i henhold til den.

Politikken skal bidra til å sikre vesentlige kvalitetsområder av betydning for studentenes læringsutbytte og til utvikling av kvalitetskultur. Politikken skal gi grunnlag for å ta strategiske og gode valg for utvikling av høy kvalitet i studieporteføljen og i hvert enkelt studietilbud. Politikken omfatter alle studiepoenggivende studietilbud ved NTNU.

Studieprogramledelse

I 2016 innførte vi felles mandat for studieprogramledere ved NTNU, og i 2018 felles mandat for studieprogramråd. Alle våre studieprogram skal være tilknyttet et studieprogramråd, og flere av studieprogramrådene dekker flere studieprogram. Etablering av studieprogramråd som dekker flere studieprogram bidrar til samordning og effektivisering av porteføljen.

For å styrke studieprogramledelsen har NTNU utviklet et eget studieprogramlederkurs. Vi ser at etterspørselen etter disse kursene er større enn plassene som har vært til rådighet både studieåret 2017/18 og 2018/19. I tillegg til kursene har prorektor for utdanning hatt halvdagssamlinger for alle studieprogramledere ved NTNU. Tema på disse samlingene har blant annet vært systematisk kvalitetsarbeid, rammer for studieprogramledelse ved NTNU, bruk av entreprenørielle metoder i studieprogram og generell erfaringsutveksling mellom studieprogramledere.

Lærer og lektorutdanningene

Lærer- og lektorutdanningene følges nøye. For disse utdanningene er det en fortsatt positiv trend i søkerinteresse/inntakskvalitet som vi vil jobbe for å opprettholde. Vi må styrke gjennomføringen slik at andelen studenter som gjennomfører studiene på normert tid øker. Frafallsanalyser viser at vi må ha spesiell oppmerksomhet rettet mot å øke gjennomføring.

Gjennomsnittlig karakterpoeng ved opptak, lærer- og lektorutdanningene

NTNU er opptatt av god rekruttering til lærer- og lektorutdanningene, og gjennomsnittlig karakterpoeng ved opptak er derfor valgt ut som en indikator som følges opp. Tabellen under viser gjennomsnittskarakter fra videregående skole for studenter som har møtt til studiet. Grunnlaget er studentens første registrerte vitnemål fra videregående skole.

Utdanning / Opptaksår:	2016	2017	2018
4-årig GLU ^{*)} 1.-7. trinn	4,32	-	-
4-årig GLU 5.-10. trinn	4,36	-	-
5-årig masterprogram GLU 1.-7. trinn	-	4,27	4,44
5-årig masterprogram GLU 5.-10. trinn	-	4,47	4,58
Int. 5-årig masterprog i lærerutd 8.-13. trinn (lektor)	4,81	4,84	4,89

**) Grunnskolelærerutdanning*

Kilde: STAR-Tableau

Tallene viser at NTNU har en god utvikling i inntakskvaliteten målt i gjennomsnittlig karakterpoeng fra videregående skole for alle utdanningene fra 2017 til 2018. I tre av lektorprogrammene (kroppsøving og idrettsfag, realfag og samfunnsfag) var gjennomsnittskarakteren for møtte studenter over 5 i 2018.

Videre har vi vært opptatt av gjennomføring i lærer- og lektorutdanningene. Vi har sett på andel studenter som fullfører utdanningen på normert tid. I tillegg har vi valgt å følge utviklingen i andel aktive studenter i høstsemesteret andre studieår (tredje semester) særskilt ettersom vi av erfaring vet at en stor del av frafallet skjer fra første til andre studieår.

Utdanning / Opptaksår:	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prosentandel fullført på normert tid ^{*)} :						
4-årig GLU ^{**)} 1.-7. trinn	56,4	54,0	54,7	-	-	-
4-årig GLU 5.-10. trinn	58,1	53,5	55,2	-	-	-
5-årig masterprogram GLU 1.-7. trinn	-	-	-	-	-	-
5-årig masterprogram GLU 5.-10. trinn	-	-	-	-	-	-
Int. 5-årig masterprog i lærerutd 8.-13. trinn (lektor)	54,3	44,8	-	-	-	-
Prosentandel aktive studenter i tredje semester:						
4-årig GLU 1.-7. trinn	80,5	78,4	72,3	81,3	73,9	-
4-årig GLU 5.-10. trinn	80,6	75,1	69,8	73,9	77,6	-
5-årig masterprogram GLU 1.-7. trinn	-	-	-	-	-	91,8
5-årig masterprogram GLU 5.-10. trinn	-	-	-	-	-	88,7
Int. 5-årig masterprog i lærerutd 8.-13. trinn (lektor)	82,6	78,7	83,6	81,0	81,8	87,0

^{*)} Tall fra 9. semester grunnskolelærerutdanning og 11. semester lektorutdanning

^{**)} Grunnskolelærerutdanning

Kilde: STAR-Tableau

For grunnskolelærerutdanningen skjer omtrent halvparten av frafallet fra første til andre studieår. For lektorprogrammene ser vi at frafallet fra første til andre år noe mindre, men med litt større frafall senere i studiet.

På grunnskolelærerutdanningene ser vi økt frafall for kullene som startet 2013 og 2014 sammenlignet med 2012, og dette gjelder både på andel fullført på normert tid og andel aktive andre år. Deretter ser vi en jevn forbedring når det gjelder andel aktive andre år, med en markant forbedring for 2017-kullet (første kull på 5-årig master). På lektorprogrammene er andel aktive andre år stabilt for kullene som startet 2012–2016, med en forbedring for 2017-kullet.

Når det gjelder andel fullførte på normert tid er det enda for tidlig å si noe om utviklingstrekk som følge av omlegging til femårig master for grunnskolelærerutdanningene. For de øvrige utdanningene ligger andelen som fullfører på normert tid under 60 % for alle utdanningstypene. Vi vil jobbe for å øke denne andelen og styrke måloppnåelsen for denne indikatoren.

FoU-prosjekter knyttet til universitetsskolene

Når det gjelder antall FoU-prosjekter knyttet til universitetsskolene er arbeidet i rute, vi har tre stipendiater på NTNU, vi jobber med å utvikle nasjonale og internasjonale samarbeidsarenaer og vi jobber med å stimulere ytterligere til utvikling av FoU-prosjekter på alle nivåer. Det er etablert 43 ulike FoU-prosjekter i tilknytning til universitetsskolene. I tabellen under er prosjektene fordelt etter størrelse/kompleksitet.

Fra øverst venstre: Huseby barneskole, Charlottenlund ungdomsskole og Charlottenlund videregående skole.

Beskrivelse	Antall
Lokale lærerinitierte FoU-prosjekter (både med og uten frikjøp)	29
Både lokale og skoleovergripende FoU-prosjekter, både lærer- og forskerinitierte (inkl. ph.d.-prosjekter)	12
Universitetsskolenes involvering i eksterntfinansierte FoU-prosjekter (NFR, Erasmus+)	2

Flere av prosjektene er videreført fra 2017. Flere av disse prosjektene utvikler fokus fra utvikling til forskning. Flere av prosjektene har publisert, eller er i ferd med å publisere både i fag- og vitenskapelige journaler. Mange har presentert prosjektene sine på lokale, nasjonale og internasjonale arenaer (nettverk, konferanser).

I tillegg til tre ph.d.-er ansatt på NTNU er det én offentlig ph.d. i alle universitetsskolene. Den første stipendiaten skal etter planen disputere i 2019.

Det utvikles stadig flere relasjoner og tettere nettverk mellom fagmiljøer på NTNU og universitetsskolene, og måloppnåelsen for denne indikatoren vurderes som god. En ny 10-årig rammeavtale mellom Trøndelag fylkeskommune, Trondheim kommune og NTNU om samarbeid om universitetsskolene ble underskrevet 14. januar i år.

Inkludering av disiplinfaglige fagmiljøer i lærerutdanningen

Nasjonale forskrifter om rammeplan for grunnskolelærerutdanning (GLU) legger vekt på at undervisningsfag og fagdidaktikk skal være integrert. Grunnskolelærerutdanningen ved NTNU er derfor organisert slik at det innenfor samme enhet og ansatt finnes kompetanse som dekker både fagdidaktikk og disiplinfag/undervisningsfag. Forskrift om rammeplan for de øvrige lærerutdanningene har en annen vektlegging. Fagdidaktikk inngår i disse utdanningene i profesjonsfaget sammen med pedagogikk og tilbys av Institutt for lærerutdanning (ILU). Disiplinfaget tilbys av disiplinmiljø. ILU har med bakgrunn i ulike rammeplanlogikker både disiplinmiljø og profesjonsfaglig kompetanse. Til tross for dette er det likevel en ambisjon om å styrke samarbeidet med disiplinfaglige miljøer i lærerutdanningene. Status pr dato:

- Det humanistiske fakultet (HF), Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU), Fakultet for informasjonsteknologi og elektroteknikk (IE) og Fakultet for naturvitenskap (NV) utgjør de disiplinmiljøene i lektorutdanningene 8–13, og de rekrutterer stadig bedre. Det skal igangsettes et utviklingsarbeid knyttet til bedre integrasjon mellom de ulike komponentene i lektorutdanningene.
- Det er etablert samarbeid om fremmedspråktilbudet i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) og GLU 5–10 mellom Institutt for språk og litteratur (ISL) og ILU. Fremmedspråk i GLU 5–10 er et nytt tilbud fra neste studieår, der utvikleren er tilsatt på ISL.
- I forbindelse med opprettelse av 5-årig GLU høsten 2016 ble det inngått en rekke samarbeidsavtaler, eksempelvis mellom ILU og HF om KRLE og musikk. Avtalene omfatter intensjoner om samarbeid når det gjelder undervisning og veiledning av fordypnings- og masteroppgaver.
- Det er utviklet et felles områdeemne for alle lærerutdanningene ved NTNU (lektor, GLU, PPU og yrkesfag) der humanioras eksistensielle perspektiver på verdier, menneske og samfunn inngår i tematikk knyttet til emnet.
- HF og SU reviderer samarbeidsavtalen om PPU for studenter i utøvende musikk (Musikkonservatoriet) våren 2019

Oppfølging av prioriterte områder i regjeringens strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningen; Lærerutdanning 2025.

Når det gjelder dette oppfølgingspunktet vil vi trekke fram følgende momenter:

- Samarbeid mellom lærerutdanning og skoler og skoleeiere:
«Universitetsskoleprosjektet» er gått over til en tiårig avtale om universitetsskole-samarbeid mellom tre skoler og NTNU. Det er en fåskolemodell som fortsetter, men med åpning for å øke antall skoler til opp mot seks. Avtalen fornyer og styrker samarbeidet mellom teori- og praksisfelt med praksisnær og praksisrelevant forskning som resultat. FoU-arbeidet skal utvikle kunnskapsbaserte og koordinerte praksiser i skole og lærerutdanning. Vi har seks ph.d.-kandidater og fire forsknings- og utviklingsledere (delte stillinger) innenfor Universitetsskoleprosjektet.

I tillegg er det er i dag en lang rekke og økende antall forsknings- og innovasjons-prosjekter med andre skoler enn universitetsskolene, og gode samarbeidsarenaer med skoleeiere. Etableringen av Desentralisert kompetansemødel har bidratt til forsterket organisatorisk samarbeid.

- Sterkere forskningsbasering:
Institutt for lærerutdanning har økt antall rekrutteringsstillinger med 150 % de siste to år og har i tillegg gitt kvalifiseringsstipend internt. Forskingen er nå systematisk organisert i forskningsgrupper som har gitt økt kraft i forskningsaktiviteten.
- Generelt kvalitetsarbeid:
Det arbeides med å oppdatere alle avtaler med praksisinstitusjoner og felles veilederopplæring. Denne skal sikre at alle praksislærere/veiledere får relevant og nødvendig opplæring som bidrar til å styrke kvaliteten i praksisopplæringen.

Eksterne representanter i styrer, råd og utvalg skal være kontaktpunkter som bidrar til at våre studieprogrammer er relevante og framtidrettede, og til kompetanse-utveksling med skoleverket. Eksterne representanter skal bidra aktivt til helhetlig utvikling av studieprogramporteføljen gjennom deltakelse i programevalueringer og studieprogramråd.

I profesjonsutdanningene arbeides det med utvikling av tverrprofesjonell kompetanse, samt styrket samhandling med aktuelle samarbeidspartnere lærerkandidater vil møte i arbeidslivet.

Virksomhetsmål 3 **VI SKAL FORBEDRE, STANDARDISERE OG DIGITALISERE** **UTVALGTE ARBEIDSPROSESSER**

Strategisk styring av forbedrings- og digitaliseringsarbeidet

Diskusjoner og tiltak rundt prosessforbedring og digitalisering har vært nært knyttet til tjenesteutvikling og organisasjonens omstillingsevne. NTNU har arbeidet videre med systematisk forbedring av tre utvalgte gjennomgående prosesser i 2018 (studieplan, rekruttering og PBO). Det har også vært gjennomført opplæringstiltak og veiledning til ledere og fagområdeansvarlige som har ledet egne forbedringstiltak på sine områder. Endringsledelse og omstilling knyttet til digitalisering har vært et viktig tema på lederutviklingsarenaer, blant annet på fakultetsvise lederopplæringsdager høsten 2018. I tillegg til å styrke lederes kompetanse i digitalisering og endring, har NTNU også arbeidet for å styrke deres muligheter til å ta i bruk virkemidler knyttet til intern mobilitet, kompetanseutvikling, kommunikasjon og involvering.

NTNU har styrket innsatsen på internkommunikasjon og bruken av «Innsida» økte i 2018. Lett tilgang på veiledninger og nettbaserte systemer bidrar til å gjøre arbeidshverdagen mer effektiv for ansatte og studenter. Omlag 1/3 av veiledningene er også publisert på engelsk. Innsida formidler også nyheter, gjerne med lenker til nye dokumenter. Video er også tatt i bruk til informasjon og opplæring.

ILLUSTRASJON: UTKLIPP FRA YOUTUBE-VIDEO OM HVA DIGITALISERINGS-PROGRAMMET ER.

I 2018 ble det etablert et digitaliseringsprogram som samler og koordinerer alle digitaliseringstiltak ved NTNU. Formålet med programorganiseringen er å øke tilfanget av, og fremdriften i, NTNUs digitaliseringsarbeid. Programmets visjon er at «NTNU skal være ledende på fremtidsrettede digitale tjenester». Digitaliseringsprogrammet besto ved utgangen av 2018 av 26 prosjekter. Det er parallelt arbeidet med utvikling av en politikk for digitalisering og prosessforbedring. Politikken ble vedtatt på nyåret i 2019, og skal følges opp med operative planer der digitaliseringstiltakene i enda større grad knyttes til de strategiske målene til NTNU.

Digitalisering på utdanningsområdet

I 2018 har det vært stor aktivitet knyttet til utdanningsområdet. Fokuset har vært på å øke kvaliteten på vurdering gjennom bruk av relevante digitale vurderingsformer, standardisere og effektivisere NTNU sin vurderingsprosess og modernisere vurdering ved hjelp av digital teknologi.

Det største enkeltprosjektet og et symbol på NTNUs satsing på digitalisering av vurdering, har vært åpningen av Norges største digitale eksamenshus. Innvielsen markerte slutten på et langt arbeid med å finne et egnet eksamenslokale for NTNU i Trondheim. Faste lokaler som er tilrettelagt for eksamen gir bedre kvalitet i eksamensgjennomføringen, og lokalene kan brukes utenfor de tidligere eksamensperiodene slik at det blir lettere å gjennomføre vurderinger midt i terminene. I disse lokalene er det 1450 plasser, og samling av eksamener her gjør at studenter og faglærere ikke trenger å forholde seg til mange midlertidige lokaler i eksamensperiodene, samt at faste lokaler reduserer logistikken med transport og rigging av møbler. De nye lokalene har vært helt avgjørende for å oppskalere andelen digital eksamen ved NTNU og gjør at det nå er kapasitet til å gjennomføre digital skriftlig eksamen for nær 1700 studenter samtidig i Trondheim.

Leder for studieadministrasjonen Annikken Løe og Rektor Gunnar Bovim ved NTNU ved åpningen av Norges største eksamenslokale i oktober 2018.

FOTO: ARVE BREMSETH/NTNU

Et annet viktig prosjekt har vært forbedring av studieplanprosessen. Prosjektet skal støtte arbeidsprosesser knyttet til utvikling, revisjon, ferdigstilling og publisering av en studieplan gjeldende for alle NTNUs studieprogram, samt kople dette arbeidet til det systematiske kvalitetsarbeidet knyttet til emne- og programevalueringer. Piloten startet høsten 2018. Høsten 2019 skal prosessverktøyet settes i drift i alle fakultetene. Planen er at verktøyet skal være implementert for hele studievirksomheten ved NTNU høsten 2020.

NTNU Drive består av ansatte som til daglig jobber med teknologi, pedagogikk, endringsledelse og forskning på utdanningsområdet. I 2018 var NTNU Drive involvert i ca. 10 utviklingsprosjekter hvor digitale tjenester brukes for å utvikle undervisnings- og læringsprosesser. Ett nettkurs i digital kompetanseheving for UH-ansatte ble ferdigutviklet, og det ble lansert et kurs i digital vurdering som vil øke kompetansen på hvordan digitalisering kan utnyttes til varierte og læringsfremmende vurderingsformer. Det er utviklet både infrastruktur og pedagogisk støtte til undervisere som vil legge kurs og emner åpent på nett, som er et viktig steg i internasjonalisering av undervisning ved NTNU.

Digitalisering på forskningsområdet

Å kunne tilby gode verktøy til forskning og forskningsstøtte har i 2018 blitt et viktig satsningsområde, og det har blitt iverksatt flere prosjekter som skal levere løsninger de kommende årene. Første versjon av et godkjenningssystem for utgående forskningssøknader har blitt tatt i bruk på ett fakultet, og systemet åpnes for alle fakultet våren 2019. Det er startet prosjekter for å håndtere booking av laboratorietjenester til forskning på tvers av fakultet og institutt, tilby sikker lagring av forskningsdata og standardiserte rutiner og verktøy for oppfølging og fremdriftsrapportering for doktorgradskandidater.

Ved å gjøre ansatte selvhjulpne, kan det være penger å spare. NTNUs system for produksjon av formidlingsmateriell er eksempel på dette. I 2018 hadde systemet 1842 brukere. De produserte 4300 ferdige produkter, noe som ellers ville kostet om lag 7 mill kr å få laget av et trykkeri.

Rekrutteringsprosessen

Forbedring av rekrutteringsprosessen til vitenskapelige stillinger har vært et prioritert utviklingsområde i 2018. Forbedringsarbeidet har hatt som målsetting å få ned gjennomløpstiden fra søknadsfrist til ansettelse, og samtidig forbedre kvaliteten på prosessen. Gjennom en standardisert rekrutteringsprosess med gode planleggingsverktøy og digitale hjelpemidler, kan man raskere få riktig person på riktig sted inn i organisasjonen. Standardisert rekrutteringsprosess ble introdusert til hele organisasjonen mot slutten av 2018, men implementering og videre arbeid med digitalisering av deler av prosessen vil fortsette i 2019. Standardisert rekrutteringsprosess følges opp med opplæringsprogram for HR-medarbeidere for en mer profesjonell og enhetlig praksis på tvers av alle fakultetene.

Digital virksomhetsstyring (Plan, budsjett og oppfølgingsprosessen)

Plan-, budsjett og oppfølgingsprosessen (PBO) er en av hovedprosessene innenfor virksomhetsstyring, og BEVISST er NTNUs verktøy for digital virksomhetsstyring. I 2018 har vi gjort vesentlige endringer i selve prosessen, og blant annet etablert nye møtearenaer, samt tydeliggjort leveranser og roller. BEVISST Innsikt (statistikk og styringsinfo) har vært i drift en stund og gjennomgår for tiden en oppgradering. I 2018 er det arbeidet mye med forbedring av datavarehuset som BEVISST Innsikt er bygd oppå. BEVISST Plan er et helhetlig planleggingsverktøy med simuleringsmuligheter. Verktøyet er under utvikling, og i 2018 ble modulene for fordeling av bevilgningsrammer og langsiktig bemanningsplan utviklet og pilotert. Disse modulene innføres og tas i bruk fra våren 2019.

Digitalisering på administrasjonsområdet

2018 hadde stort fokus på digitalisering av administrative arbeidsprosesser, og hadde flere store leveranser. NTNU Nettbutikk er i drift med et sett av funksjoner og produkter, og videreutvikles i 2019. Robotteknologi er innført i utvalgte arbeidsprosesser og har redusert arbeidspress og krevende manuelt arbeid for flere virksomhetsområder. I tillegg er det tatt i bruk en løsning for støtte til forskningsprosjekt og praksisplanlegging. Prosjektet «Økt digital kompetanse» som skal gi HR og alle ledere god digital støtte til å drive kompetanseutvikling av den enkelte ansatte, har intensivert arbeidet. Den 15. oktober ble det arrangert en «Digi-dag» som fokuserte spesielt på å øke den digitale kompetansen i organisasjonen.

DIGIDAG

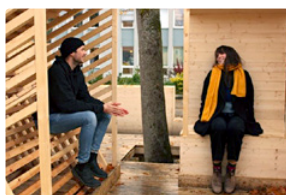
Mandag 15. oktober var det duket for historiens første Digidag ved NTNU. Arrangementet skulle brette ut de mange tiltakene som er i gang under paraplyen Digitaliseringsprogrammet ved NTNU og gi inspirasjon til økt digital kompetanse til den enkelte. For mange ble det en øyeåpner om at det skjer mye digitalisering på NTNU.

Bildet viser Ane Sunniva Tvete på stand for nettbutikken som skal gi studenter, ansatte og eksterne kunder muligheten til å kjøpe og bestille varer og tjenester mer effektivt og brukervennlig.

FOTO: ARVE BREMSETH

3.3 Nasjonal premissleverandør

NTNUS VIRKSOMHETSMÅL FOR 2018:	<ol style="list-style-type: none">4. Vi skal utvikle profil, helhet og sammenheng i studieprogrammene gjennom å fornye og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene.5. Vi skal øke vår relevans og videreutvikle vårt samarbeid med arbeidslivet.6. Vi skal synliggjøre og øke nyskappingsaktiviteten med utspring fra klynger og sentre.7. Vi skal planlegge en fremtidsrettet, samlet campus som kan bli modell for fremtidige offentlige utbygginger i Norge.8. Vi skal skape fleksible arealer som er tilpasset nye læringsformer på alle campus.
STØTTER SEKTORMÅL 1 OG 2:	<ol style="list-style-type: none">1. Høy kvalitet i utdanning og forskning2. God tilgang til utdanning

Siden 2001 har første klasse arkitektur ved NTNU startet den femårige masteren med et virkelighetsnært byggeprosjekt som skal forberede studentene på arbeidslivet.

I 2018 fikk studentene mulighet til å vise fram prosjektet på en ny måte. Plenen utenfor IT-bygget på Gløshaugen, som vanligvis står tom, ble stedet hvor arkitektstudentenes hadde sitt første byggeprosjekt. 17 forskjellige konstruksjoner ble satt opp, men det ble ikke kun laget for observasjon. Studentene fikk i oppgave å lage «et uformelt møterom» og målet var at det skulle brukes av alle studentene på Gløshaugen.

Vincent Rabben (22) og Guro Reinaas (24) er begge enige om at man får verdifull erfaring som student ved å gjøre praktiske oppgaver.

FOTO: ANNIKEN SYVERSTEN

Hovedprioriteringen favner NTNUs nasjonale og regionale samfunnsoppdrag. Vi ønsker å være Norges mest attraktive universitet, og en foretrukket samarbeidspartner og arbeidsgiver. Som nasjonal kunnskapsleverandør skal vi utdanne kandidater med høy og relevant kompetanse. Vår profil som profesjonsuniversitet er styrket gjennom fusjonen. For å realisere våre ambisjoner kreves det et tett og systematisk samarbeid med samfunns- og arbeidslivet.

Virksomhetsmål 4

VI SKAL UTVIKLE PROFIL, HELHET OG SAMMENHENG I STUDIEPROGRAMMENE GJENNOM Å FORNYE OG TYDELIGGJØRE LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSENE

Arbeidet med å fornye og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene er tett knyttet til NTNU sitt mål om samordning og effektivisering av studieporteføljen. Gjennom arbeid med å fornye læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogrammene vil vi utvikle profilen i studietilbudet. Våre studenter skal møte arbeidslivsrelevante problemstillinger gjennom studiet og være attraktive medarbeidere for omstilling og utvikling i eksisterende og nytt arbeidsliv.

Utfordringer og muligheter ved utforming av læringsutbyttebeskrivelser er tatt opp og diskutert i utdanningsutvalg, i dialogmøter med fakultetene, i forvaltningsutvalg mm. Det legges vekt på nivellering overfor Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, samt betydningen av at læringsutbyttebeskrivelsene tydeliggjør det fagspesifikke ved studieprogrammene. Læringsutbyttebeskrivelsene må vise godt samsvar mellom læringsutbytte, undervisnings- og læringsaktiviteter og vurderingsform både for emner og studieprogram. Som en konsekvens av den nye studietilsynsforordningen har fagmiljøene gått gjennom alle studietilbud for å sikre og dokumentere at tilbudene oppfyller de nye kravene til akkreditering. Arbeidet med å fornye og tydeliggjøre læringsutbyttebeskrivelsene har blitt gjennomført i sammenheng med dette.

Det digitale verktøyet for standardisering og digitalisering av prosessene for studieportefølje-, studieplan- og kvalitetsarbeidet vil også støtte godt opp om læringsutbyttearbeidet.

I 2018 har det vært fokus på informasjon, utvikling av en database med læringsutbyttebeskrivelser, samt arbeid med opplæring og utvikling av en felles kvalitetskultur.

Virksomhetsmål 5 **VI SKAL ØKE VÅR RELEVANS OG VIDEREUTVIKLE** **VÅRT SAMARBEID MED ARBEIDSLIVET**

NTNU har et utstrakt samarbeid med arbeidslivet både gjennom utdanning, forskning og nyskappingsaktivitetene. Gjennom tverrfaglig samarbeid løftes og intensiveres forskning, utdanning og innovasjon med særlig høy samfunnsrelevans.

Våre tematiske satsingsområder (TSO) bidrar til å løse store, komplekse utfordringer. De fire tematiske satsingene (Havrom, Energi, Helse og Bærekraft) har nå vært i drift i fire år. Høsten 2018 ble det derfor gjennomført en enkel, intern vurdering av virkemidlet. Områdene leverte inn en selvevaluering som ble diskutert av Rektoratet og dekanene. Det ble konkludert med at dagens fire TSO'er er en suksess og at man anbefaler å sette i gang andre fireårsperiode uten store strukturelle endringer.

Mange av våre studieprogram har emner som inkluderer samarbeid med eksterne aktører, enten gjennom prosjektarbeid, hospitering eller som leverandør til tema for bachelor- og masteroppgave. (Se også utdypende rapportering under neste virksomhetsmål, «Bachelor- og masteroppgaver i samarbeid med eksterne».) Studieprogramråd skal ha ekstern representasjon eller sørge for innspill fra eksterne aktører. Allerede fra studiestart har flere studieprogram arbeidet systematisk med å tydeliggjøre relevansen gjennom nye undervisningsformer som integrerer teori og praksis, og gjennom kontakt med eksterne samarbeidspartnere.

Arbeidslivserfaring integrert i utdanningsløpet har også vært hovedfokus for NTNUs Råd for samarbeid for næringslivet i 2018. Basert på innspill fra rådene, er det igangsatt et kartleggingsprosjekt for å få en samlet status over ulike typer samarbeid som utføres som en del av utdanningsløpet ved NTNU. Videre er det løftet fram ulike tema som arbeidslivet ønsker et samarbeid med NTNU om.

I 2018 lanserte NTNU en ny satsing som innebærer en dobling av omfanget av vår etter- og videreutdanning i løpet av tre år. Ambisjonen er at antall voksne i arbeid som tar videreutdanning som gir studiepoeng ved universitetet skal øke fra vel 8300 i 2017 til om lag 20.000 i 2020. To interne utvalg utredet mulighetene for å utvikle tilbud som møter omstillingsbehovet innen digitalisering i utvalgte deler av arbeidslivet, etablering av et Oslo-kontor, samt at vi har gjennomgått rammebetingelser og administrative rutiner på feltet for å se hvordan vi kan organisere arbeidet med vårt etter- og videreutdannings-tilbud mest mulig hensiktsmessig.

EVU og samarbeid med arbeidslivet forventes å gi viktige tilleggs-gevinster i form av for eksempel studentoppgaver og forskningsoppdrag.

NTNU har økt pågang fra privat og offentlig sektor som ønsker tettere samarbeid med fagmiljøene. Eksempler på gode modeller som strukturerer samarbeidet mellom NTNU og offentlig sektor, er samarbeid med Trondheim kommune er nedfelt i avtale om TRD3.0, universitetskommunen og strategisk samarbeidsavtale med NAV-direktorat som ble signert i 2018. Forpliktende avtaler om prosjektsamarbeid er på plass med flere kommuner, blant annet med Bærum kommune og kommuner og regioner i tilknytning til campusene Ålesund og Gjøvik. Statens Vegvesen og NTNU signerte i 2018 en omfattende samarbeidsavtale basert på felles innsats for å utvikle satsingsområder innen forskning, utdanning og innovasjon.

NTNUs forskere når mange med dagsaktuell forskning via flere podcaster, som både er produsert ved NTNU og av andre aktører. Forskerpodden belyser samfunns spørsmål, NOKUT-podden gir innblikk i undervisningshverdagen og god praksis i høyere utdanning, CERG-podcasten tar for seg trening og hjerte- og livsstilsrelaterte sykdommer, i EnerSikt snakker ansatte ved forskningscenteret Censes om flere sider ved fornybar energi og miljøteknologi, Lørn.tech er en av Norges mest populære podcasterier og handler om teknologi, Diagnose tar lytteren med på sykehus der behandlere, pasienter og forskere gir kunnskap og historier, Engage-cast ved Engage, senter for fremragende utdanning, tar et dykk i studententreprenørskap og ser på innovasjon i teknologi-hovedstaden Trondheim.

NAV og NTNU går sammen for å styrke arbeids- og velferdstjenestene i Norge

Rektor Gunnar Bovim og NAV-sjef Sigrun Vågeng med kontrakten som er starten på økt samarbeid om omstilling og innovasjon mellom de to sektorene.

Målet er at samarbeidet bidrar til både forskning og innovasjon på NAVs tjenesteområder, og hever nivået på utdanningen av NTNUs studenter.

FOTO: STEIN MORTENSHOLM/NTNU

Det jobbes langs flere akser med å videreutvikle NTNUs samarbeid med arbeidslivet. NTNU deltar og er vert for i en rekke store sentra (SFI/FME/SFF/klynger) med bred næringslivsdeltagelse. I tillegg har NTNU i 2018 inngått en rekke samarbeidsavtaler med næringsliv.

Forskningsrådets styre har vedtatt en ny utlysning av Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) i 2019. SFI er et viktig virkemiddel for NTNU og vi bruker derfor mye tid på kvalitetssikring av søknader for å optimalisere mulighetene til suksess. Våre fagmiljø har jobbet med etablering av sterke konsortier og utviklet søknader i hele 2018. Vi samarbeider tett med Sintef på ledernivå og har jevnlig dialoger med utveksling av informasjon.

Som en del av arbeidet med Campusprosjektets planprogram er det gjennomført en mulighetsstudie for utvikling av NTNU gjennom strategisk samarbeid innen utdanning, forskning, formidling og nyskaping. En egen delrapport om «Lokalisering av NTNUs faglige samarbeidspartnere på campus Gløshaugen» ble laget i 2018. Tverrfaglig samarbeid og samhandling med arbeidslivet er sentralt i campusarbeidet.

UTDRAG, AVTALETEKST:

Høy nyskappingsaktivitet er ett av NTNUs særtrekk, og NTNU vil arbeide for å videreutvikle sin posisjon i sektoren og bidra til å etablere standarder. NTNU antar det er et uforløst potensial for økt nyskappingsaktivitet, og ønsker økt innsikt i hvordan nyskappingsaktiviteten foregår i sentre og klynger, samt bedre forståelse for hvordan egenutviklet kunnskap tas i bruk. Gjennom økt innsikt i hvordan en kan måle og dokumentere sammenhengen mellom forskning og innovasjon, kan man også utvikle gode belønningssystemer og virkemidler, samt identifisere nye muligheter og iverksette nye tiltak for på sikt å øke nyskappingsaktiviteten i hele fagbredden.

Måloppnåelsen vurderes gjennom gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall.

Virksomhetsmål 6

VI SKAL SYNLIGGJØRE OG ØKE NYSKAPINGSAKTIVITETEN MED UTSPRING FRA KLYNGER OG SENTRE

Dette virksomhetsmålet inngår i utviklingsavtalen med KD. Det er ett år igjen til utviklingsavtalen utløper, og for å gi et inntrykk av hvor vi står ved utgangen av 2018 har vi valgt å inkludere en relativt utfyllende redegjørelse for status i arbeidet.

Etablering av kunnskapsgrunnlag

Det er satt i gang en kunnskapskartlegging («best practice») av hva som skaper innovasjon i sammenhengen utdanning, FoU og innovasjon. Det vil være en oppsummering av publisert vitenskapelig kunnskap om hva som fremmer innovasjon fra universitetssektoren, hvordan universitetene bidrar til innovasjon i eksisterende næringsliv og offentlig sektor, og for å få etablert ny virksomhet. Kunnskapsoppsummeringen vil omhandle forhold som har innvirkning/impact på innovasjon, og spesielt hvordan innovasjon foregår i sentra og klynger og hva som fremmer innovasjon fra disse og hvordan innovasjon i samarbeid mellom universitetet og eksterne aktører foregår; næringsliv og offentlige aktører.

Helhetlig indikatorsett

En egen arbeidsgruppe har arbeidet med prosjektet i samarbeid med flere forskere ved NIFU som har bidratt med kunnskapsgrunnlag og faglig rådgivning. Tre spørsmål er sentrale for i Indikatorprosjektet:

- Hva er innovasjon og nyskaping?
- På hvilke måter bidrar universitetet til innovasjon og nyskaping?
- Hvordan kan disse bidragene kartlegges, måles og synliggjøres til bruk for ulike formål både nasjonalt og internasjonalt

Foreløpig rapport oppsummerer funn og konklusjoner fra arbeidet. Selv om hovedmålet har vært å komme fram til et konkret indikatorsett, har arbeidet også handlet om å avklare begreper og få oversikt over hva som måles og hvordan indikatorer brukes i dag. Rapporten er derfor også et bidrag i diskusjonen om muligheter og begrensninger med hensyn til måling og synliggjøring av bidrag til innovasjon.

Det er utviklet et forslag til indikatorsett. Indikatorsettet har en hovedstruktur som bygger på at universitetet bidrar til innovasjon gjennom alle sine kjerneoppgaver

både med indirekte og direkte bidrag. I rapportens siste kapittel diskuteres ulike aspekter knyttet til fremtidig implementering av indikatorsettet, og det anbefales å igangsette en første pilot for NTNUs indikatorsett. Forslaget til første pilot for indikatorsett skal sendes ut på høringsrunde til fakultetene før endelig forslag til indikatorer i piloten anbefales og implementering settes i 2019. Sluttrapporten er planlagt overlevert KD i mars 2019.

Innovasjonskompetanse i ph.d.-utdanningen

NTNU har flere pilotprosjekter for innovasjonskompetanse i ph.d.-utdanningen, f.eks Ocean School of Innovation og Helseinnovatørskolen. Begge disse pilotene har fått gode tilbakemeldinger så langt. Basert på disse erfaringene og egenevalueringer vil vi foreslå en enhetlig metode for å integrert innovasjonskompetanse inn i ph.d.-utdanningene. Dette tiltaket inngår i arbeidet med å realisere utviklingsmålet om å «innarbeide innovasjonskompetanse i utdanningen av våre kandidater» i NTNUs Strategi 2018–2025.

Bachelor- og masteroppgaver i samarbeid med eksterne

NTNU har stort fokus på samarbeid med arbeidslivet gjennom utdanningsløpet. Mye samhandling og spesifisering av BSc og MSc oppgaver baserer seg på etablerte kontakter mellom professor og næringsliv som også gjerne er knyttet opp til langsiktig prosjektsamarbeid. Tiltak er etablert for å øke denne samhandlingen og for at arbeidslivet lett skal komme i kontakt med NTNU og relevant fagmiljø gjennom, NTNU BRIDGE. Videre er involvering gjennom studentoppgaver knyttet til større sentra og klynger som SFI/SFF/FME-er og ved inngåelse av strategiske samarbeidsavtaler, viktig. Økt fokus på dette vil inngå i arbeidet med å nå utviklingsmålene i NTNUs strategi.

For å måle økning må det registreres hvilke oppgaver som er utført i samarbeid med eksterne og/eller som en del av forskningsprosjekter. Det har vært vurdert ulike metoder for å kunne gjennomføre en automatisert registrering av bachelor- og masteroppgaver. Det er jobbet med å finne den mest ressurseffektive metoden å registrere oppgavesamarbeidet på, og få denne inkludert i allerede eksisterende arbeidsprosesser og styringssystem. System for å registrere samarbeidet mellom student og ekstern virksomhet vil være på plass og i bruk innen påsken 2019 når det gjelder masteroppgaver. Det betyr at NTNU i praksis vil registrere de som begynner på sine oppgaver etter sommeren 2019 i vårt styringssystem. Tilsvarende arbeid gjøres for bacheloroppgavene (tentativt 2020).

Resultater fra NTNU Technology Transfer (TTO)

Det er foretatt en gjennomgang av hele økosystemet for nyskaping og innovasjon ved NTNU i 2017/2018, der alle fasene i økosystemet ble evaluert. Målet er å få opp et helhetlig økosystem som dekker alle fasene i nyskappings- og innovasjonsaktivitetene og få etablert tydelige rolleavklaringer og rammer for satsingene.

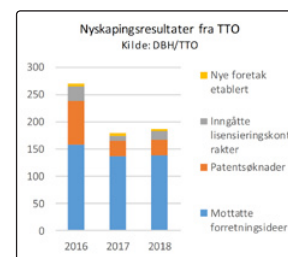
Vinteren 2018 ble det foretatt en gjennomgang av TTO-funksjon og samspillet med NTNUs egne fagmiljøer, og i 2019 ferdigstilles utredninger av mulige inkubator- og investeringsvirksomhet ved NTNU. Iverksetting av Strategisk program for kunnskapsbasert innovasjon (SKI-programmet) med 15 innovasjonsledere og universitetskommuneprosjektet TRD 3.0 med 5 prosjektledere er en styrking av innovasjonssatsingen ved NTNU og samarbeid med arbeidslivet som vil medføre en økning av tilgangen på ideer til TTO, og etter hvert utvikle mer modne forretningsideer. Videre er etableringen av NTNUs Innovasjonsstipend og arbeidet med å øke de økonomiske rammene for NTNU Discovery, verktøy i arbeidet med å forbedre resultatene fra NTNU TTO. Videre er dette arbeidet sett i sammenheng med NTNUs samspill med eksterne aktører og hvilke premisser dette gir for utvikling av både eksisterende og nye campusarealer.

ET VIRTUELT LABORATORIUM SOM SPARER TID OG PENGER

Tenk deg et virtuelt laboratorium som kan gjøre fysiske tester overflødige og som dramatisk reduserer tiden det tar å teste en prototyp. En slik lab er under utvikling i SFI CASA, som drives av Structural Impact Laboratory (SIMLab). Førsteamanuensis David Morin beskriver et verktøy som kan gi enorme besparelser for industrien – både i tid og penger. «Tiden som går fra du får en ny idé til den er fullt ferdig testet kan fort reduseres fra to måneder til 24 timer», sier Morin. En bilprodusent, eller en underleverandør som fysisk tester flere kostbare prototyper daglig, kan dermed spare enorme summer på virtuell testing.

FOTO: SFI CASA/IV-FAK.

Nyskappingsforumet er involvert i diskusjonene og arbeidet med ny tjenesteavtale med TTO for 2019, som inkluderer 5 utviklingsområder i tillegg til forvaltning av IPR. Det arbeides også med ny overordnet samarbeidsavtale. Summen av disse tiltakene gir tydeligere rammer og fokus, bedre forankring ved fakultetene og en gjensidig bedre rolleavklaring for alle ledd i NTNUs økosystem for nyskaping og innovasjon. Effekten av arbeidet vil komme over tid.

BOA-omsetning fra andre finansieringskilder enn Forskningsrådet og EU

Arbeidet med både virksomhetsmål 5 og 6 forventes å gi økt BOA-omsetning, men det er foreløpig for tidlig å se vesentlige effekter av arbeidet. Det vises til omtale av denne styringsparameteren i kapittel 3.6.2.

UTDRAG, AVTALETEKST:

Campusutvikling handler ikke først og fremst om å bygge, men om hvordan utviklingen av fysisk infrastruktur legger til rette for at NTNU kan løse sitt samfunnsoppdrag og bidra til omstillingen som Norge står overfor. NTNU skal både utvikle og bruke framtidsrettet kunnskap på egne campus i alle tre byer. Utviklingsmålet handler om å få en god start på campusutviklingsprosjektet, med rom for en nyskapende planprosess med piloter, eksperimentering og følgeforskning. NTNU vil stimulere fagmiljøene til å bruke campusrelaterte problemstillinger som case i undervisningen, og ønsker forskning på ulike sider av campusprosjektet.

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter knyttet til leveranser.

Virksomhetsmål 7

VI SKAL PLANLEGGJE EN FREMTIDSRETTET, SAMLET CAMPUS SOM KAN BLI MODELL FOR FREMTIDIGE OFFENTLIGE UTBYGGINGER I NORGE

Dette virksomhetsmålet inngår i utviklingsavtalen med KD. Det er ett år igjen til utviklingsavtalen utløper, og for å gi et inntrykk av hvor vi står ved utgangen av 2018 har vi valgt å inkludere en relativt utfyllende redegjørelse for status i arbeidet.

Vi skal i de tre byene bygge campus som skal støtte opp under den omstillingen Norge står overfor, og som skal bidra til å realisere visjonen «Kunnskap for en bedre verden». Våre universitetscampus skal fremstå som attraktive og levende, der de fysiske omgivelsene og infrastrukturen stimulerer og inspirerer til læring, forskning, formidling og nyskaping på høyt nivå.

Faglig integrasjon

Etter fusjonen har det vært viktig for NTNU å samlokalisere de fagenhetene fra fusjonspartnerne som naturlig hører sammen. Samlokaliseringssprosjektet har en relativt kortsiktig horisont og har til hensikt å samle fusjonerte fagmiljøer for å stimulere faglig integrasjon. Gjennom prosjektet samler vi lærerutdanningen og ingeniør- og sivilingeniør-miljøene i Trondheim. Videre ser vi på hvordan vi kan integrere fagmiljøene ytterligere gjennom campussamlingen. Intensjonen om å skape faglige klynger ved å samle relevante fagmiljø, har vært videreført av utvalget som jobber med å anbefale hvilken faglig lokalisering som skal ligge til grunn for campussamlingen.

Gjennom 2017 og 2018 har «Utvalg for faglig lokalisering» arbeidet med å utrede ulike alternativer for lokalisering av den faglige virksomheten innenfor rammen til prosjektet for campussamling. Utvalget leverte desember 2018 sin sluttrapport, hvor de presenterer fire ulike alternativer for lokalisering. Rapporten er på høring i januar 2019. Samtidig som rapporten er på høring arbeides det med å kartlegge hvordan de ulike alternativene kan løses innenfor rammene.

Også gjennom arbeidet med arealkonsepser i forbindelse med campussamling, har NTNU har jobbet med faglig integrasjon. Økt tverrfaglighet og deling av kunnskap er sentrale perspektiver i dette arbeidet. Dette vil videreutvikles fram mot realisering av campussamling.

Antall pilotprosjekter

NTNU har kommet godt i gang med arbeidet knyttet til piloter og testing av ulike nye undervisnings- og læringsmetoder, hvor arealer spiller en sentral rolle, jfr. også virksomhetsmål 8 nedenfor. Det er stor interesse for læringsmiljø som legger til rette for nye undervisningsformer, og mange ønsker å bidra i utviklingen og testingen av nye arealer.

NTNU har i 2018 fullført arbeidet med prosjektet «fremtidens læringsareal» i Ålesund. En arbeidsgruppe bestående av studenter, ansattrepresentanter, rådgivere innen eiendom og en interiørarkitekt har sammen omgjort mørke og begrensende

arealer til noe helt nytt, hvor nye læringsformer, prosjektarbeid og digital læringsstøtte står i fokus.

Det er i 2018 gjennomført evaluering av andre pilotprosjekter, blant annet R2, Smia, Sandkassa. Det er stor pågang fra undervisere om å få lov til å benytte pilotarealene til undervisning, noe som gir oss muligheter til å ha gode evalueringer. Evalueringene gir oss svært nyttig informasjon i det videre arbeidet med campusutvikling på NTNU.

Vi vil fremover også rette fokus mot å igangsette pilotprosjekter knyttet til arbeidsplass-, knutepunkt-, og spesialarealkonseptene. Dette vil foregå parallelt og i et iterativt samvirke med videreutvikling av arealkonseptene for læringsarena.

Arbeidsplasskonsepter

Vi har i 2018 avsluttet en viktig fase i arbeidet med kartlegging og konseptutvikling, og prosjektet har levert rapporten «Arealkonsept for campus NTNU». Arealkonseptet beskriver hvilke behov som skal tilfredsstilles ved nybygg og ombygging, og en standard for hvordan disse skal løses både funksjonelt og i forhold til arealdisponering. Arealkonseptet innebærer delkonsepter for arbeidsplass, læringsarealer og knutepunkt og vektlegger sammenhengen mellom arealkategoriene, noe som er helt vesentlig for god funksjonalitet i formålsbygg. Gjennom kunnskapsinnhenting ser vi at NTNU har svært stor bredde og variasjon i arbeidsflyt og arbeidsformer mellom de ulike fagmiljøene. Dette gir behov for et bredt utvalg av ulike arbeidsplasskonsept som svarer på de ulike funksjonskrav innenfor den overordna arealrammen som er satt for arbeidsplass. Miksen av konseptene vil bidra til effektive og bærekraftige bygg samtidig som det skal sørge for god brukskvalitet for de ansatte.

Dette gir oss et kunnskapsbasert og godt grunnlag for å arbeide videre med arealkonseptene, og også gjennomføre pilotprosjekter knyttet til arbeidsplass-, knutepunkt-, og spesialarealkonseptene. Dette arbeidet vil settes i gang i løpet av 2019.

Antall igangsatte forskningsprosjekter

NTNU har flere pågående, avsluttede og planlagte forskningsprosjekter med tilknytning til campusutvikling. Antallet er imidlertid ikke på det nivået som ønskes, og arbeidet intensiveres i 2019 gjennom å koordinere og øke prosjektporteføljen. Uavhengighet og integritet er sentrale perspektiver for forskning også innenfor disse tema. NTNUs målsetning er å øke antall publikasjoner signifikant på tema relatert til campusutvikling.

Av dagens prosjekter er det flere som relaterer seg til miljø og spesielt energibruk. Trondheim kommune med NTNU som prosjektleder ble sammen med 6 andre europeiske byer valgt ut til å være en del av prosjektet CityXChange. NTNU vil være prosjektleder for hele prosjektet, og Trondheim blir fyrtårnby, noe som innebærer at man skal jobbe mot løsninger som sikrer at byen generer mer energi enn den bruker. Dette blir relevant for utbyggingen av campus, og det kan skape løsninger som kan benyttes i fremtidige bygg i Norge.

Vi er også knyttet opp mot forskningsprosjekter som omhandler digitale læringsarealer og hvilken innflytelse fysiske omgivelser har på motivasjon og læring. Resultatene er nyttig å ha med seg i arbeidet videre med arealkonseptene og energisystem, slik at man sikrer at arealene blir et positivt virkemiddel for NTNUs ansatte og studenter, som igjen kan bidra til å nå NTNUs mål om kunnskap for en bedre verden.

I tillegg til «ordinære» forskningsprosjektet er vi også involvert i nyskappings- og utdanningsaktiviteter. Vi har blant annet søkt til ENOVA om konseptutredning for

VRLab NTNU er et nettverk av innovative VR-laber som er unikt i sitt slag og som knytter sammen NTNU campuser i Trondheim, Gjøvik og Ålesund. Prosjektet har vært drevet fram av et ønske fra tverrfaglige fagmiljøer ved det fusjonerte NTNU om å jobbe sammen.

I lys av den pågående digitale transformasjonen er det viktig for NTNU å være i front i den teknologiske utviklingen. Ved å investere i VR- og RQI bidrar NTNU til å møte viktige pedagogiske og samfunnsmessige utfordringer.

NTNU.NO/LAERINGSAREALER/VRLAB

innovative klimaløsninger i bygg, områder og energisystemer; «NTNU Campus Trondheim som nullutslippscampus». Vi fikk ikke tilskudd idet realiseringen av løsningen ligger for langt fram i tid. Campusutvikling har også, sammen med eiendomsavdelingen og IT-avdelingen, innledet samarbeid med Telenor, for å se på hvordan den nyeste teknologien kan bidra til smartere bygg som drives mer effektivt samtidig som kostnadene reduseres.

Det er også flere masteroppgaver som i ulik grad omhandler Campusutvikling. I tillegg er vi i dialog med potensielle doktorgradsstipendiater som ønsker å forske på Campusprosjektet på NTNU.

Virksomhetsmål 8

VI SKAL SKAPE FLEKSIBLE LÆRINGSAREALER PÅ ALLE CAMPUS SOM ER TILPASSET NYE LÆRINGSFORMER

NTNU gjennomførte i 2018 sju ombyggingsprosjekt hvor hovedformålet var å tilpasse undervisnings- og studentarbeidsarealer til nye og mer studentaktive læringsformer.

I Hovedbygget i Ålesund er det tatt i bruk 600 kvm med fleksible læringsarealer som benyttes både til undervisning og som studentarbeidsplasser.

På Dragvoll er eksisterende pilotprosjekt utvidet med tre nye læringsareal, samtidig som det er gjennomført en møblering i «gata» for fleksible studentarbeidsplasser.

SANDKASSA PÅ DRAGVOLL

Interaktivitet og samarbeid.

Pilotprosjektet Sandkassa ligger på nivå 3 i bygg 7 på Dragvoll. Sandkassa skal sammen med tilsvarende rom Smia på Gløshaugen – undersøke hvordan undervisningsrom kan designes for mer variert undervisning hvor det veksles mer mellom formidling og gruppearbeid. Å prøve ut ny teknologi i form av f.eks. interaktive skjermer og deling av skjermer har vært viktig. I Sandkassa har man også tilgang til flere tilhørende grupperom, samt en videooptaks-bås.

NTNU.NO/LAERINGSAREALER/SANDKASSA

På Gløshaugen er eksisterende læringsarealer i glassgårdene i Elektro møblert for å gi utvidet i kapasitet, primært for øvingsaktiviteter, samtidig som tre datasaler i Gamle Elektro er bygget om til kombinerte undervisnings- og studentarbeidsplasser. I Kjelhuset er to undervisningsrom bygget om til ett stort fleksibelt læringsareal for å styrke kapasitet og egnethet, og tre undervisningsrom i Verkstedteknisk laboratorium er oppgradert og utstyrt med teknologiske løsninger for mer studentaktive læringsformer. I alt er mer enn 15 enkeltrom bygget om innenfor prosjekter for studentaktive læringsarealer, med en investeringsramme på 20 mill. kr. Ombyggingene har skjedd i nært samarbeid med fakultetene.

Erfaringene fra fjorårets ombygging av auditorium R2 i Realbygget viser at løsningene er tatt godt imot av undervisningsmiljøet, samtidig som det er mye benyttet som studentarbeidsplass utenfor kjernetiden for undervisningsaktivitet. Det pågår en evaluering av alle pilotene for å samle kunnskap og erfaringer som kan videreføres i utbyggingen i Campusprosjektet ved NTNU.

NTNU etablerte i 2018 nye eksamenslokaler for gjennomføring av digital eksamen. Utover dette realiserte NTNU også en rekke andre ombygginger av læringsareal knyttet til samlokaliseringen av teknologistudentene på Gløshaugen. Erfaringer og løsninger fra pilotprosjektene for mer studentaktivt læringsmiljø er tatt i bruk også her. Samlet er det investert over 50 mill. kr i nye læringsareal på Gløshaugen innenfor samlokaliseringprosjektet.

3.4 Sterke, internasjonalt orienterte fagmiljøer

NTNUS VIRKSOMHETSMÅL FOR 2018:	<p>9. Vi skal bli en mer aktiv internasjonal aktør gjennom å øke vår deltakelse i Horisont 2020, Erasmus+ og EIT.</p> <p>10. Vi skal styrke forskningskulturen og legge vekt på åpen tilgang til forskning.</p> <p>11. Vi skal heve kvaliteten i forskningen og utvikle flere fagmiljøer på høyt internasjonalt nivå.</p> <p>12. Vi skal styrke den pedagogiske kompetansen og utvikle et system for pedagogisk merittering.</p>
STØTTER SEKTORMÅL 1 OG 2:	<ol style="list-style-type: none"><i>1. Høy kvalitet i utdanning og forskning</i><i>2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling</i>

Denne hovedprioriteringen bygger opp under visjonen om å bli et internasjonalt fremragende universitet som leverer «Kunnskap for en bedre verden». NTNU skal være et internasjonalt orientert universitet som har høy kvalitet i all forskning og kunstnerisk virksomhet. Vi ønsker å ha flere fagmiljøer som hevder seg verdenstoppet og forskning som setter tydelige spor etter seg. Vår utdanning skal holde høy faglig og pedagogisk kvalitet, og vi har satt i verk flere tiltak for å styrke undervisningskvaliteten gjennom satsingen NTNU Toppundervisning.

Virksomhetsmål 9

VI SKAL BLI EN MER AKTIV INTERNASJONAL AKTØR GJENNOM Å ØKE VÅR DELTAKELSE I HORISONT 2020, ERASMUS+ OG EIT

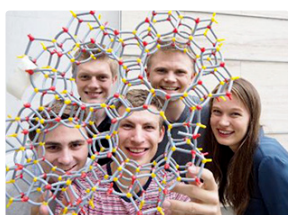
Samarbeid med institusjoner i andre land er et virkemiddel for å heve kvaliteten i vår egen virksomhet. Internasjonalisering må være en integrert del av aktiviteten ved alle NTNUs fagmiljøer – i studieprogrammer, i forskningsaktivitet og i nyskappingsinitiativ. Våre fagmiljøer skal samarbeide med fremragende fagmiljøer over hele verden og rekruttere studenter og ansatte derfra. Samarbeid innen det europeiske utdannings-, forsknings- og innovasjonsområdet er en hovedprioritet for NTNUs internasjonale samarbeid.

Internasjonal handlingsplan for perioden 2018–2021 har som en av prioriteringene deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon Horisont 2020, og etter hvert Horisont Europa. I handlingsplanen videreføres målet fra forrige periode om en inntekt fra Horisont 2020 på minst 1 milliard kroner. Målet ser ut til å være innenfor rekkevidde. Per februar 2019 har NTNU en inntekt fra Horisont 2020 på 716 millioner kroner fordelt på 135 prosjekter. NTNUs fagmiljøer adresserer alle de tre pilarene i H2020, men har flest prosjekter og størst inntekt fra pilaren for fremragende forskning. Bredden i NTNUs profil i Horisont 2020 er en styrke som reflekterer NTNUs faglige profil og styrkeområder. Vi ser at tilslagsprosenten ikke går opp i H2020 selv om inntektene har økt, og spesielt er det en utfordring når det gjelder tilslag på ERC-prosjekter. NTNU har derfor utarbeidet en ERC-handlingsplan som settes i verk i 2019.

NTNU har utmerket seg på nasjonalt nivå når det gjelder deltakelse i Erasmus+ programmet og fikk tildelt DIKUs pris for årets Erasmusinstitusjon 2018: «NTNU viser en uovertruffen bredde når det gjelder deltakelse i Erasmus+-programmet.

Universitetet deltar i alle de sentraliserte tiltakene, og har god deltakelse i europeisk og global mobilitet» lød juryens begrunnelse. NTNU var det eneste universitetet i Norge med innvilgede prosjekter i alle prosjektkategorier i 2018, og fikk innvilget Norges første Kunnskapsallianse. Dette er en av få ordninger der norske institusjoner konkurrerer internasjonalt på utdanningskvalitet.

NTNU er partner i tre Knowledge and Innovation Communities (KICs), Raw Materials, InnoEnergy og Climate. Fagmiljøer har deltatt i 40 EIT KIC prosjekter med et totalbudsjett til NTNU på cirka NOK 20 millioner i perioden 2015–2019. I disse prosjektene har NTNU 55 forskjellige partnere, hovedsakelig fra Norden. 44% av disse er bedrifter. Som partner i nettverkene er NTNU deltaker i Europas største privat-offentlige partnerskap. Dette partnerskapet er finansiert av Europakommisjonen for å bidra til å øke Europas konkurranseevne, bærekraftig økonomisk vekst og sysselsetting ved å fremme samarbeid mellom bedrifter, sivilsamfunnet og utdannings- og forskningsinstitusjoner. Innovasjon og entreprenørskap i verdensklasse skal være resultat av dette samarbeidet.

DYKTIGE STUDENTER FIKK STIPEND TIL UTENLANDSOPPHOLD

5 nanoteknologistudenter fra NTNU ble valgt ut av U.S.-Norway Fulbright Foundation for Educational Exchange. De får støtte til ett års studier ved et prestisjetungt universitet i USA. De fem får støtte til å studere ved henholdsvis Stanford, UC Berkely, Harvard og MIT.

FOTO: PER HENNING/NTNU

I NTNUs nye Internasjonale handlingsplan er ett av hovedmålene økt studentutveksling. Målet er at minst 40 % av mastergradsstudentene og 20 % av bachelorstudentene skal ha opphold ved lærested i utlandet med varighet på ett eller to semestre. Dette målet vil bli fulgt opp av ulike prosjekter rettet mot de ulike nivåene i organisasjonen, der studieprogrammene vil bli tillagt spesielt ansvar for å tilrettelegge for utveksling. En gjennomgang av utvekslingstallene viser at det er store ulikheter mellom fakulteter og campuser. Dette er noe NTNU jobber med, og utviklingen vil bli fulgt nøye fremover.

NTNU har omfattende støtteapparat og støtteordninger for EU-finansiert forskning. Målsettingen er å dyktiggjøre fagmiljøene for deltakelse i rammeprogrammet gjennom kapasitet og kompetanse. Fagmiljø som søker om deltakelse i Erasmus+ prosjekter har fra 2014 hatt tilbud om veiledning. Langvarig kompetansebygging på H2020 og ERASMUS+ feltet har ført til gode resultater.

Delegasjonsreiser i 2018

Både ledelse og fagmiljøer fra NTNU deltok i KDs delegasjon til Kina i april 2018. Fagområdene materialteknologi, fysikk, hav, helse, smarte byer, energi og transport og infrastruktur var representert, og bidro i betydelig grad til det faglige programmet. Delegasjonsbesøket var først og fremst viktig for å styrke ledelsesmessige og faglige bånd til kinesiske samarbeidspartnere. Eksisterende samarbeid med kinesiske institusjoner og fagmiljø var i hovedfokus under reisen, og en rekke samarbeidsavtaler ble signert. Samtidig var det åpent for etablering av nye samarbeid. Delegasjonsreisen følges opp i etterkant ved blant annet:

- søknader til Horisont 2020 med kinesiske partnere, hvorav et stort nytt prosjekt på smarte byer har fått finansiering
- utlysning av felles doktorgradsprosjekter mellom NTNU og Shanghai Jiao Tong University og Tsinghua University
- en INTPART-søknader i samarbeid med Kina, hvorav tre er innvilget
- etablering av NTNU Research and Innovation Centre i Jiangsu og utlysning av ph.d.-stillinger under samarbeidet
- søknad om og tildeling av to nye prosjekter med finansiering fra JPI Urban Europe innenfor transport
- etablering av et NTNU China Forum

- utvikling av en avtale mellom NTNU og China Scholarship Council som skal signeres våren 2019
- utvikling av felles søknader med kinesiske partner for fellesutlysninger mellom Forskningsrådet og MOST.

Prorektor Bjarne Foss ledet en delegasjonsreise til Ghana i mars, med hovedformål å etablere NTNU Alumni Ghana. NTNU besøkte norsk næringsliv, hadde møter med universiteter og hadde innlegg på Norway-Ghana Business & Investment Forum. Ghana er landet i Afrika med flest tidligere studenter fra NTNU, nesten 600, og har betydelig tilstedeværelse fra norsk næringsliv. Sammen med ghanesiske partnere har NTNU prosjekter innen medisinsk teknologi, fornybar energi, biologi, naturressursforvaltning og historiske fag.

I oktober var NTNU med på delegasjonsreisen til Ministeren for forskning- og høyere utdanning til Sør-Afrika, der prorektor Toril A. Nagelhus Hernes og dekanene fra IV og MH deltok. Tema for turen var helse, havrom og bærekraft. En rekke universiteter, forskningsinstitutter og norsk næringsliv i Pretoria og Cape Town ble besøkt, og NTNU hadde innlegg på seminarer om havrom, helse og bilateralt samarbeid.

NTNU var i India i oktober med en delegasjon ledet av rektor Gunnar Bovim, med fagpersoner innen marin teknikk og vannkraft. Det ble holdt en rundebords-konferanse om vannkraft med næringsliv, myndigheter og næringsliv. Samarbeidsavtaler ble signert mellom NTNU Indian Institute of Technology Kharagpur, samt NTNU og Birla Institute of Technology and Science, Pilani. I tillegg ble flere møter holdt med indiske universitet og den norske ambassaden, og NTNU Alumni India og Bhutan ble etablert.

Virksomhetsmål 10

VI SKAL STYRKE FORSKNINGSKULTUREN OG LEGGE VEKT PÅ ÅPEN TILGANG TIL FORSKNING

2018 har vært preget av arbeidet med integrasjon i ny fakultets- og instituttstruktur. Gjennom fusjonen fikk NTNU betydelig tilskudd av profesjonsmiljøer med andre faglige tradisjoner, noe som gjør det utfordrende å skape en felles forskningskultur. Vår faglige profil og sammensetning tilsier at denne kulturen må være mangfoldig. Vi ser at instituttene arbeider målrettet med å øke omfanget av og kvaliteten i forskningen, inkludert styrking av forskningssvake miljøer gjennom kvalifisering og nyrekruttering av medarbeidere.

Alle fakulteter arbeider strategisk og systematisk for å styrke fagmiljøene gjennom ulike tiltak for å gi ansatte mer forskningstid, muligheter for kvalifisering til doktorgrad eller opprykk, mentorordninger eller lignende. Systematisk arbeid med karriere- og kompetanseutvikling får dessuten høyt fokus i NTNUs årsplan for 2019. På sikt forventes dessuten arbeidet med studieporteføljen å frigjøre mer tid til forskning for flere av våre ansatte.

I 2018 har vi drøftet hvordan vi skal styrke forskningen i bredden, på samme måte som vi i flere år – med godt resultat – har satset på fremragende forskning og bygging av verdensledende miljøer gjennom et sett av tiltak og virkemidler. I 2019 vil vi sette forskningskultur på dagsordenen. Dette omfatter ikke bare kvalitet i forskningsresultatene, men inkluderer også de sosiale og faglige omgivelsene i forskningsvirksomheten.

I 2018 har vi hatt mye oppmerksomhet på åpen tilgang til forskningsresultater. Andelen publikasjoner i åpne kanaler (Gull Open Access) har økt fra 17 % i 2017 til om lag 21 % i 2018, og andelen egenarkiverte publikasjoner er kommet opp i 49 %. Dette er fortsatt langt unna målsettingen, men vi er på rett vei. Diskusjonen om Plan S og implementeringen av denne har bidratt til å øke oppmerksomheten i hele

NTNU ALUMNI

I 2018 nyttet vi alumninettverket vårt i enda større grad til å åpne dører til samarbeid med arbeids- og næringsliv og FoU internasjonalt. Vi etablerte alumninettverk i Ghana, India-Bhutan, Tyskland, Spania og Frankrike. NTNUs alumnier er brobyggere for samarbeid inn mot arbeids- og næringsliv og FoU i LMIC.

FOTO: COLOURBOX

CHAIN er et tverrfaglig forskningscenter hvor målet er å bedre folkehelsen i alle verdensdeler. Et unikt samarbeid mellom NTNU, Folkehelseinstituttet og UNICEF.

FOTO: KAI DRAGLAND

organisasjonen omkring åpen tilgang til forskning. Vi ser at det vil bli krevende å oppfylle de strenge kravene på kort sikt, men også at denne prosessen vil stimulere raskere overgang til en endret publiseringspraksis og mer åpenhetskultur.

NTNU har tatt fatt i implementeringen av egen politikk og handlingsplan for åpen tilgang til forskningsdata (2017). Feltet har stor interesse i ledelsen og fagmiljøene. NTNU deltar i nasjonale samarbeidsprosjekter og -fora for lagring og deling av forskningsdata og har en Åpne data-gruppe som koordinerer arbeidet. Det er også etablert en styringsgruppe for åpen vitenskap. I 2019 vil det bli arbeidet med en oppdatert politikk og handlingsplan på feltet som omfatter både publisering, forskningsdata og innovasjon. Parallelt med NTNU sitt arbeid skjer det store og raske endringer både nasjonalt og internasjonalt som vi må forholde oss til – for eksempel Plan S. I løpet av 2020 vil vi samle feltet under en felles NTNU-politikk for åpen vitenskap.

NTNU signerte DORA-erklæringen i januar 2018 og har publisert informasjon på vårt intranett og i møter med fagmiljøene. Prinsippene må følges opp i rutiner og praksis både lokalt og sentralt, og vi gjennomgår blant annet veiledninger for bedømmelseskomiteer med dette for øye.

UTDRAG, AVTALETEKST:

Med fusjonen har NTNU fått en mer sammensatt organisasjon, med ulike forskningstradisjoner og kulturer. NTNU har som mål å ha flere fagmiljøer som hevder seg i verdenstoppen og forskning som setter tydelige spor etter seg. I utviklingsavtalen fokuserer NTNU på to satsingsområder som henger nøye sammen, nemlig Horisont 2020 og vitenskapelig publisering. For å realisere ambisjonene er det helt nødvendig å delta og bidra i internasjonalt forskningssamarbeid, Horisont 2020 spesielt. En forutsetning for å lykkes er at NTNU har internasjonalt orienterte fagmiljøer og forskere med sterke vitenskapelige CV-er. Derfor vektlegges arbeid med vitenskapelig publisering med høy kvalitet og internasjonalt gjennomslag.

Måloppnåelsen vurderes gjennom analyser av nøkkeltall.

Virksomhetsmål 11

VI SKAL HEVE KVALITETEN I FORSKNINGEN OG UTVIKLE FLERE FAGMILJØER PÅ HØYT INTERNASJONALT NIVÅ

Dette virksomhetsmålet inngår i utviklingsavtalen med KD. Det er ett år igjen til utviklingsavtalen utløper, og for å gi et inntrykk av hvor vi står ved utgangen av 2018 har vi valgt å inkludere en relativt utfyllende redegjørelse for status i arbeidet.

Videreutvikling av sterke fagmiljøer er fundamentet for vår virksomhet og helt avgjørende for å realisere strategien. Dette har hatt høy oppmerksomhet i strategidiskusjonene i 2018, og vektlegges tungt i den innledende fasen av denne strategiperioden.

NTNU Toppforskning er etablert for å støtte opp under målet om flere fagmiljøer i forskningens elitedivisjon gjennom langsiktige kvalitetsfremmende virkemidler. Gjennom tre av initiativene i Toppforsknings-programmet; Stjerneprogrammet, Onsager Fellowship og International Chairs, arbeides det systematisk for å stimulere til flere fagmiljøer på høyt internasjonalt nivå. I tillegg er arbeidet med en rekke tiltak forankret i Internasjonal handlingsplan viktige for å realisere målene.

I sum forventes effektene av arbeidet å materialisere seg i form av flere publikasjoner og økte BOA-inntekter. På nåværende tidspunkt kan det tyde på at arbeidet tar lenger tid enn ventet og at effektene av fusjonen kommer senere enn vi forutså da utviklingsavtalen ble inngått.

Evaluering av Stjerneprogrammet

Stjerneprogrammet ble satt i gang i juni 2014 som et fireårig pilotprogram (2014–2018) for å gi noen av NTNUs mest lovende forskertalenter gode betingelser for faglig utvikling slik at de kunne utvikle internasjonalt ledende forskerkarrierer. En underliggende ambisjon var å få flere ERC Grants til NTNU, samt å øke oppmerksomheten på betydningen av tilrettelegging for gode forskerkarrierer.

Stjerneprogrammet 1.0 ble evaluert høsten 2018. Evalueringskomiteens hovedkonklusjon er at programmet har vært svært vellykket med hensyn til de fleste målsettinger og forventninger som ble stilt til effektene og resultatene av programmet. Komiteen har kommet med anbefalinger som kan bidra til å styrke og forbedre programmet de kommende årene som i stor grad er samme innhold som har vært gjeldene for pilotperioden 2014–2018.

Tilleggsbevilgning, verdensledende miljøer

NTNU ble tildelt 15,8 millioner kroner over Statsbudsjettet 2014 – 2015 for å bygge verdensledende fagmiljøer. Dette er fra KDs side tenkt som en langsiktig investering. Vi har i tillegg lagt inn betydelige ressurser fra egen ramme til å finansiere ulike tiltak under paraplyen NTNU Toppforskning.

Rekruttering av internasjonale toppforskere har i perioden 2015–2018 skjedd på to ulike nivå – rekruttering av yngre talentfulle forskere (Onsager Fellowship) og mer erfarne seniorforskere (International Chairs).

Onsager Fellowship program – 20 personer er ansatt som førsteamanuensis på innstegsvilkår knyttet til våre beste forskergrupper. Disse følges tett opp og forventes å utvikle forskning på høyt internasjonalt nivå i tillegg til at de skal kvalifisere seg til full professor i perioden.

International Chairs – NTNU har tre professorer knyttet til 2 av våre SFF-sentra som International Chairs. En fjerde avtale ble signert på tampen av 2018, og en kvinnelige professor starter ved et av våre SFF-sentra høsten 2019. Flere forhandlinger om International Chairs er på gang. Vi har stor tro på virkemidlet International Chairs, men erkjenner at det å motivere erfarne seniorforskere til å flytte sin aktivitet til Trondheim er utfordrende. Utfordringene spenner fra å kunne tilby konkurransedyktige lønnsbetingelser, startpakker og nødvendig infrastruktur til å bidra til å skaffe jobb til en eventuell partner. Det er imidlertid viktig å ha en frihetsgrad til å kunne gjennomføre rekrutteringsprosesser når gode kandidater er innenfor rekkevidde.

For å styrke det internasjonale nettverket er 12 sterke fagmiljøer støttet med en professor II stilling på International Chair nivå. Det er enklere å rekruttere meritterte forskere til professor II stillinger enn til professorstillinger, og dette tiltaket vil øke konkurransekraften i de tunge kvalitetsvirkemidlene nasjonalt og internasjonalt.

Som et siste tiltak mot å bygge verdensledende fagmiljøer, har vi inngått en samarbeidsavtale med Equinor om finansiering av et nytt forskningsprogram innenfor feltet Energy Transition. Vi har god tro på at programmet vil styrke NTNU og Norges posisjon når det gjelder å utvikle fremtidens energisystem. Programmet skal fokusere på excellence i forskning og utdanning i nært samarbeid med internasjonale toppmiljø. Her har vi nå inngått tre professor II avtaler på international chair nivå og er i prosess med å ansette 3–5 nye i løpet av 2019.

Vitenskapelig publisering

NTNU har i perioden arbeidet systematisk med både kvaliteten og volumet av den vitenskapelige publiseringen. Et viktig utgangspunkt har vært vår Publiseringspolitik 2014–2020, som handler dels om dokumentasjon og tilgjengeliggjøring av forskning, dels om den vitenskapelige publiseringens betydning for å bygge gode forskerkarrierer, dels om publisering som ledd i internasjonalisering. NTNU har lagt stor vekt på at politikken skal være kjent og forstått i fagmiljøene. Dette ble ikke minst viktig da NTNU fusjonerte i 2016 og ble tilført fagmiljøer med andre forsknings- og publiseringstradisjoner. Det å utvikle en felles forskningskultur er imidlertid et langsiktig arbeid der resultatene må komme etter hvert. I 2019 initierer rektor en prosess for å drøfte forskningskultur bredt i organisasjonen.

Av flere årsaker er det krevende å beskrive status for vitenskapelig publisering i den perioden utviklingsavtalen gjelder (vår 2017–vår 2020). Vi mangler data for publiseringsåret 2018, og dermed har vi kun data for årene til og med 2017. Det er først i 2021 vi kan si noe sikkert om disse indikatorene gjennom hele den fireårige avtaleperioden. Fusjonen trådte i kraft i 2016 og ga organisasjonsendringer som gjør det vanskelig å sammenligne med tidligere publiseringstall og -mønstre for å

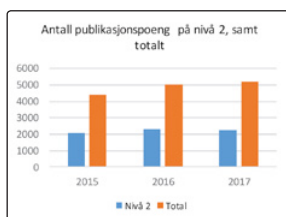

NYE GJENNOMBRUDD FRA MOSER-TEAMET I 2018.

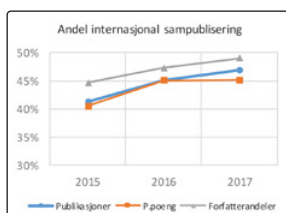
Forskere ved Kavliinstitutt for nevrovitenskap har oppdaget et nettverk av hjerneceller som uttrykker vår forståelse av tid innenfor opplevelser og minner. Forskerne tror funnet av tidssansen vil gjøre det enklere å forstå sykdommer som Alzheimer.

GRAFIKK: KOLBJØRN SKARPNES/NTNU
KOMM.AVD. & RITA ELMKVIST NILSEN/ KAVLI
INSTITUTE FOR SYSTEMS NEUROSCIENCE

spore utvikling over tid. Med disse forbeholdene gjengir vi resultatene på de valgte indikatorene:

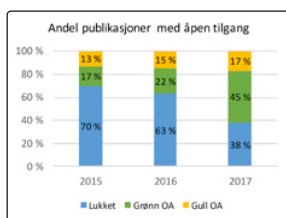
Fra 2016 til 2017 var det en beskjeden vekst i totalt antall publiseringspoeng, men en liten nedgang i antall poeng på nivå 2. Det innebærer også at nivå 2-andelen sank fra 45,5 % til 43,3 % – stikk imot målsettingen. Til sammenligning var nivå 2-andelen på 47,6 % i 2015, altså før fusjonen. Det er positivt at publiseringsaktiviteten har økt, men da hovedsakelig på nivå 1. Det er ulikheter fakultetene imellom med hensyn til fordelingen mellom nivå 1 og 2.

Omfanget av internasjonal sampublisering er økende og lite påvirket av fusjonen. Både antall publikasjoner med internasjonale medforfattere og antall forfatterandeler fra NTNU vokste fra 2016 til 2017, mens den 'internasjonale' andelen av poengproduksjonen lå flatt.

Siteringstall er mindre robuste jo kortere periode de dekker og jo nærmere i tid de kommer, og derfor bør det ikke legges for stor vekt på dem. Like fullt har det vært en økning på 1,3 prosentpoeng i vår andel av publikasjoner i verdens 10 % mest siterte kanaler fra 2016 til 2017. Når det gjelder de 1 % mest prestisjefylte kanalene er andelen lav, som forventet. (Kilde: SciVal)

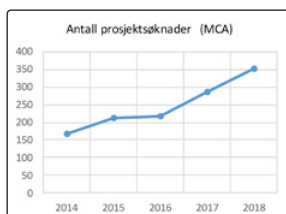

NTNU har mål om at egen-arkiveringsdelen skal være tilnærmet 100 %, men det er vi fortsatt langt unna. En grunn til spranget i 2017 var utvilsomt Forskningsrådets krav om egenarkivering. Fremover vil trolig Plan S ha den samme virkningen som stimulans til publisering med åpen tilgang.

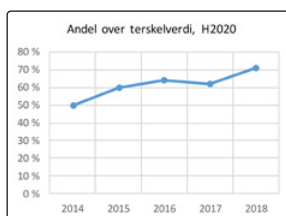
Nøkkeltall for utviklingen i Horisont 2020

Vi har en positiv utvikling i forhold til uttelling i Horisont 2020. Fortsatt er store deler av midlene i Horisont 2020 ikke delt ut. Vi ligger dermed godt an til å nå målet om en inntekt på 1 milliard kroner fra programmet. Antall søknader til Horisont 2020 øker for hvert år, og har økt med over 60 søknader fra 2017 til 2018. Spesielt innen Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) er det en stor økning.

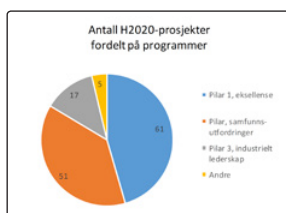
- Akkumulert omsetning i perioden: € 71 549 806,70
- Antall prosjekter: 134 prosjekter per januar 2018

I følge statistikk fra NFR har NTNUs andel søknader evaluert over terskelverdi gått opp i løpet av Horisont 2020. Dette tyder på at kvaliteten på søknadene går opp.

Totalt har 21 ERC-søknader gått videre til fase 2. Totalt søknadsantall per år er relativt jevnt, men det er stor variasjon fra år til år hvor mange av søknadene som går videre til fase 2. 4 stipender fra 2020. Dette nivået er vi ikke fornøyd med og NTNU har derfor utarbeidet en ERC handlingsplan.

EUs forsknings og innovasjonsprogram H2020 deles inn i tre pilarer: 1) eksellens, 2) samfunnsutfordringer og 3) industrielt lederskap. NTNUs deltakelsesprofil i Horisont 2020 viser at NTNUs fagmiljø er relevante for alle de tre pilarene. Det er en god og riktig profil for NTNU. Vi vektlegger deltakelse i tverrsektorielle og tverrfaglige konsortier i prosjekter som adresserer samfunnsutfordringer. Samtidig er deltakelse i programmene under pilaren for fremragende forskning svært viktig, og det er denne NTNU henter mest penger fra.

Virksomhetsmål 12

VI SKAL STYRKE DEN PEDAGOGISKE KOMPETANSEN OG UTVIKLE ET SYSTEM FOR PEDAGOGISK MERITTERING

Dette virksomhetsmålet inngår i utviklingsavtalen med KD. Det er ett år igjen til utviklingsavtalen utløper, og for å gi et inntrykk av hvor vi står ved utgangen av 2018 har vi valgt å inkludere en relativt utfyllende redegjørelse for status i arbeidet.

Pedagogisk basiskompetanse

Prørektor for utdanning ga Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap i oppdrag å utvikle, pilotere og evaluere et nytt tilbud innen utdanningsfaglig basiskompetanse ved NTNU til erstatning for dagens pedagogiske utviklingsprogram for universitetslærere (PEDUP). Et arbeidsutvalg utviklet et nytt tilbud på 200 timer fordelt over ett studieår. Tilbudet består av en generell felles basisdel, samt en mulighet til fordypning enten gjennom to valgfrie moduler a 20 timer og et stort utviklingsprosjekt, eller gjennom fire valgbare moduler a 20 timer og et mindre utviklingsprosjekt. Arbeidsutvalget presenterte sitt forslag i januar 2018, og tilbudet er nå under pilotering ved Fakultet for arkitektur og design, Fakultet for naturvitenskap og Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap. Våren 2021 skal det foreligge et fullskalatilbud til hele NTNU. Det legges stor vekt på kontinuerlig involvering av fagmiljøer for å sikre at tilbudet som utvikles er relevant og forankret på fakultetsnivå. Seksjon for universitetspedagogikk (Uniped) har det faglige ansvaret for det nye tilbudet.

Gjennom pilotarbeidet har det vært utfordrende å finne personressurser i fagmiljøer med ledig kapasitet til å bidra. Framdriften i pilotens første fase har ikke vært helt etter plan, men prosjektledelsen vurderer tiltak som sikrer tilgjengelighet på nødvendige ressurspersoner i 2019. Oppstartsutfordringene vil derfor ikke påvirke prosjektets videre fremdrift.

Det er utviklet en læringsutbyttebeskrivelse for det nye tilbudet. Beskrivelsen er basert på nasjonalt rammeverk og retningslinjer, samt erfaringer og innsikt fra pilotens første fase. Læringsutbyttebeskrivelsen vil videreutvikles og justeres etter hvert som vi får nye innsikter og erfaring fra piloteringen av tilbudet.

Vi vurderer arbeidet med å utvikle læringsutbyttebeskrivelse og et tilhørende tilbud om pedagogisk basiskompetanse til å være i rute.

Antall læringsassistenter

Læringsassistenter er studenter som har fått 20–24 timer pedagogisk opplæring i løpet av det første semesteret de bidrar i undervisningsaktivitet. Det er utviklet en læringsassistentopplæring (LAOS) som benytter en blanding av campus- og nettbaserte moduler, med ulike typer aktiviteter. Opplæringen blir gjennomført av Uniped og av fagmiljøet læringsassistenten jobber for. Læringsassistentene skal ikke pålegges selvstendige forelesninger, men har oppgaver relatert til veiledning, gruppeledelse (herunder øvinger, kollokvier og seminarer) og evaluering. Tabellen under viser hvordan antallet læringsassistenter har økt i avtaleperioden.

	2017		2018	
	Vår	Høst	Vår	Høst
Antall deltakere på læringsassistentopplæring (LAOS)	209	328	357	504

Opplæringsprogrammet fungerer godt, fullføringsgraden for opplæringen har vært på 90–95 %. Vi vurderer måloppnåelsen som god.

UTDRAG, AVTALETEKST:

NTNU har ambisjon om en markert styrking av undervisningskvaliteten og har satt i verk flere tiltak for å nå dette målet, herunder styrking av den pedagogiske kompetansen. For å lykkes med dette vil NTNU arbeide langs to akser: NTNU vil styrke den pedagogiske kompetansen generelt, både for studenter som bidrar i undervisningen og ansatte i ulike stillingsgrupper. Samtidig vil NTNU utvikle et system for pedagogisk merittering. Dette arbeidet er startet i samarbeid med UiT Norges arktiske universitet, med et langsiktig mål om at dette utvikles til et nasjonalt system.

Måloppnåelsen vurderes på gjennomføring av konkrete aktiviteter, samt måling på nøkkeltall.

NTNUS FØRSTE MERITTERTE FØRSTELEKTOR

Wenche Waagen, førstelektor i musikkdidaktikk, fikk diplom av rektor.

FOTO: THOR NIELSEN

Meritterte undervisere

Siden utviklingsavtalen ble inngått har vi gjennomført to runder med utlysning om å bli merittert underviser. I desember 2017 ble de 9 første meritterte underviserne utnevnt. I 2018 gjennomførte vi andre utlysningsperiode og tildelte 10 nye ansatte status som merittert underviser. Disse to utlysningsrundene har vært gjennomført som piloter, rundene evalueres og erfaringene brukes til å videreutvikle meritteringsordningen. Meritteringsordningen vil i 2019 gå over i en driftsfase med årlig utlysning.

Etter at det i første pilotrunde var forbeholdt førsteamanuensis og professor å søke, åpnet vi i andre runde også for søknader fra førstelektor og dosent. Vi fikk søkere fra begge kategorier, og en førstelektor oppnådde status som merittert underviser. Dette viser at kriteriene som er utviklet også er egnet til å vurdere søkere fra disse stillingskategoriene. Ved første tildeling ble bare én kvinne merittert, ved vurderingen i 2018 var det fem kvinner og fem menn som nådde opp.

Etter andre runde med merittering har alle campusbyer fått en merittert underviser. Andel/antall fagmiljø med meritterte undervisere har hatt en positiv utvikling. Nå som NTNU har fått en anelig gruppe med meritterte undervisere, vil arbeidet med å utvikle en struktur rundt denne gruppe bli viktig. Målet blir å utnytte deres kompetanse og status også på organisasjonsnivå, samtidig som det legges til rette for at deres kompetanse også kan utvikles i fellesskap.

Arbeidet med utvikling av et system for pedagogisk merittering er utført i nært samarbeid med UiT – Norges arktiske universitet. Vi har hatt gjensidig representasjon i vurderingskomiteene, slik at vi har kunnet nivellere nivået for hva som tilsvarer merittert nivå. Gjennom dette samarbeidet har vi høstet erfaringer på tvers av to store institusjoner, som til sammen dekker nesten alle utdanningsområder. Andre utdanningsinstitusjoner har tatt kontakt og ønsker informasjon om vår meritteringsordning og hvordan den fungerer, både faglig og administrativt. Meritteringsordningen har også vært tema på Læringsfestivalen de to siste årene, med stor interesse fra deltakerne. Vi ønsker å dele kunnskap og erfaringer og bidra til at det på sikt kan utvikles en nasjonal meritteringsordning.

Meritteringsordningen er testet ut i to utlysningsrunder. Ordningen vil bli evaluert før den i 2019 går over i ordinær drift med årlige utlysninger. Vi forventer derfor at antallet ansatte med tildelt status som «merittert underviser» skal fortsette å øke, og at antall/andel fagmiljø med meritterte undervisere også vil øke.

3.5 Øvrige aktiviteter og resultater

NTNU TOPPUNDERVISNING

Denne satsingen består av flere tiltak som sammen skal styrke undervisnings-kompetansen og bidra til økt læringsutbytte hos studentene. Satsingen omfatter arbeid med pedagogisk meritteringssystem, universitetsskoler, alternative vurderingsformer, IT i utdanning, samt arbeid med pedagogisk støtte og kompetanseheving. I tillegg omfatter satsingen en portefølje med utviklingsprosjekter, og etter en ny runde med utlysning av midler er det i 2018 til sammen 15 utviklingsprosjekter som har fått rektorstøtte gjennom NTNU Toppundervisning. Prosjektene dekker et bredt spekter av problemstillinger knyttet til utvikling av innovative lærings-, undervisnings- og vurderingsformer.

KUNSTNERISK VIRKSOMHET

I 2018 vedtok NTNUs styre en ny, felles forskrift for de to gradene ph.d. og ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i tråd med veiledende retningslinjer fra UHR. HF- og AD-fakultetet har i fellesskap utarbeidet et tverrfakultært ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid som rektor har godkjent. Programmet vil rekruttere kandidater fra estetiske fag, kunst- og musikkfag. Fagmiljøene arbeider målrettet med å utvikle kriterier for kvalitet i kunst og dokumentere denne, og jobber med å rekruttere stipendiater til programmet. Fremover ønsker fagmiljøene spesifikke tiltak som kan løfte omfanget av aktivitet innen kunstnerisk virksomhet.

Kunstakademiet i Trondheim initierte og fikk i 2018 koordinatorsansvaret for et europeisk COST-nettverk innen kunstnerisk og praksisbasert forskning. Det internasjonale samarbeidet vil ha stor betydning for NTNUs nye ph.d.-program.

Musikkmiljøet ved NTNU gjør seg stadig bemerket, og i år vant en av våre nyutdannede bachelorstudenter på jazzlinja Spellemansprisen. Men også andre viktige priser og stipender gikk til ansatte og studenter ved NTNU som: Radka Toneffs minnepris, Kongsberg Jazzfestivals store musikkpris, Paul Okkenhaug prisen og vinner av komponistkonkurransen «USA international harp competition».

KUNNSKAPSFORMIDLING

NTNU driver forsker-, bruker- og allmennrettet formidling. Kunnskap formidles gjennom utdanning, publisering av resultater, fremvisning av kunstneriske verker, ivaretagelse og presentasjon av samlinger, deltakelse i utviklings- og innovasjons-prosesser, patentering, rådgiving til myndigheter og gjennom allmennrettet formidling. Kunnskap utviklet ved NTNU skal være synlig og tilgjengelig for enkeltmennesker og samfunnet, og tilpasses ulike brukergrupper.

NTNU Vitenskapsmuseet har fått et utvidet formidlingsoppdrag for å lage utstillinger og samarbeide med fagmiljøene om arrangement som formidler temaer fra universitetets faglige aktivitet og visjon. I 2018 resulterte det i 30 utstillinger og arrangementer med tverrfaglige tema.

Med bakgrunn i stengingen av Torvet i Trondheim, måtte det populære Forskningstorget flyttes. Det ble besluttet å arrangere det på Kalvskinnet, og samtidig overføre koordineringsansvaret for Forskningsdagene til Vitenskapsmuseet. Under Forskningsdagens tema «Livslang oppvekst» gjennomførte NTNU både Forskningstorget, Researchers' Night – ungdommens forskernatt, Forskerkveld på Byscenen, Forsker Grand Prix og, for første gang, et seniorarrangement. Alle arrangementene hadde bidrag fra flere av NTNUs fakulteter og institutter.

NTNUs forskere har i alle år vært aktive bidragsyter til NRKs programmer som Schrödingers katt og Newton. I 2018 ble også flere arrangement i regi av NTNU sendt på NRK Kunnskapskanalen. Showet «Forsker Grand Prix», forskersamtalen om helse og oppvekst på «Forskerfredag» og to av de populærvitenskapelige

SALTO (StudentAktiv Læring med To-campus Organisering) er et rektorstøttet pedagogisk utviklingsprosjekt knyttet til NTNUs Toppundervisning. Prosjektet drives fra Institutt for musikk og ledes av førsteamanuensis Sigurd Saue.

I sesongfinalen av NRK programserien «Latterlig smart» møtte stand-up komikeren Anne-Kat Hærland, NTNU-professor i arkeologi Axel Christophersen for å lære om livet i Trondheim i middelalderen. «Jeg vil mye heller bli slått i hjel av baglere enn å bli kjedet i hjel av bloggere».

FOTO: ERLEND LÂNKE SOLBU, NRK

foredragene på «NTNU Kveld», ble vist på Kunnskapskanalen. De mest sette programmene nådde ut til 150 000 seere. Det inspirerer til fortsatt samarbeid og videre satsing på levende bilder.

NTNU har videreført satsingen på formidling via Facebook av det som skjer på NTNU. Her har Rektor gått i spissen, men målet er at flere skal ta i bruk enkel teknologi til kunnskapsformidling og opplæringsformål. Høsten 2018 fikk over 80 ansatte opplæring i hvordan de selv ved hjelp av mobilen kan lage små filmer. Flere fagmiljø har nå begynt å formidle dagsaktuell forskning via ulike podcaster produsert av NTNU og andre aktører. Forskningscenteret CERG sin podcast tar for seg trening og hjerte- og livsstilsrelaterte sykdommer, i EnerSikt snakker ansatte på CENSES om fornybar energi og miljøteknologi, og i Engage-cast ved Engage Senter for fremragende utdanning, tar de opp studententreprenørskap og innovasjon.

OMDØMME

Howdan NTNU framstår for omverden har betydning for universitetets omdømme og måloppnåelse. Det har betydning for rekruttering av dyktige ansatte og studenter, og for at NTNU skal være en attraktiv samarbeidspartner for arbeidsliv og kunnskapsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt.

NTNUs profilerings- og rekrutteringskampanje «Challenge Everything» var mye omtalt i 2018 og bidro til å styrke NTNUs omdømme i 2018 (Norfakta analysebyrå). NTNU er det norske universitetet som får mest omtale i norske og utenlandske medier. I 2018 var NTNU omtalt i 20 800 artikler og innslag i radio og TV i Norge, og 4500 artikler og innslag i utenlandske medier (Retriever). Fjorårets oppmerksomhet om «falske nyheter» bekrefter viktigheten av at forskere kommer til orde og kan bidra med kunnskap og fakta.

KAVLI-PRISEN 2018, ARRANGEMENT I TRONDHEIM

Fred Kavli har etablert tre priser på en million dollar hver innen fagfeltene astrofysikk, nanovitenskap og nevrovitenskap. Prisene deles ut annethvert år i Oslo, i samarbeid med Det Norske Videnskaps-Akademi og Kunnskapsdepartementet. Trondheim har hatt arrangement i tilknytning til utdelingen i Oslo siden oppstarten i 2008 (hvert andre år). Den 6. september i 2018 holdt prisvinnerne fra nanovitenskap og nevrovitenskap åpne foredrag, etterfulgt av fagspesifikke symposium (nano og nevro). NTNU får på denne måten vist fram sine dyktige fagmiljø, og forsknings- og utdanningsbyen Trondheim blir satt på kartet.

OVERFØRING AV NASJONALE SENTRA

Kunnskapsdepartementet overdro fra 2018 ansvaret for tre nasjonale sentra som tidligere var organisert som 1.4.-4.-sentra til NTNU. Sentrene ble overført fra 1. januar, med samme oppdrag og føringer som tidligere.

- Nasjonalt senter for realfagsrekruttering, med en bevilgning på 16,010 mill.kr er lagt til IE-fakultetet. Senteret skal bidra til økt rekruttering til MNT-utdanningene i Norge for å sikre et konkurransedyktig, bærekraftig og likestilt samfunn.
- Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen, med en bevilgning på 9,477 mill. kr er lagt til SU-fakultetet, Institutt for lærerutdanning. Senteret skal bidra til økt kvalitet i matematikkopplæringen. Senteret skal bidra til økt motivasjon og interesse for matematikk i barnehagen og skolen. Senteret skal videre bidra til å styrke kompetansen i den grunnleggende ferdigheten regning.
- Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning, med en bevilgning på 7,037 mill.kr er lagt til SU-fakultetet, Institutt for lærerutdanning. Senteret skal bidra til at barn, unge og voksne kan få en likeverdig og tilpasset opplæring av høy kvalitet i et inkluderende fellesskap.

En av sakene som ble mest omtalt i 2018 både i norske og utenlandske medier gjaldt en undersøkelse som forskere ved NTNU på Gjøvik gjorde på oppdrag fra Dagens næringsliv. Den viste at strømnetjenesten Tidal sannsynligvis hadde manipulert lyttertallene som førte til store utbetalinger til de mest kjente artistene på bekostning av andre artister.

SKJERMBILDE FRA RETRIEVER

SAMORDNING MED HELSEFORETAKENE

Samordningen mellom NTNU og helseforetakene er ytterligere forsterket i løpet av 2018. Fra 1. april ble det tilsatt en felles direktør for forskning, innovasjon og utdanning (FIU-direktør) ved universitetssykehuset St. Olavs hospital og Fakultet for medisin og helsevitenskap. FIU-direktøren har som mandat å utvikle og styrke samarbeidet i tråd med Husebektutvalgets rapport og følge opp oppdraget om samordning gitt fra begge sektordepartement for 2017.

I 2018 var det et hovedanliggende å etablere felles støttefunksjoner for klinisk forskning i form av en samorganisert Clinical Trial Unit (CTU) ved det integrerte universitetssykehuset. En felles CTU vil åpne 1. april 2019.

Det er også arbeidet med å utvikle en regional variant av såkalte Clinical Academic Groups (CAG) etter modell fra Greater Copenhagen Health Science Partners (GCHSP). Det regionale Samarbeidsorganet ønsker å etablere tverrfaglige samarbeidsgrupper som adresserer utfordringer i helsetjenestene i regionen. Målet er at gruppene skal styrke kvalitet og samhandling innenfor ett bestemt område eller tema, og gi raskere effekt av kunnskapsutvikling gjennom kompetansedeling, opplæring og formidling. Samtidig vil slike CAG tydeliggjøre tekniske og administrative utfordringer i den faglige samhandlingen, som gir grunnlag for forbedring og samkjøring av rutiner og systemer. Første utlysning er planlagt i 2019.

Høsten 2018 startet NTNU opp en alternativ variant av medisinstudiet i samarbeid med Helse Nord-Trøndelag, kalt NTNU LINK. Her får medisinstudenter muligheten til å ta deler av utdanningen sin i tett tilknytning til de kliniske miljøene i Helse Nord-Trøndelag. Hovedbasen for studentene er på Sykehuset Levanger, men også Sykehuset Namsos, kommunehelsetjenesten i Nord-Trøndelag og HUNT Forskningscenter er læringsarenaer.

OPPFØLGING AV FAGEVALUERINGER INNEN SAMFUNNSVITENSKAP, ØKONOMI OG HUMANIORA

Forskningsrådets fagevaluering av humanistisk forskning i Norge (HUMEVAL) ble ferdigstilt i juni 2017, mens fagevaluering av norsk samfunnsvitenskapelig forskning (SAMEVAL) ble presentert i juni 2018. Fagevalueringene gir fagmiljøene selv og institusjonene viktig informasjon om kvaliteten på forskningen. Evalueringene av humaniora og samfunnsfagene ved NTNU viser at kvaliteten jevnt over er god, men at vi har få miljøer som er virkelig fremragende.

NTNUs egenart som universitet er at vi har en tydelig teknisk-naturvitenskapelig hovedprofil, stor faglig bredde og mange profesjonsmiljøer. Forskningen ved NTNU har sin styrke i spennet fra grunnleggende til anvendt forskning. Våre fagmiljøer innen samfunnsfagene og humaniora skiller seg derfor fra fagmiljøer ved andre institusjoner. Det er bra. Våre miljøer bør trekke fordel av NTNUs unike fagsammensetning gjennom utvikling av økt tverrfaglig samarbeid basert på sterke disipliner. Det kan gi grunnlag for fremragende forskning med en særegen profil.

Fagevalueringene følges opp ved Det humanistiske fakultet, Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap, Fakultet for økonomi og Vitenskapsmuseet, og har i 2018 satt tydelig preg på arbeidet med å konkretisere strategien i handlinger og operativt planverk.

NTNU LINK

Høsten 2019 etablerte MH-fakultetet et desentralisert studieløp som et nytt tilbud ved profesjonsstudiet i medisin. Dette studieløpet har fått tilnavnet «NTNU Link». Det innebærer at inntil 16 studenter kan fra 3. studieår gjennomføre resten av studiet sitt utenfor universitetssykehuset, med økt bidrag fra kommunehelsetjenesten og med fokus på kontinuitet. Med kontinuitet menes her at fagene ikke undervises blokkvis, men langsgående integrert. Med kontinuitet menes også at studentene kan følge pasienter gjennom lengre sykdomsforløp og at undervisere kan følge og støtte studentenes utvikling over tid. All undervisning i NTNU Link er studentaktiverende hvor studentene må møte forberedt.

FOTO: BØRGE LILLEBO

3.6 KDs styringsparametere

Som tidligere år har NTNU også i 2018 kun benyttet KDs styringsparametere, og valgt å ikke supplere disse med egne NTNU-indikatorer. Alle data som beskriver utviklingen av styringsparametere er hentet fra DBH/KD-portalen. Alle dataserier som er presentert i rapporten for årene 2013–2015 viser summen av fusjonspartnerne, og deretter det fusjonerte NTNU fra 2016.

UTVIKLING I FAGLIGE ÅRSVERK

Faglige årsverk er ingen egen styringsparameter, men inngår i flere andre som «nevner i brøken». En betydelig vekst i denne stillingsgruppen vil gi negativ utvikling i styringsparametere dersom «telleren i brøken» har en lavere vekst, uten at det nødvendigvis er alvorlig for en kortere periode.

Fra 2017 til 2018 har NTNU en vekst på 5,8 % i faglige stillinger samlet sett. Hovedforklaring på veksten er økningen i bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet, samt at vi har prioritert å øke antall rekrutteringsstillinger finansiert over rammebevilgningen.

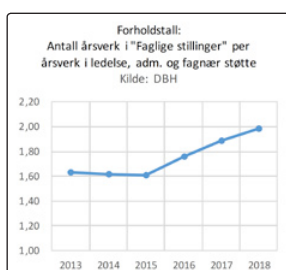
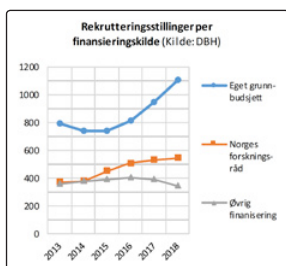
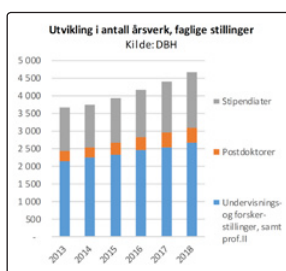
Størst er veksten i rekrutteringsstillinger, som er på 7 %. Økningen i rekrutteringsstillinger er bevisst strategi fra NTNUs side for å styrke og stimulere fagmiljøene i en ellers krevende periode. En stadig økende andel av rekrutteringsstillingene er egenfinansierte. Denne strategien innebærer at vi i en periode har flere stipendiater enn normalt som arbeider for å komme «godt i gang» med sitt doktorgradsarbeid. Dette betyr at veilederoppgavene er store, samtidig som vi har flere i rekrutteringsstillinger som har kommet for kort i sitt utdanningsløp til å publisere eller delta i undervisningen. Dette kan gi midlertidige utslag på styringsparametere som måler produktivitet.

Tabellen under viser utviklingen faglige årsverk.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Professor II	46	50	48	45	42	39
Endring i antall		4,2	-2,2	-3,2	-2,9	-2,7
Endring i prosent		9,2 %	-4,3 %	-6,6 %	-6,4 %	-6,3 %
Rekrutteringsstillinger	1 526	1 501	1 587	1 726	1 870	2 001
Endring i antall		-25,6	86,04	139,1	144,29	131,01
Endring i prosent		-1,7 %	5,7 %	8,8 %	8,4 %	7,0 %
Undervisnings- og forskerstillinger	2 108	2 189	2 290	2 408	2 503	2 629
Endring i antall		81,2	100,8	118,7	94,1	126,4
Endring i prosent		3,9 %	4,6 %	5,2 %	3,9 %	5,1 %
SUM faglige stillinger (KDs def.)	3 680	3 740	3 924	4 179	4 415	4 669
Endring i antall		59,84	184,63	254,65	235,54	254,78
Endring i prosent		1,6 %	4,9 %	6,5 %	5,6 %	5,8 %
Faglige stillinger i % av årsverk totalt	58,2 %	58,0 %	58,3 %	60,3 %	61,9 %	63,1 %
Andel rekrutteringsstillinger av faglige stillinger	41,5 %	40,1 %	40,4 %	41,3 %	42,4 %	42,9 %

STØTTE TIL DE FAGLIGE STILLINGENE

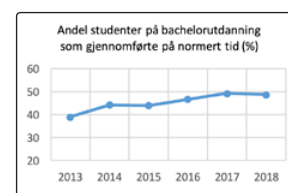
NTNU har de senere år fulgt opp regjeringens «ABE-reform» med å redusere administrativ bemanning, samtidig som vi har arbeidet med prosessforbedring og digitaliseringstiltak. Figuren til høyre viser forholdstallet mellom faglige årsverk og det samlede støtteapparatet i form av ledelse, administrasjon, teknisk- og fagnær støtte. NTNU har økt forholdstallet mellom faglige årsverk og støtteårsverk betydelig de senere årene. Hvert årsverk i støttefunksjoner «betjente» i 2018 to årsverk i faglige stillinger. Hvorvidt dette også har påvirket kvalitet i tjenestetilbud og i neste omgang produktiviteten for det faglige personalet har vi for liten kunnskap om, men analyser av denne tematikken er under utarbeidelse.

3.6.1 Sektormål 1: Kvalitet i utdanning og forskning

ANDELEN BACHELORKANDIDATER I ET KULL SOM GJENNFØRER PÅ NORMERT TID (DBH)

Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andel studenter på bachelorutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	39,05	44,28	44,04	46,75	49,32	48,74	47,67
Endring (prosentpoeng)	3,13	5,23	-0,24	2,71	2,57	-0,58	

Andelen bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid har økt jevnt siden 2012, men gikk noe ned fra 2017 til 2018. Vi følger utviklingen nøye. Selv om det finnes gode grunner til at enkelte studenter ikke fullfører på normert tid mener vi at denne andelen burde vært høyere og vil fortsette arbeidet med å øke gjennomstrømming og redusere frafall.

Fagmiljøene nevner i kvalitetsmeldingene et bredt spekter av tiltak som er iverksatt for å bedre læringsmiljøet, bidra til å øke gjennomstrømming og redusere frafall. Vi ser at en stor del av frafallet skjer i løpet av første studieår, og det fokuseres derfor på tydelig kommunikasjon av studietilbudene (hva de inneholder, hvilke jobber man kan få etter å ha fullført studiene og hva det vil si å være student ved NTNU), samt at det legges vekt på å introdusere studentene for studiets læringsmiljø, og inkludering av studentene i fagmiljøet. Svært mange institutt og program har faglige oppstartsarrangementer for nye studenter. Ulike mentorordninger prøves ut, og studenter tilbys oppstartsamtaler med studieveiledere.

For å lykkes er det avgjørende at studentene opplever at studiene er interessante, at undervisning og læringsformer bidrar til å bygge kunnskap, ferdigheter og kompetanse samfunnet har bruk for, og at vurderingsformene er samstemt med læringsformer og det fastsatte læringsutbyttet.

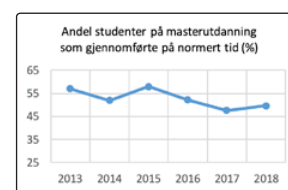
Det er viktig å gi studentene en opplevelse av at studiet er relevant i forhold til det arbeidslivet studenten utdanner seg til. Gjennom studiebarometeret gir studentene tilbakemelding om at dette er et område som kan styrkes.

Vi er opptatt av å legge til rette for at studenten kan få internasjonal erfaring – enten gjennom utenlandsopphold eller gjennom internasjonalisering av våre eget studietilbud og studiemiljø. Flere program jobber med bedre og mer forpliktende avtaler for studentutveksling, og enda bedre tilrettelegging for utveksling i løpet av studietiden.

Økning i studenttall og samlokalisering gir utfordringer på arealsiden. I alle våre tre campusbyer ser vi behov for forbedrede og nye læringsareal inkludert studentarbeidsplasser og programspesifikke identitetsareal.

ANDELEN MASTERKANDIDATER I ET KULL SOM GJENNFØRER PÅ NORMERT TID (DBH)

Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andel studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)	56,95	51,89	57,87	52,05	47,52	49,53	50,24
Endring (prosentpoeng)	2,50	-5,06	5,98	-5,82	-4,53	2,01	

Andel masterkandidater som gjennomfører på normert tid har hatt en positiv utvikling fra 2017 til 2018. Forsinket rapportering i 2017 antas imidlertid å ha medvirket til den lave andelen dette året. Vi har gjennomgått og forbedret rapporteringsrutinene våre slik at andelen som er registrert i 2018 antas gi et riktig bilde av situasjonen.

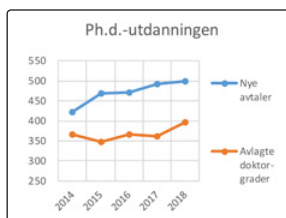
KDs styringsparameter omfatter kandidater fra 2-årige masterprogram og erfaringsbaserte masterprogram. Disse kandidatene utgjør nesten 60 % av kandidatene fra våre masterutdanninger. De øvrige 40 % av studentene på masterutdanninger fullfører femårig integrerte masterutdanninger. På disse studiene er det rundt 50 % som fullfører på normert tid.

De fleste tiltak som iverksettes for å øke gjennomstrømming av bachelorkandidater er også relevante for masterkandidater. For masterkandidater kan det i tillegg nevnes at vi jobber for å øke antallet studentarbeidsplasser, og fakultetene ser behov for å tilrettelegge enda bedre for opplevd nærhet til fagmiljøene. Også for masterstudentene er vi opptatt av å synliggjøre arbeidslivsrelevans gjennom emner som inkluderer samarbeid med eksterne aktører, prosjektarbeid, hospitering og bruk av eksterne aktører som leverandør av tema for masteroppgaver.

ANDELEN PH.D.-KANDIDATER SOM GJENNOMFØRER INNEN SEKS ÅR (DBH)

Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (%)	68,49	67,83	64,61	72,29	69,37	75,91	68,27
Endring (prosentpoeng)	3,75	-0,66	-3,22	7,68	-2,92	6,54	

NTNU har inngått mange nye ph.d.-avtaler de senere årene, og ligger gjennomgående på over 450 nye avtaler de siste årene (490 nye avtaler i 2017). Det totale tallet for ph.d.-avtaler har hatt en svak økning de senere år (2014 med 2285 avtaler og 2017 med 2555 avtaler, 2018 med 2645 avtaler). I perioden mellom 2014 og 2018 har antallet uteksaminerte doktorer vært på over 340 pr år, og når sin rekord med 395 for 2018. Mindre svingninger er naturlig, blant annet som følge av tildelingssyklus for nye forskningssentre. Likevel er rekorden i antall disputaser for 2018 verdt å merke seg, og faktorer som påvirker økningen antas å være økt lederfokus og tettere oppfølging av kandidatene gjennom oppstartseminarer og flere veiledere pr kandidat. NTNU er tilfreds med at antallet nye doktorer de siste årene har holdt seg høyt og rimelig stabilt.

Andelen doktorgrader i 2018 som gjennomfører innen seks år er 75,91 %. Denne prosentandelen varierer årlig, og NTNU ligger godt over snittet i sektoren som for 2018 ligger på 68,27 %.

NTNUs kvalitetsarbeid viser at fakultetene arbeider jevnlig og systematisk med å bedre kvaliteten på ph.d.-utdanningen. I 2018 har fakultetene gjennomført reakkreditering av alle programmer i henhold til nye krav fra Kunnskapsdepartement og NOKUT, og flere fakulteter melder at de akkurat har eller skal gjennom internasjonalt evaluering av sine ph.d. programmer. Arbeidet med å redusere antall ph.d.-programmer fortsatte i 2018, og fakultetenes nye organisering bidrar til å ivareta helhet og sammenheng i fakultetenes doktorgradsutdanning.

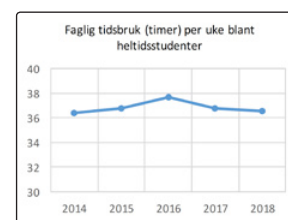
Framdriftsrapportering for ph.d. studenter og veiledere har i løpet av 2018 blitt digitalisert og samkjørt mellom fakulteter. Målet med den nye framdriftsrapporten er å få en tettere oppfølging av ph.d. kandidatene på hele NTNU og å heve kvaliteten på ph.d. utdanningen.

Kvalitetsmeldingen for utdanning ved NTNU (2018) viser tydelig at vår ph.d. utdanning oppfyller for det meste alle forskrifter, men har forbedringspotensial på enkelte områder. I 2019 vil det være viktig for NTNU å ta tak i disse områdene slik at vi kan bedre kvaliteten på ph.d. utdanningen og øke gjennomstrømningshastigheten.

Tverrfakultære ph.d.-veilederkurs er et viktig tiltak for å heve kvaliteten av ph.d. utdanningen ved NTNU siden 2015. Kursene er etterspurt, får gode evalueringer og videreutvikles hvert år.

FAGLIG TIDSBRUK (TIMER) PER UKE BLANT HELTIDSSTUDENTER (STUDIEBAROMETERET)

Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	-	36,42	36,82	37,67	36,78	36,55	34,4
<i>Endring (prosentpoeng)</i>			0,40	0,85	-0,89	-0,23	

Ifølge studiebarometeret for 2018 bruker en heltidsstudent ved NTNU i gjennomsnitt 36,5 timer per uke på faglig tidsbruk, herav 15,2 timer på lærings- aktiviteter organisert av institusjonen og de resterende 21,3 timene på egenstudier. Totalt sett har tidsbruken både ved NTNU og i gjennomsnitt for statlige institusjoner gått minimalt ned fra 2017 til 2018.

Høy studieinnsats er nødvendig for at studentene skal få et godt læringsutbytte. NTNU-studentenes faglige tidsbruk er litt over 2 timer høyere per uke enn det nasjonale gjennomsnittet for sektoren. På Studiebarometerets spørsmål om hvordan studentene vurderer eget engasjement gir NTNU-studentene en tilbakemelding på 3,6 i gjennomsnitt på en skala der 1 er «ikke enig» og 5 er «helt enig». Denne tilbakemeldingen tilsvare det nasjonale gjennomsnittet.

En stor andel NTNU-studenter (86 %) svarer at de går på det studiet de helst vil gå på og dette er det spørsmålet i Studiebarometeret som oppnår høyest skår med et gjennomsnitt på 4,4. Dette tilsvare også det nasjonale gjennomsnittet. Videre opplever 88 % av NTNU-studentene studiene som faglig utfordrende og sier at de totalt sett er fornøyd med studieprogrammet de går på.

De organiserte læringsaktivitetene studentene benytter seg av er i stor grad tradisjonelle forelesninger og mye av tiden studenten bruker på egenstudier går til å jobbe med skriftlig arbeid til innlevering. 69 % av studentene ved NTNU svarer at de er motiverte, og 56 % svarer at de benytter seg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys i studieprogrammet. Samtidig ønsker studentene mer tilbakemeldinger på det faglige arbeidet, og mer aktiv deltagelse i undervisningen. Dette er noe NTNU har fokus på for å utvikle og stimulere til bruk av nye studentaktive lærings- og undervisningsformer.

SKÅR PÅ HVORDAN STUDENTENE OPPFATTER STUDIEKVALITETEN (STUDIEBAROMETERET)

Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,09	4,09	4,14	4,07	4,05	4,07	4,03
<i>Endring (prosentpoeng)</i>		0	0,05	-0,07	-0,02	0,02	

Denne styringsparameteren viser studentenes tilbakemelding på påstanden «Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på» i Studiebarometeret på en skala der 1 er «ikke enig» og til 5 er «helt enig». NTNUs gjennomsnittsskår i 2018 er på 4,1 og er det samme som det nasjonale gjennomsnittet for sektoren. Resultatene fra Studiebarometeret må tolkes i lys av en svarprosent på 46 %.

NTNU ønsker at studentene skal ha en sentral rolle i arbeidet med å utvikle kvalitet i utdanningene og det er derfor studentrepresentanter i alle sentrale råd og utvalg. Studentene har også en viktig rolle i kvalitetssystemet gjennom deltakelse i referansegrupper og deltakelse i Studentdemokratiet som representerer studentene i kvalitetsarbeidet på alle nivå i organisasjonen; Styret, Utdanningsutvalget, Forskningsutvalget, Læringsmiljøutvalget, Forvaltningsutvalg mm. Studentdemokratiet har tillitsvalgte på fakultets- og instituttnivå og i alle studieprogramråd.

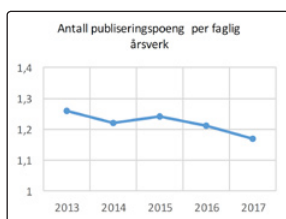
Studentenes er likevel ikke helt tilfreds med mulighetene de har for medvirkning. Dette gjelder også nasjonalt, men til sammenligning har NTNU litt høyere skår (0,2). Kun 40 % av studentene ved NTNU er fornøyd med institusjonens oppfølging av studentenes innspill, 55 % mener de har mulighet for å gi innspill og 65 % mener det legges til rette for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte og fagutvalg etc.

Det blir fortsatt viktig for NTNU å forstå og samarbeide med studentene for å gjøre forbedringer som gjør at studentene i større grad både opplever at innspill blir fulgt opp, og at de har muligheter for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammene.

NOKUT sine analyser viser at studieprogrammets evne til å inspirere er viktig for studentenes vurdering av overordnet tilfredshet. På NTNU skårer programmene høyt: 70 % av de spurte studentene mener at deres program er stimulerende, 88 % mener det er faglig utfordrende og 58 % mener programmet bidrar til motivasjon for studieinnsats.

NTNU-studentenes vurdering av studiekvaliteten har vært stabil de siste årene. NTNU har vært gjennom krevende prosesser med fusjon og omorganisering og er fornøyd med at studentenes vurdering har holdt seg stabil og høy i denne perioden.

ANTALL PUBLISERINGSPOENG PER FAGLIG ÅRSVERK (DBH)

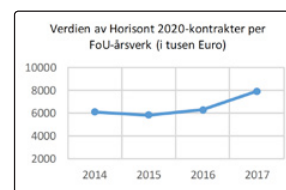
Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Antall publiseringspoeng per faglig årsverk	1,26	1,22	1,24	1,21	1,17	-	-
<i>Endring (prosentpoeng)</i>	0,01	-0,04	0,02	-0,03	-0,04		

Publiseringsdata for 2018 foreligger ikke ennå, men foreløpige anslag tyder på at NTNU vil holde nivået fra 2017 med hensyn til antall publikasjoner. Basert på foreløpige registreringer anslår vi en økning på omkring 3–4 % i publiseringspoeng, og en større andel på nivå 2. Forholdstallet publiseringspoeng per faglig årsverk forventes å gå ytterligere ned i forhold til 2017, der tallet var 1,17 poeng per årsverk.

Dette vurderes som et godt resultat, hensyntatt et høyt aktivitetsnivå med blant annet fusjonsaktiviteter og mottak av mange nye stipendiater, som omtalt på side 13 og 58. Se for øvrig omtale av utvikling i publisering under virksomhetsmål 11.

VERDIEN AV HORIZONT 2020-KONTRAKTER PER FOU-ÅRSVERK (FORSKINGSRÅDET/NIFU)

Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (i tusen Euro)	-	6094	5827	6286,4	7926,6	-	-
<i>Endring (prosent)</i>			-4 %	8 %	26 %		

Styringsparameteren viser verdien i Euro av innstilte prosjekter i H2020 (Ecorda) per FOU-årsverk fra NIFUs statistikkbank. For 2017 viser tallene tildelinger per mars 2018.

NTNUs FoU-årsverk er 2176 i både 2016 og 2017 (kun forskere/faglig personale inngår). Dette årsverkstallet er vanskelig å rekonstruere med bakgrunn i egne lønnsdata, men til sammenligning hadde NTNU 2408 årsverk i undervisnings- og forskerstillinger i 2016 og 2503 årsverk i 2017.

I 2017 var det en solid vekst i verdien av H2020-kontrakter pr FoU-årsverk. Veksten skyldes vekst i H2020-kontrakter, samtidig som tallet på FoU-årsverk er uendret.

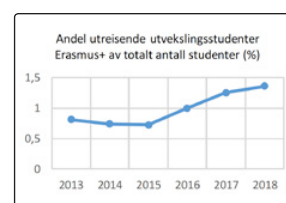
Mer oppdaterte tall for 2018 viser at NTNU ved årsskiftet 2018/2019 deltar i 134 prosjekter i H2020 med en samlet inntekt på drøyt 71 millioner Euro (700 millioner NOK). Sett over tid opplever NTNU en positiv utvikling både i søknadsarbeid, tilslag og deltakelse i Horisont 2020, og enkelte fakulteter (som Fakultet for medisin og helsevitenskap) har stor aktivitetsøkning. Det kan være noen svingninger fra år til år som skyldes når aktuelle utlysinger/tilslag finner sted.

NTNUs regnskap er en kilde til supplerende informasjon, selv om regnskapet innebærer en viss forsinkelse ift innstilte prosjekter fordi det tar tid å få i gang prosjektene. Ser vi på NTNUs regnskap for 2018 viser dette at EU-aktiviteten samlet har hatt en nominell vekst på 17 % fra 2017 til 2018, men hovedtyngden av dette skyldes tekniske endringer i regnskapsføringen. Reelt sett er regnskapsført aktivitet på EU-prosjekter i 2018 på samme nivå som i 2017.

Se for øvrig omtale av utvikling knyttet til Horisont 2020 under virksomhetsmål 11.

ANDELEN UTREISENDE UTVEKSLINGSSTUDENTER PÅ ERASMUS+ AV TOTALT ANTALL STUDENTER (DBH)

Styringsparameter, sektormål 1	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andel utreisende utvekslingsstudenter Erasmus+ av totalt antall studenter (%)	0,81	0,74	0,72	1	1,25	1,36	1,11
<i>Endring (prosentpoeng)</i>	-0,16	-0,07	-0,02	0,28	0,25	0,11	

Når det gjelder utreisende studentmobilitet ved NTNU har utviklingen det siste året vært stabil, men er preget av endringer i studentenes valg av destinasjoner med en økt mobilitet innen Erasmus-programmet (599 studenter i løpet av vår og høst 2018). Dette er en utvikling i tråd med NTNUs strategier om økt utnyttelse av mulighetene i Erasmus+ programmet. Vridningene i valg av destinasjon viser i samme periode nedgang i antall utreisende studenter til USA. Studentene har det siste året vist større interesse for utvekslingsmuligheter i Europa med de fordelene dette medfører knyttet til fritak for skolepenger og gode finansielle støtteordninger.

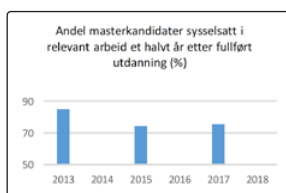
Fargelaboratoriet ved NTNU er et av verdens ledende forskningsmiljø innen fargevitenskap. I 2018 har sikret de seg to EU-prosjekter med totalt 80 millioner kroner i budsjett. Ved hjelp av avansert bildeteknologi og 3D-print skal sikre de kunst- og kulturarven vår.

Bildet viser prosjektleder og stipendiat Aditya Suneel Sole, professor Jon Yngve Hardeberg og førsteamanuensis Sony George. Alle er forskere ved Fargelaboratoriet og sterkt medvirkende i EU-prosjektene.

FOTO: MARIA LILLEMOEN

3.6.2 Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

ANDELEN MASTERKANDIDATER SYSSELSATT I RELEVANT ARBEID ET HALVT ÅR ETTER FULLFØRT UTDANNING (NIFU/KANDIDATUNDERSØKELSEN)

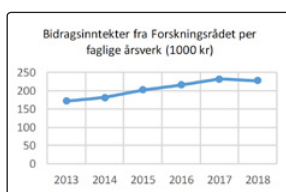
Styringsparameter, sektormål 2	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andelen masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	84,99	-	74,56	-	75,74	-	-

NIFUs halvårsundersøkelse gjennomføres annethvert år og sist publiserte resultat i KD-portalen er fra 2017. I 2017 var 75,7 % av NTNUs masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført grad. Seks av universitetene hadde en oppgang og tre en nedgang i sysselsettingsandelen fra forrige rapporteringstidspunkt i 2015. NTNU hadde en oppgang på 1 %, og ligger 2,1 % under gjennomsnittet for statlige institusjoner. Totalt sett tyder dette på en bedring i arbeidsmarkedet, men det er fortsatt en nedgang fra 2013. Arbeidsmarkedssituasjonen har vært vanskelig, og situasjonen var spesielt utfordrende for de som er utdannet innen primærnæringsfag, natur og realfag, og humanistiske og estetiske fag.

NIFU gjennomførte i 2017 en undersøkelse av kompetanseutnyttelse blant mastere som viser at 58 % av kandidatene fra NTNU opplever å få utnyttet sine kunnskaper og ferdigheter i stor eller svært stor grad i nåværende jobb, og at 84 % av kandidatene er fornøyd med utdanningens relevans for arbeidslivet.

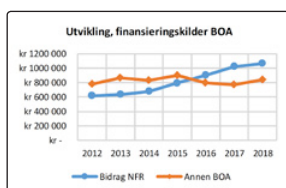
NTNU jobber systematisk med å utvikle studienes relevans. Dette gjøres blant annet gjennom den årlige evalueringen av studieprogrammene, gjennom eksterne bidrag i studieprogramrådene og gjennom at det minst hvert 5. år gjøres en mer omfattende evaluering av studieprogrammene hvor samfunns- og arbeidslivsrelevans er et sentralt tema. Fakultetene er opptatt av profilering av studieprogrammene og legger vekt på et godt informasjonsarbeid. Flere studieprogram har gjort endringer for å tydeliggjøre relevans og gjøre utdanningene mer arbeidslivsrettet.

I Studiebarometerets indikator for hovedområdet «Relevans for arbeidslivet» gir studentene programmene våre god tilbakemelding som samsvarer godt med underviserens tilbakemeldinger i underviserundersøkelsen. Omfanget av kontakt med eksterne samfunns- eller arbeidslivsaktører i undervisningen samt informasjon om hvordan kompetansen kan benyttes i arbeidslivet er et område som skårer lavt, og NTNU må se på hvordan dette i større grad kan tas inn og gjøres tydeligere i læringsaktivitetene.

BIDRAGSINTEKTER FRA FORSKINGSRÅDET PER FAGLIG ÅRSVERK (DBH)

Styringsparameter, sektormål 2	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Bidraginntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk (1000 kr)	172,52	181,82	202,54	216,11	232,57	228,59	156,98
<i>Endring (1000 kr)</i>	4,8	9,3	20,7	13,6	16,5	-4,0	

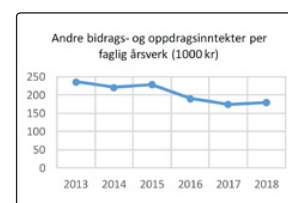
NTNUs inntekter fra Forskningsrådet er på over 1 milliard kroner i 2018. Økningen fra 2017 til 2018 var målt i totale inntekter var på 4 %. Ser man på imidlertid på inntekter pr. faglige årsverk opplevde vi en nedgang. Dette skyldes at antall årsverk har økt mer enn inntekten.

NTNU bruker Norges forskningsråds virkemidler i stor bredde, og vi har godt gjennomslag i konkurransen om midler. Det gjelder så vel innen infrastruktur-utlysninger som i ulike senterordninger og forskningsprosjekter. NTNU henter midler til sine forskningsprosjekter fra mange ulike virkemidler som store programmer og handlingsrettede programmer, men også gjennom brukerstyrt innovasjonsarena. De fleste enheter har stabil eller økt NFR-finansiert aktivitet.

De fleste fakulteter rapporterer om god utvikling i NFR aktiviteten og da spesielt økning i aktiviteten knyttet til de nyeste SFI'ene. De store sentraene (SFI og FME) mottar finansiering både fra Norges Forskningsråd og næringslivet og det er grunn til å anta at det kan være noe ulik periodisering i den regnskapsførte aktiviteten fra år til år mellom NFR-aktiviteten og aktiviteten knyttet til næringslivet. Fra 2016 til 2017 så vi en meget stor økning i NFR-aktiviteten (123 mill.kr, ca 14%), og en nedgang i næringslivsaktiviteten. Fra 2017 til 2018 ser vi en relativ liten regnskapsført økning i NFR-aktivitet, men en stor økning i næringslivsaktiviteten.

ANDRE BIDRAGS- OG OPPDRAGSINNTEKTER UTENOM EU OG FORSKNINGSRÅDET PER FAGLIG ÅRSVERK (DBH)

Styringsparameter, sektormål 2	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk (1000 kr)	236,7	221,68	229,49	191,13	174,85	180,05	143,05
<i>Endring (1000 kr)</i>	<i>24,27</i>	<i>-15,02</i>	<i>7,81</i>	<i>-38,36</i>	<i>-16,28</i>	<i>5,2</i>	

I 2018 har vi en vekst i annen BOA på 8,9%, mens faglige årsverk hadde en lavere vekst.

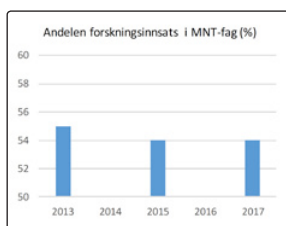
Annen bidragsfinansiert aktivitet er i stor grad knyttet til bidrag fra samarbeid med næringsliv/private og Samarbeidsorganet ved Helse Midt-Norge (HMN). I denne kategorien har aktiviteten samlet sett økt med 83 mill.kr sammenlignet med 2017. Dette gir en nominell vekst på 10 %. Mye av grunnen til denne økningen er knyttet til økning i den regnskapsførte næringslivsaktiviteten. Her er det en økning på 59 mill.kr (36%) fra 2017. Deler av dette kan nok forklares med en periodiseringseffekt ved SFI-sentrene og at en større andel av NFR-finansieringen til sentrene ble brukt i 2017, mens næringslivets andel av finansieringen i større grad ble brukt i 2018. Fakultet for medisin og helsevitenskap (MH) rapporterer også om god økning i aktiviteten på andre bidragsprosjekter, bla. HUNT 4-prosjektet, prosjekter finansiert av HMN.

Bibsys ble t.o.m. 2017 regnskapsført ved NTNU og klassifisert som BOA-aktivitet. Bibsys ble overført til UNIT fra 2018. Bortfallet av BOA-aktivitet knyttet til Bibsys utgjør på årsbasis ca. 45–50 mill. Hensyntatt dette er utviklingen for Andre bidrag svært positiv.

Oppdragsaktiviteten i 2018 viser en nedgang på 37% sammenlignet med 2017. Aktiviteten på oppdrag var i 2017 for høy, da ett par prosjekter knyttet til utdanningsprogrammet KOMPIS og KfK (Kompetanse for kvalitet) ble rapportert som oppdrag på grunn av en feilklassifisering. Hensyntatt denne feilklassifiseringen har vi totalt sett en liten nedgang i oppdragsaktiviteten sammenlignet med 2017.

Det er inngått flere langsiktige samarbeidsavtaler med eksterne aktører på NTNU-nivå i tillegg til samarbeidsavtaler på fakultetsnivå, og flere initiativ er på gang i tillegg til SFI initiativer i samarbeid med næringsliv og offentlig sektor. Både iverksettingen av Strategisk program for kunnskapsbasert innovasjon og Universitetskommune TRD 3.0 forventes å gi flere EVU-, oppdragsforskning-, andre FoU-prosjekter og lignende på sikt. NTNUs INPART-satsing innen ulike satsingsområder bidrar til å øke finansieringen fra andre kilder enn Forskningsrådet og EU.

ANDELEN FORSKINGSINNSATS I MNT-FAG (NIFU/FOU-STATISTIKKEN)

NYTT SUPERLABORATORIUM

Forskning på mineraler og materialer er viktig for det grønne skiftet. NTNU, NGU og SINTEF har gått sammen om å etablere et nasjonalt laboratorium for å forske på mineraler og materialer.

Laboratoriet Norwegian Laboratory for Mineral and Materials Characterisation (MiMaC) ligger i Trondheim.

Bildet viser et 0,03 millimeter tykt tverrsnitt av en gneis fra Rogaland.

FOTO: NGU

Styringsparameter, sektormål 2	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andelen forskningsinnsats i MNT-fag	55	-	54	-	54	-	-

Over halvparten av NTNUs driftsutgifter til FoU er rettet inn mot MNT-fagene. Tall for 2018 foreligger ennå ikke. Av Indikatorrapporten for 2017 går det frem at 54,4 % av ressursene gikk til MNT-fagene, mens 20,5 % gikk til humaniora og samfunnsvitenskap. Deler av driftsutgiftene til FoU innen medisin og helsefag (24,7 %) er også nært knyttet til MNT.

Fra 2016 til 2017 var det medisin og helsefag som hadde den sterkeste utgiftsveksten (76,8 %), fulgt av teknologi (58,8 %). Matematikk og naturvitenskap hadde en relativt beskjeden vekst på 9,6 %. De tre fakultetene som driver det meste av forskning og utdanning i MNT-fagene, uteksaminerer også om lag 60 % av doktorgradskandidatene og står for en like stor andel av publiseringspoengene ved NTNU (2017-tall; 2018 er ennå ikke klar). Fagene krever avansert forskningsinfrastruktur og blir derfor prioritert med hensyn til investeringer i vitenskapelig utstyr. Det er også disse fagmiljøene som prioriteres i søknader til og tildelinger fra Forskningsrådets satsing på nasjonal infrastruktur.

3.6.3 Sektormål 3: God tilgang til utdanning

KANDIDATMÅLTALL PÅ HELSE- OG LÆRERUTDANNINGENE

Styringsparameter, sektormål 3	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Kandidattall på helse- og lærerutdanningene	1457	1654	1669	1860	1821	1887	-
Endring (antall)	44	197	15	191	-39	66	

Det er satt måltall på kandidattallene for 13 av NTNUs helseutdanninger og 5 av lærerutdanningene. Når det gjelder helseutdanningene når vi i 2018 kandidatmåltallene for audiografutdanningen, bioingeniørutdanningen, ergoterapiutdanningen, master i farmasi, radiografutdanningen, sykepleierutdanningene og vernepleierutdanningen. For lærerutdanningen når vi målet for grunnskolelærerutdanning 5–10, lektorutdanningene og PPU/PPY.

Utdanningene med kandidatmåltall hvor dette ikke er nådd i 2018 kommenteres nærmere under.

Helsefagutdanningene:

ABIOK-utdanningene ved NTNU hadde en produksjon på 115 kandidater i 2018, og et kandidatmåltall på 134. Det at vi ikke har nådd kandidatmåltallet skyldes dels at vi ikke har opptak til alle videreutdanningene hvert år, og dels utfordringer knyttet til tilgang på praksisplasser og helseforetakenes tildeling av utdanningsstillinger. Fra høsten 2019 får ABIOK-utdanningene ny studieplan og det blir årlig opptak.

Bachelorprogrammet i tegnspråk og tolking har hatt store utfordringer med frafall og produserte kun 5 kandidater i 2018. Måltallet er 20. Dette programmet står foran en større omlegging fra studieåret 2019/2020. Etter omleggingen vil programmet bestå av to studieretninger hvor det ene er et profesjonsstudium for sertifiserte tolker og det andre er en fordypning i norsk tegnspråk kombinert med

60 studiepoeng i andre fag. Omleggingen til to studieløp forventes ha en positiv effekt på kandidatproduksjonen ettersom det innebærer en rendyrking av profesjonsstudiet i tolking, samtidig som de som ikke ønsker å bli tolker kan fullføre det alternative studieløpet.

Fysioterapiutdanningen hadde en kandidatproduksjon på 45 i 2018, og et kandidatmåltall på 52. Denne utdanningen har tidligere nådd kandidatmåltallet, men kullet som ble tatt opp i 2015 og uteksaminert i 2018, skiller seg fra foregående kull ved at de både var færre ved opptak og hadde et spesielt stort frafall i starten på studiet. Flere oppgaver som grunn at studiet var mer 'klinisk' enn forventet. Det er derfor iverksatt tiltak knyttet til profileringen av programmet, og en gjennomgang av rutiner og prosedyrer med opptakskontoret. Styrking av studentenes medvirkning tror vi skal bidra til at flere fullfører studiet.

Jordmorutdanningen registrerte 5 kandidater i 2017 og 20 kandidater i 2018, og har et kandidatmåltall på 25. Jordmorutdanningen har frem til nå hatt opptak av studenter kun hvert andre år og antall uteksaminerte kandidater vil derfor variere fra år til år. Fra 2020 tar vi sikte på å ha årlig opptak til ny master i jordmorfag, dette vil gi en mer stabil kandidatproduksjon.

Profesjonsstudiet i medisin produserte 87 kandidater i 2018, måltallet er 114. Utviklingen i kandidatproduksjon følges nøye, og resultatet i 2018 skyldes at dette studentkullet hadde et høyt antall som valgte forskerlinjen (16 studenter) og det høyeste antallet som har sluttet på studiet noensinne (19 studenter, hvorav 15 gikk til andre studier ved NTNU). Prognosen for produksjonen i 2019 er 119 kandidater. I 2016 økte NTNU opptaksrammen på medisinstudiet fra 120 til 135 studenter årlig, og forventes en økning i antall uteksaminerte kandidater.

Profesjonsstudiet i psykologi har et kandidatmåltall på 63, og i 2018 uteksaminerte vi 40 kandidater. I 2014 økte NTNU opptaksrammen med 10 nye studieplasser, og opptaket ble økt ytterligere i 2016 og i 2018. Høsten 2018 møtte 85 studenter til studiestart. Dette kombinert med arbeid for å redusere frafall forventes resultere i at denne utdanningen etter hvert vil nå måltallet sitt. Ettersom dette er et seksårig løp tar det noe tid før resultatene av tiltakene viser seg i form av økt kandidatproduksjon.

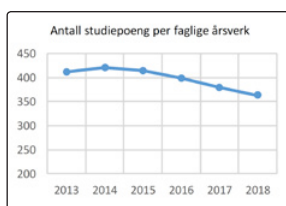
Lærerutdanningene:

Grunnskolelærerutdanning (GLU) 1–7 produserte 115 kandidater i 2018, mens måltallet er satt til 149. Det er jobbet spesielt med rekruttering til denne utdanningen og det er iverksatt tiltak for å redusere frafallet. NTNU hadde en økning i antall førsteprioritetssøkere til GLU 1–7 fra 2017 til 2018, og statistikk for nyere kull antyder at frafallet er på vei ned. For flerårige program tar det imidlertid noe tid før dette resulterer i økt antall ferdige kandidater. NTNU har ikke etablert en ordning med opptak til 4. studieår for studenter fra andre læresteder, noe som kan være til hinder for nasjonal mobilitet. Det arbeides med å finne en løsning på dette.

Fra den treårige yrkesfaglærerutdanningen ble det i 2018 uteksaminert 40 kandidater, mens måltallet er 69. Som tidligere rapportert er rekruttering en utfordring og NTNU har gjennom mange år hatt få søkere til disse utdanningene. Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap gjennomførte i 2018 flere konkrete markedsføringstiltak for å øke rekrutteringen til programmet. Det arbeides med digitalisering og videreutvikling av studieretningen restaurant og matfag, men dette vil ikke påvirke kandidatmåltallene umiddelbart. SU-fakultetet som er vertsfakultet for yrkesfaglærerutdanningen vil gjennomføre en evaluering i 2019, som vil danne grunnlag for videre tiltak.

3.6.4 Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

ANTALL STUDIEPOENG PER FAGLIG ÅRSVERK (DBH)

Styringsparameter, sektormål 4	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Antall studiepoeng per faglig årsverk	411,83	420,79	414,37	398,92	379,63	363,46	428,7
<i>Endring (antall)</i>	13,41	8,96	-6,42	-15,45	-19,29	-16,17	

Antall studiepoeng per faglig årsverk var 363,46 i 2018, noe lavere enn i 2017.

Som i fjor ser vi at reduksjonen i antall studiepoeng per faglig årsverk skyldes at veksten i den totale studieproduksjonen er lavere enn veksten i antallet faglige årsverk: Studieproduksjonen har økt med 1,3 % mens antallet faglige årsverk har økt med 5,8 %. Veksten i faglige årsverk kan knyttes til en økning i bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet, samt opptrappingen av rekrutteringsstillinger, og har i mindre grad styrket undervisningskapasiteten.

Vi er opptatt av å bruke ressurser godt og effektivt uten at det går på bekostning av kvaliteten. Antall studiepoeng per faglig årsverk er en indikator for effektivitet, men må ses opp mot resultater i studiebarometeret og underviserundersøkelsen som understreker studentenes behov for kontakttid og undervisernes behov for tilstrekkelig tid til forberedelse av ulike læringsaktiviteter.

Det er mulig å øke studiepoengproduksjonen gjennom godt arbeid med rekruttering, reduksjon av frafall og økt gjennomstrømming. Tiltak som støtter dette er omtalt andre steder i denne årsrapporten. Studiepoengproduksjonen kan også økes ved å øke antallet studieplasser. Vi erfarer at det er etterspørsel etter studieplasser innenfor områder som IT, digitalisering, offentlig planlegging, havbruk mm. Dette reflekteres i NTNUs forslag til satsinger utenfor rammen for statsbudsjettet 2020.

ANDELEN KVINNER I DOSENT- OG PROFESSORSTILLINGER (DBH)

Styringsparameter, sektormål 4	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andelen kvinner i dosent- og professorstillinger (%)	22,09	24	24,28	23,85	25,02	25,95	31,04
<i>Endring (prosentpoeng)</i>	0,71	1,91	0,28	-0,43	1,17	0,93	

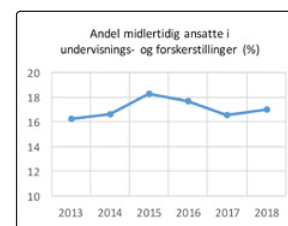
Med unntak av en liten nedgang i 2016, er det en langsiktig positiv utvikling i andelen kvinner i dosent- og professorstillinger. Når NTNU ligger under snittet for sektoren har det sammenheng med NTNUs tradisjonelt mannsdominerte teknisk-naturvitenskapelige fagprofil.

I 2018 var kvinneandelen i dosentstilling på 37,82 % (8,6 årsverk), mens den i professorstilling var på 25,6 % (200,3 årsverk). Rekrutteringsgrunnlaget tilsier at det er potensial for bedre kjønnsbalanse over tid. Tallene for 2018 viser at kvinneandelen ligger over 40 % i alle viktige rekrutteringsstillinger: stipendiater (43,7 %), postdoktorer (38,51 %) og førsteamanuensis (43,58 %). NTNU har en visjon om et likestilt universitet. I den nye handlingsplanen for likestilling og mangfold er ett av satsingsområdene å styrke kvinneandelen i vitenskapelige førstestillinger.

Det vises for øvrig til omtale av likestillingsarbeidet under kapittel 4.7 Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet.

ANDELEN MIDLERTIDIG TILSATTE I UNDERVISNINGS- OG FORSKERSTILLINGER (DBH)

Styringsparameter, sektormål 4	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Snitt statlige institusjoner 2018
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%)	16,29	16,62	18,27	17,7	16,57	17,05	16,79
Endring (prosentpoeng)	-1,75	0,33	1,65	-0,57	-1,13	0,48	

Andelen midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling er omtrent på snittet for sektoren. NTNU har spesielt vært opptatt av å redusere «unødvendig midlertidighet» der midlertidighet ikke er begrunnet i legitime vikariat eller åremålsstillinger (f.eks. rekrutteringsstillinger). Forskere skal i større grad tilsettes fast. Det forutsetter at stillingene kunngjøres for å ivareta kvalifikasjonsprinsippet og at tilsettingsprosessene sees i sammenheng med fagmiljøenes strategier og bemanningsplaner. For tre år siden var 75 % av forskerne på NTNU midlertidig ansatte. Gjennom bevisst innsats har andelen gått ned år for år og var i 2018 kommet ned i 55,47 % (184,6 midlertidige forskerårsverk).

Fra 2017 til 2018 økte andelen midlertidig ansatte i universitetslektor og førsteamanuensis stilling med 1,5 % poeng. Det dreier seg i hovedsak om ordinære vikariat og enkeltinstitutter som har krevende oppgaver knyttet til endringer i undervisningstilbud og derfor har behov for ekstra, midlertidig kapasitet. NTNU har dessuten fått 23 midlertidig ansatte førsteamanuenser i de nye innsteg-stillingene for rekruttering av internasjonale forskertalenter. I 2018 hadde NTNU 128,52 midlertidige årsverk (22,83 %) i universitetslektorstilling og 116,52 midlertidige årsverk (14,89 %) i førsteamanuensis stilling.

I 2019 vil opprettelsen av et sentralt tilsettingsråd og godkjenningsordninger for tilsetninger av midlertidige komme på plass som tiltak for å få ned tallene for uønsket midlertidighet. Inkludering av bemanningsplaner i NTNUs virksomhetsstyringssystem, vil også bidra til bedre styring og langsiktig planlegging av enhetenes bemanning.

ANDEL AV SAMLINGENE OG OBJEKTENE SOM ER TILFREDSSTILLELLENDE SIKRET OG BEVART

NTNU Vitenskapsmuseet forvalter store kultur- og naturhistoriske samlinger og bruker disse i forskning, formidling og undervisning. I 2018 har Vitenskapsmuseet både revidert sin strategi «Vitenskap i sentrum» og utarbeidet en samlingsplan som bygger på strategien. Samlingsplanen tydeliggjør NTNU Vitenskapsmuseets formål og virkeområder innenfor samlingsvirksomheten, beskriver samlingene og nedfeller en overordnet samlingspolitikk. Det er museets målsetting at dette rammeverket skal bidra til at bevisste prioriteringer, faglige kvalitetskriterier og grundige etiske vurderinger legges til grunn for forvaltning og fremtidig utvikling av samlingene.

Vitenskapsmuseet arbeider etter følgende virksomhetsmål for sikring og bevaring av samlingene: «NTNU skal sørge for å sikre og bevare de vitenskapelige samlingene ved Vitenskapsmuseet og gjøre dem tilgjengelige for forskning, undervisning, forvaltning og allmennrettet formidling». Resultat 2018 og mål 2019 for sikring og bevaring av de vitenskapelige samlingene er publisert på DBH.

NTNU Vitenskapsmuseets arbeid med sikring og bevaring av samlingene ble i perioden 2006 til 2015 organisert gjennom Revita-prosjektet. Det løpende arbeidet er fra 2016 ivaretatt i fagmiljøene, mens større prosjekter prioriteres i forbindelse med museets felles årsplaner og budsjett.

Nesten 250 000 enkeltobjekter fra Trondheims bygrunn oppbevares i NTNU Vitenskapsmuseets kulturhistoriske samlinger. Det by-arknologiske materialet og tilhørende dokumentasjon utgjør en uvurderlig og utømmelig kilde til kunnskap og forskning. Gjennom prosjektet NIDARK skal dette materialet revideres og tilrettelegges digitalt for å gjøre det lettere tilgjengelig for både forskere og allmennheten. Revisjonen av hele materialet antas å ville ta flere år.

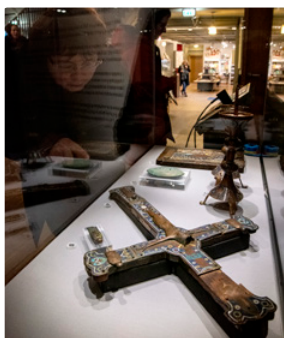
FOTO: ÅGE HOJEM, NTNU VITENSKAPSMUSEET

I 2018 har Eiendomsavdelingen arbeidet videre med bygningsmessige tiltak som bedrer sikrings- og bevaringsforholdene i eksisterende magasin. Det er foretatt utbedringer og rørfornyelse i kjellerarealer for å forebygge vanninntrenging, og det er etablert «tidlig varslingsystemer».

Museet har hatt ekstra oppmerksomhet rettet mot sikring av utstillingsarealer hvor samlingsmateriale presenteres for publikum. Det er foretatt kartlegginger, risikoanalyser og utbedringer knyttet til sikring av montre og kameraovervåking. En ekstra sikret klimastyrt monter er anskaffet som tillater å vise «skattefunn» dvs. spesielt utsatt og verdifullt materiale.

De store gjenstående utfordringene på sikringssiden gjelder spesielt risiko knyttet til vannskade, samt manglende evakueringsmuligheter fra magasin. På bevaringssiden er utfordringene å oppnå tilfredsstillende klimaregulering med tanke på luftfuktighet og temperatur i de naturhistoriske magasinene, samt restanser knyttet til preventiv konservering av kulturhistorisk materiale.

Resultatoppnåelse for aktiv konservering av samlingsmaterialet er i henhold til mål for 2018 der en klarer å håndtere tilvekst, men har ikke kapasitet til å bygge ned restanser. For preventiv konservering er resultatene vesentlig bedre enn målsettingen for 2018, spesielt for kulturhistorie. Dette skyldes en kombinasjon av mere pragmatiske pakkerutiner og ekstra ressurser til revisjonsprosjektet «NIDARK» for de by-arkeologiske samlingene. Digitalisering og tilgjengeliggjøring på nett er for 2018 i tråd med målsettingene.

Vitenskapsmuseet har anskaffet en særskilt sikret monter som skal brukes til spesielt verdifullt og følsomt materiale. Dette har muliggjort visningen av «Himmelens glans», basert på museet samling av emaljarbeider fra byen Limoges i Sør-Frankrike. Samlingen består av liturgiske gjenstander knyttet til alteret i middelalderens kirker og er fra det tidlige 1200-tallet.

FOTO: ÅGE HOJEM, NTNU VITENSKAPSMUSEET

Risiko og tiltak

De største utfordringene for sikrings- og bevaringsarbeidet både på kort og lang sikt er fortsatt mangel på tilfredsstillende magasiner for deler av samlingene og magasin kapasitet. Manglende evakueringsmuligheter for flere magasin er en beredskapsutfordring som ikke kan løses ved å utvikle bedre rutiner eller planverk. Regjeringen besluttet 19.01.2018 konsept for samling av campus NTNU, konseptet innebærer også ombygging for magasinlokaler til Vitenskapsmuseet. I 2018 ble det gjennomført arbeid med funksjonsbeskrivelse for modernisering av magasinarealene. En god del av utstillingsarealet har ikke tilfredsstillende sikringsforhold slik at det kan benyttes til utstilling av materiale fra vitenskapelige samlinger. En utbedring av skallsikring knyttet til 750 kvm utstillingsareal ble påbegynt i 2018 og videreføres i 2019.

3.7 Midler og måloppnåelse for oppgradering av bygg

Selvforvaltende institusjoner skal rapportere resultater og måloppnåelse for midler som Kunnskapsdepartementet har tildelt til oppgradering av bygg.

NTNU videreførte i 2018 rehabiliteringsprosjektene av Hovedbygningen på Gløshaugen og Real FAGbygget. Samlokalisering av de første faglige enhetene som ble etablert som følge av fusjonen med høgskolene, ble realisert i 2018 gjennom ombygginger på Gløshaugen for teknologimiljøene og ved at man samlet lærerutdanningene på Kalvskinnet.

OPPGRADERING OG RENOVERING AV HOVEDBYGNINGEN

Kunnskapsdepartementet ga i brev av 18.01.2017 en bevilgning på 25 mill. kr. til rehabilitering og oppgradering av Hovedbygningen på Gløshaugen. NTNU har som mål at Hovedbygningen i framtiden både skal ivareta seremonielle og offentlige funksjoner, ved siden av å brukes til ordinær undervisning og kontoraktivitet. Bygget skal oppleves som åpent og imøtekommende, samtidig som ærverdigheten bevarer. Effektmålene i prosjektet er definert som:

- Sikre bygget som kulturminne og signalbygg for NTNU
- Gi gode og fleksible bruksmuligheter for utdanning og møter/arrangementer
- Gi et godt fysisk arbeidsmiljø for kontorarbeidsplasser

Status

NTNU har over flere år foretatt oppgradering av bygget for å øke funksjonaliteten, organisert som enkeltprosjekter med ulik framdrift. I 2018 er vindusrehabiliteringen av bygget sluttført, nye og rehabiliterte møterom og kontorareal har gitt økt bruk, og det er gjennomført oppgradering av ventilasjonsløsninger og el- og it-anlegg. Arbeidene er gjort i samarbeid med Riksantikvaren og bidrar til å sikre bygget som kulturminne og signalbygg. Tilsammen er det utført arbeider i Hovedbygningen for 67 mill. kr i 2018.

REALFAGBYGGET – UTBEDRINGER AV TAK OG FASADER

Kunnskapsdepartementet ga i brev av 29.01.2018 en bevilgning på 30 mill. kr til oppgraderingsprosjekter ved NTNU, herunder utbedring av tak og fasader på Real FAGbygget. Bygget sto ferdig i år 2000 og har vist seg å ha en rekke bygningstekniske svakheter. Vanninntrenging i tak og fasader førte til at enkelte lokaler ble avstengt eller man løste problemene med midlertidige tiltak. Det er avdekket et betydelig omfang av skjulte skader underveis i byggearbeidene. Resultatmål for tiltaket vil være et tett tak og en fortsatt funksjonell bygning med full utnyttelse av arealene til forskning og undervisning.

Status

Arbeidet med utbedring ble planlagt gjennomført i tre trinn for å få en rask oppstart og fleksibilitet mht. gjennomføring. Prosjektering og bygningsmessige arbeider startet i 2017, trinn en og to er i hovedsak nå ferdigstilt og en har derfor en god oversikt over det totale omfanget av arbeidene. I 2018 ble det benyttet 75 mill. kr, mens gjenstående arbeider for 2019 er budsjettert til 37 mill. kr.

OPPGRADERING KNYTTET TIL FUSJON MED HØGSKOLENE

Kunnskapsdepartementet ga i brev av 29.01.2018 en bevilgning på 30 mill. kr. oppgraderings-prosjekter ved NTNU, herunder tilpasning og oppgradering som følge av fusjon.

Samfunns målet for prosjektet er knyttet til NTNUs realisering av reformer i universitets- og høyskolesektoren med utgangspunkt i strukturmeldingen

fra Kunnskapsdepartementet (Meld. St. 18 (2014–15)). NTNU har igangsatt et omfattende arbeid for å oppgradere og tilpasse bygningsmassen for å realisere faglige synergigevinster og effektivisere arealbruken. NTNU vil samle teknologifagene på Gløshaugen, helsefagene på Øya og lærerutdanningen til Kalvskinnet.

Samfunnsmålene for fusjonen er direkte relevante for målet med den fysiske samlokaliseringen:

- heve den faglige kvaliteten i hele bredden av virksomheten.
- være en enda bedre partner for utvikling av næringsliv og samfunn i hele landet.
- gi et mer enhetlig studietilbud, med mulighet for høyere kvalitet og større samfunnsrelevans.
- være bedre i stand til å utvikle vår nasjonale rolle innen teknologisk og naturvitenskapelig forskning og utdanning.

Resultatmålene for samlokaliseringsprosjektet vil være å integrere fagmiljøene i de fusjonerte enhetene både med hensyn til ansatte og studenter, bedre tilgang på og mer effektiv utnyttelse av felles infrastruktur i form av undervisningslokaler, laboratorier og fellesfunksjoner, høyere arealeffektivitet og reduserte kostnader til drift.

Status

I 2018 ble fagmiljøer med 1.200 tilhørende teknologistudenter overført til Gløshaugen, ytterligere 1.000 studenter vil bli flyttet i 2019. Samlokaliseringen av lærerutdanningen på Kalvskinnet er gjennomført i 2018. Dette har medført at Rotvoll er avviklet som campus, mens lokalene på Moholt er midlertidig overtatt av administrative enheter og etter- og videreutdanningen, fram til 2021.

Planlegging og prosjektering av samlokaliseringen er videreført i 2018. Det er etablert en egen prosjektorganisasjon for planlegging og gjennomføring av tiltakene med sikte på å sikre medvirkning og styring av resultat og kostnadsnivå. I 2018 er det foretatt ombygginger av læringsareal på Gløshaugen, i form av endringer i undervisningslokaler og nye studentarbeidsplasser, for å øke og tilpasse kapasiteten til den økte undervisningsaktiviteten. Det er også gjennomført ombygginger for ansatte, basert på arealkonsepser fra NTNUs campusutvikling og normtall som er gitt fra KMD. Tiltakene som er gjort i 2018 omfatter Elektroblokkene, Varmetekniske laboratorier, Realfagbygget, Høgskoleringen 3 og Verkstedteknisk laboratorium.

3.8 Midler til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåing

For å støtte arbeidet med sammenslåingen og styrke kvaliteten ved universitetet tildelte departementet 15 mill. kroner for 2018. Midlene er benyttet i henhold til prosjektplanen. Det vises særlig til kapittel 3.2 som blant annet beskriver fusjonsaktiviteter i 2018, og for øvrig til rapportering på alle målene i utviklingsavtalen med KD, som viktige for å realisere gevinstene av fusjonen.

3.9 Midler tildelt over kap. 281 post 01 og post 45

Kap. 281 post 01 og kap. 226 post 22 – Digitalisering av grunnskolelærerutdanningene med videreutdanninger

Prosjektet DigGiLU planla i sin kompetansehevingsstrategi å benytte NTNUs åpne nettkurs «Smart læring». Dette ble imidlertid ikke vurdert som treffsikkert nok i forhold til å heve den profesjonsfaglige digitale kompetansen hos Institutt for lærerutdannings undervisere. Følgelig ble det igangsatt arbeid med utvikling av et helt nytt nettkurs som blir kalt «DigGiLU online». Nettkurset skal gjennomføres i tre bolker, og oppstart vil være i 2019. Med denne endringen vil hovedtyngden av prosjektet bli gjennomført i 2019 og 2020.

KAP. 281 POST 01 – MASTER I NORSK TEGNSPRÅK I GRUNNSKOLELÆRERUTDANNING

Tildelingen er gitt OsloMet og de har ansvar for rapportering.

KAP. 281 POST 01 OG 70 – MIDLER TIL FORKURS FOR OPPTAK TIL LÆRERUTDANNING

Forkursene er avholdt ved Institutt for matematiske fag. Kunnskapsdepartementet viser til at midlene er tildelt i tråd med påmeldte kandidater i 2018 ved de enkelte institusjonene og at forkursene er avholdt, og at det derfor ikke skal rapporteres.

3.10 Øvrige midler gitt i supplerende tildelingsbrev

MIDLER TIL VERDENSLEDENDE FAGMILJØER

Tildeling gitt i 2014/2015. Det vises til rapportering under virksomhetsmål 11.

KAP. 260 POST 50 – MIDLER TIL KOMPLETTERENDE UTDANNING FOR FLYKTNINGER

I november 2018 tildelte Kunnskapsdepartementet 2 mill kr til OsloMet til utvikling av kompletterende utdanning primært for flyktninger. Midlene ble utbetalt til OsloMet som tildeler midler til NTNU i samsvar med tidligere tildelingsbrev.

Kompletterende utdanning ved NTNU er et ettårig samlingsbasert studium. Studentene har fire samlinger på en uke hvert semester. Studiet inkluderer norsk, prosjektarbeid, dataanalyse, elektrisitetslære, norsk bedriftskultur, fornybar energi og Industri. Det er lagt opp til mye selvstudie mellom samlingene, med oppgaveløsning, lesing og dialog med faglærere over Skype. Med et samlingsbasert studium kan potensielle kandidater over hele landet delta. I 2018/19 har det kun vært 4 studenter. Det har vært utfordringer knyttet til et så lite læringsmiljø, store forskjeller på faglig bakgrunn og nivå, og i norskkunnskaper blant studentene. Det er et sterkt ønske om praksis etter studiene, og det jobbes med et samarbeid med NAV. Etter ønske om undervisningstilbud i engelsk er det engasjert engelsklærer.

Det er engasjert en person som skal jobbe med rekruttering til utdanningen. Det vil i hovedsak jobbes inn mot voksenopplæringscentre, NAV kontorer og ulike kommunekontakter. Det er også samarbeid med Kvalifiseringssenteret INN i Trondheim kommune for å sikre god rekruttering i Trøndelag. Før opptak til 2019/20 skal søkere fra 2018/19 kontaktes, da mange av disse uteble på grunn av svake norskkunnskaper. Videre legges informasjon ut på relevante Facebook-sider, og god informasjon på NTNU sine nettsider.

Tildelte ressurser er i hovedsak brukt til utvikling og gjennomføring av emnene. Nå gjennomføres de nevnte tiltak på rekruttering for å sikre flere og bedre kandidater og et bedre studiemiljø. Det er lagd et godt faglig opplegg som forhåpentligvis vil gjøre kandidatene mer attraktive på det norske arbeidsmarkedet.

KAP. 260 POST 50 – MIDLER TIL OPPGRADERING AV BYGG VED SELVFORVALTENDE INSTITUSJONER

Kunnskapsdepartementet tildelte 30 mill. kroner til oppgraderingsprosjekter ved NTNU, herunder oppgradering av bygningsmasse som følge av fusjon, og utbedring av tak og fasader på Realfagbygget. Det vises til rapportering under kapittel 3.7.

KAP. 260 POST 50 – MIDLER TIL REKRUTTERINGSSTILLINGER

Kunnskapsdepartementet tildelte 4 932 000 kroner til tolv rekrutteringsstillinger som skal bidra til å styrke kompetanse i IKT-sikkerhet, herunder kryptologi. I 2018 ble stillingene finansiert med en tredjedels virkning av gjeldende sats. Rekrutteringsprosessene pågår, men foreløpig er ingen tilsatt i stillingene.

KAP. 226, POST 21 – DRIFT AV ENT3R

Nasjonalt senter for realfagsrekruttering ble tildelt 5,1 MNOK til drift og utvikling av ENT3R. Ordningen er et rekrutteringstiltak for å få flere elever til å velge realfag. Aktiviteten ble i hovedsak gjennomført etter planen i 2018

3.11 Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

NTNU er bedt om å rapportere på måloppnåelse for byggeprosjekter med samfunns- og effektmål. Dette gjelder avsluttede byggeprosjekter, samt byggeprosjekter som fortsatt er i byggefase. For sistnevnte må institusjonene gjøre rede for hvordan de legger til rette for at målene skal kunne nås etter at bygget står ferdig.

NYBYGG GJØVIK – SMARAGD

Bygget var initiert og igangsatt av tidligere Høgskolen i Gjøvik. Smaragd ble gjennomført som planlagt og ble tatt i bruk desember 2017. For Smaragd var prosjektets samfunns mål:

- Mål 1: en anerkjent utdanningsinstitusjon og attraktiv samarbeidspartner for samfunns- og arbeidsliv.
- Mål 2: en internasjonalt anerkjent aktør på informasjonssikkerhet og medieteknologi.
- Mål 3: en nasjonalt anerkjent aktør innen:
 - o innovasjon i omsorgsfeltet.
 - o universell utforming.
 - o bærekraftig teknologi og ledelse i teknologibedrifter.

Prosjektets effektmål:

- Mål 1: Fremme studentenes studie- /læringsmiljø.
- Mål 2: Bidra til effektivisering av NTNUs virksomhet.
- Mål 3: Bidra til økte eksterne inntekter.

Det har foreløpig ikke blitt gjennomført evaluering av prosjektets samfunns- og effektmål. Etter å ha brukt bygget i ett år, ser vi at det har hatt en positiv effekt på studie- og læringsmiljø. Muligheten til å øke eksterne inntekter har økt betydelig med nye laboratorie- og verkstedarealer. Prosjektet har nådd målsetningen knyttet til energibruk/produksjon blant annet på grunn av solceller.

SVERRESGATE 12 (AKRINN) OG E. C. DAHLS GATE 2 (LYSHOLM)

Begge prosjektene var initiert av tidligere Høgskolen i Sør-Trøndelag, kalt Campus Kalvskinnet 1 (CK1) og Campus Kalvskinnet 2 (CK2) og ble igangsatt før fusjon med NTNU. Sverres gate 12 ble ferdigstilt desember 2016 og E. C. Dahls gate 2 ble ferdigstilt desember 2017.

Prosjektene var ledd i høgskolens strategi om å samle sin virksomhet i aksen Kalvskinnet – Øya – Hesthagen, hvor ingeniør- og lærerutdanning var lokalisert på Kalvskinnet, helsefag på Øya og økonomifag på Hesthagen.

Som en følge av fusjonen ble det besluttet å samle teknologimiljøene på Gløshaugen og lærerutdanning på Kalvskinnet sammen med administrasjon. Fra januar 2019 er hele det fusjonerte Institutt for lærerutdanning (ILU) samlet på Kalvskinnet med ca. 400 ansatte og 4000 studenter. Noen teknologimiljøer er fortsatt lokalisert i Sverresgate 12 i påvente av flytting til Gløshaugen. Dette er planlagt fullført i løpet av 2020.

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Overordnet vurdering

NTNU følger de grunnleggende styringsprinsippene i staten og har systemer, rutiner og tiltak for internkontroll som forebygger styringssvikt, feil og mangler.

Den overordnede vurderingen av status bygger på egevalueringer av NTNUs internkontroll. I 2018 har det vært arbeidet med å etablere nye strukturer og roller med nødvendig kompetanseutvikling etter de store organisasjonsendringene i 2017. Slike store organisatoriske endringer innebærer utfordringer knyttet til styring og kontroll i ulike deler av virksomheten. Likevel viste den årlige egevalueringen av internkontroll for 2018 at det ikke var vesentlige endringer i status siden 2017, og øvrige vurderinger av styring og kontroll viser samme tendens. Evalueringen viser at det i ulike deler av virksomheten blir jobbet systematisk med risikovurderinger av arbeidsprosesser og systemer, og det arbeides godt med informasjon og opplæring.

Den overordnede vurderingen av internkontroll er i tråd med dette i samsvar med vurderingen i fjor. NTNU har rimelig god styring og kontroll med virksomheten, men internkontrollen kan bli bedre med tanke på helhetlig systematikk. Vurderingen er at risikoen for brudd på lover og regler er forholdsvis lav, kvaliteten på rapporteringen er forholdsvis god, og risikoen for vesentlige feil er lav. Driften er rimelig effektiv og målrettet, men kan forbedres ytterligere gjennom prosessutvikling og digitalisering. Generelt er svakheter som er avdekket, i de fleste tilfeller knyttet til manglende systematikk, uklare ansvarsforhold eller ufullstendige kontroller og dokumentasjon av disse.

4.2 Internrevisjoner i 2018

NTNU etablerte internrevisjon våren 2018, og internrevisjonen leverte følgende rapporter høsten 2018:

- Internrevisjon av NTNUs varslingskanal
- Overordnet vurdering av regimet for informasjonssikkerhet

INTERNREVISJON AV NTNUS VARSLINGSKANAL

Rapporten oppsummerte at NTNU har etablert et hensiktsmessig regime for varsling, som er tilgjengelig og godt kjent i organisasjonen, men inneholdt en del anbefalinger om endringer:

- Andre typer varslingsforhold enn seksuell trakassering bør fremheves, eksempelvis økonomiske misligheter, forskningsjuks med mer.
- Dagens desentrale løsning med varsling til nærmeste leder, bør vurderes endret til et mer sentralisert varslingsmottak som kan sikre mer enhetlig behandling av sakene og redusere opplæringsbehovet knyttet til håndteringen.
- Det bør gjøres noen endringer i saksbehandlingsprosessen og i teknisk løsning.
- Det bør tydeliggjøres hvordan studentene omfattes av varslingsordningen.

Revisjonsrapportens anbefalinger blir fulgt opp i det videre arbeidet på området.

OVERORDNET VURDERING AV REGIMET FOR INFORMASJONSSIKKERHET

Revisjonsrapporten konkluderte med at NTNU har utformet et rammeverk for informasjonssikkerhet som på overordnet nivå ivaretar relevante krav og legger godt til rette for at NTNU skal ha systematisk og god forvaltning av sine informasjonsverdier. Rapporten inneholder fem hovedanbefalinger:

1. Ferdigstille risikovurderinger i tråd med etablert metodikk, opprettholde trykket på innføring av definerte sikkerhetskontroller og se risiko og kontroller i sammenheng. Som en del av dette er det aktuelt å vurdere systemstøtte til mer dataanalytisk oppfølging av risiko- og kontrollaktiviteter.
2. Etablere en tydelig CISO-rolle¹, som kan ta en kravstillende og oppfølgende/kontrollerende rolle, og være en strategisk rådgiver for styret og ledelsen på informasjonssikkerhetsområdet.
3. Opprettholde trykk på implementeringen av regimet, herunder risikoprioritere implementeringsaktiviteter, og benytte CISO med tilhørende «ambassadører» ute i virksomheten som drivkraft. Det bør også vurderes å opprette en informasjonssikkerhetskomite som støtte til CISO, og som forankrings- og diskusjonsorgan.
4. Styrke sammenhengen mellom informasjonssikkerhet, helhetlig risikostyring og plan-/budsjettprosessen. Mekanismene for dette er på plass, og en CISO med tilhørende informasjonssikkerhetskomite vil bedre mulighetene for samordning ytterligere.
5. Innføre årlige sammenfattende avrapporteringer på området med tilhørende prioriteringer for kommende år. Dette vil bidra til å forankre, samordne og synliggjøre arbeidet som utføres.

Anbefalingene vil bli fulgt opp i det videre arbeidet på området. NTNUs rammeverk for informasjonssikkerhet og arbeidet i 2018 er beskrevet i kap 4.5.

4.3 Aktivitet og status i 2018

DIGITALISERING OG PROSESSUTVIKLING

NTNUs strategi peker på at utvikling av en mer endringsvillig organisasjon er en av hovedutfordringene for virksomheten. I 2018 er det tatt helhetlige grep for å forbedre arbeidsprosessene og sikre mer effektiv ressursutnyttelse. Dette utviklingsarbeidet, som består av en rekke utviklingsprosjekter, er blitt strategisk forankret i «Politikk for digitalisering og prosessutvikling» og fått tydeligere ledelsesforankring gjennom ny organisering. Se forøvrig kapittel 3.2, virksomhetsmål nummer 3.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

NTNU har i 2018 fortsatt arbeidet med å bringe det systematiske HMS-arbeidet opp på en felles plattform og et felles kvalitetsnivå i de tre byene. HMS-opplæring er gjennomført for ledere ved alle fakulteter. Det har også blitt arbeidet med å etablere grunnleggende prinsipper for forsvarlig arbeidsmiljø og arbeidsplasser i forbindelse med samlokalisering og campusprosjektet.

Organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø ble kartlagt ved alle enheter ved NTNU gjennom «Arbeidsmiljøundersøkelsen 2017». På bakgrunn av bevarings- og forbedringsområder som kom fram gjennom denne, ble det utarbeidet

¹ CISO = Chief Information Security Officer. Rollen har det overordnede fagansvaret knyttet til kravstilling og oppfølging på informasjonssikkerhetsområdet.

tiltaksplaner ved alle enheter i første halvdel av 2018. Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har fulgt opp arbeidsmiljøundersøkelsen og har også løpende fått informasjon om arbeidsmiljømessige konsekvenser av samlokaliseringen som pågår.

NY PERSONVERNFORORDNING (GDPR)

NTNUs nye ledelsessystem for informasjonssikkerhet (ISMS) ivaretar krav knyttet til personvern og GDPR i Retningslinje for behandling av personopplysninger, se nærmere beskrivelse av ISMS i kap. 4.5 under avsnittet Informasjonssikkerhet. I 2018 har NTNU prioritert å imøtekomme skjerpede krav til personvern, og en viktig del av arbeidet har omfattet kartlegging av behandling av personopplysninger og sikring av arbeidsprosesser og IT-systemer hvor personopplysninger er sentrale.

Det er iverksatt en rekke tiltak for etterlevelse av det nye personvernregelverket, og for å få tilstrekkelig kraft i implementeringen, er arbeidet organisert som et prosjekt i 2018–2019. Det er blant annet utarbeidet plan for utrulling av praktisk informasjon og opplæring, samt oppdatering av rutiner og retningslinjer.

NTNU har også etablert en ressursgruppe med personvernkontakter fra ulike enheter. Disse vil være førstelinje for spørsmål relatert til GDPR. Gruppen vil ha jevnlig møter for å bygge kompetanse og utveksle erfaring. I disse møtene deltar også NTNUs personvernombud og leder for personvernprosjektet.

PERSONVERNOMBUD

EUs personvernforordning stiller krav om at enhver offentlig myndighet og ethvert offentlig organ må utnevnte personvernombud for sin virksomhet. Thomas Helgesen tilrådte stillingen som personvernombud ved NTNU i 2018. Ved NTNU behandles personopplysninger i stort omfang for flere formål og Personvernombudet har brukt mye tid det første året på å sette seg inn i virksomheten.

Personvernombudet har i 2018 bistått med å utarbeide overordnet rammeverk / krav som følger av personvernforordningen, herunder retningslinjer, rutiner for ulike behandlinger, erklæringer, oversikt over behandlinger (protokoll), opplæringstiltak, avviksrutiner mv. Personvernombudet har vært deltaker i sentrale personvernprosjekter ved NTNU, holdt mange foredrag og blitt involvert i flere prosjekter som rådgiver. Det er etablert en ressursgruppe med kontaktpersoner fra hvert fakultet og hver avdeling i FA, som gis særskilt opplæring der personvernombudet har bidratt. Personvernombudet deltar i flere nettverk for personvernombud, og i styringsgruppen for personvernombud i UH-sektoren.

STUDENTOMBUD

Studentombudet Lennart Soligard tilrådte i 2018, og har utarbeidet en egen årsrapport fra sitt første år i stillingen. I henhold til studentombudets mandat, skal ombudet bistå studenter med forhold som knytter seg til deres «studiesituasjon». Studentombudet har i 2018 mottatt 204 henvendelser fra studenter som har ønsket bistand, og årsrapporten inneholder informasjon og en systematisering av de studenthenvendelser som er kommet inn til Studentombudet i rapporteringsperioden.

Studentombudet har generelt et hovedinntrykk av at NTNU har en forsvarlig og god saksbehandling overfor sine studenter. Via studenthenvendelser får imidlertid studentombudet også innblikk i enkeltsaker hvor det har oppstått kritikkverdige forhold ved saksbehandlingen. Studentombudet har gitt NTNU konkrete anbefalinger om forbedringer som bør iverksettes.

PROSJEKT FOR FELLES STYRINGSSYSTEM FOR NTNU, HERUNDER INTERNKONTROLL OG RISIKOSTYRING

Under de siste års arbeid med styringssystemet for informasjonssikkerhet og oppfyllelse av kravene i ny personvernforordning, har det kommet fram behov

for avklaring av felles prinsipper og systematikk for styringssystemet ved NTNU. Lignende ønsker har også kommet fram innenfor andre områder. På denne bakgrunn startet rektor et prosjekt i mai 2018 som skal gjennomgå, oppdatere og utvikle NTNUs styringsmodell, herunder etablere et helhetlig rammeverk for internkontroll og en standard prosess for risikovurdering. Prosjektet skal levere en felles systematikk og felles IKT-støtte som skal gjøre det enklere å etterleve gjeldende krav og følge opp avvik.

Arbeidet er organisert med bred deltakelse fra virksomheten, og flere arbeidsgrupper er i gang med avklaringer på ulike delområder.

ANSKAFFELSER

NTNU har en vedtatt anskaffelsespolitikk og etablert rutiner og veiledere for kjøp og gjennomføring av konkurranser. Anskaffelsesrutinene er tilgjengelig på NTNU interne nettsider, og det er god kjennskap til gjeldende rutiner i organisasjonen.

Mindre anskaffelser, under 1.3 MNOK, gjennomføres på instituttnivå. Utgangspunktet er at alle anskaffelser over 100.000 NOK skal være gjenstand for konkurranse. I de tilfeller det foreligger unntak som tillater anskaffelser uten konkurranse, skal anskaffelsen innom NTNUs sentrale innkjøpsfunksjon for kvalitetssikring av at begrunnelsen oppfyller kravene i regelverket. Innkjøperne ute i organisasjonen gis opplæring av den sentrale innkjøpsfunksjonen.

Som del av NTNUs rutiner, er det innført systematisk kontroll med kjøp over 100.000 NOK. Alle slike kjøp må dokumenteres med anskaffelsesprotokoll eller referanse til anbudsnummer. Kontrollen gjennomføres på fakultetsnivå, og skal sikre etterlevelse av regelverk for offentlige anskaffelser og bidra til at ulovlige direkte anskaffelser fanges opp.

Kontroll fra sentral innkjøpsfunksjon gjennomføres ved uttak av lojalitetsrapporter for rammeavtaler. Ved avvik iverksettes tiltak for å bedre lojaliteten og motvirke at det foretas kjøp hos leverandører uten avtale. NTNU vil i løpet av våren 2019 rekruttere fire innkjøpsrådgivere med høy kompetanse innenfor offentlige anskaffelser, og den sentrale innkjøpsfunksjonen vil da bestå av 13 innkjøpsrådgivere. De nye ressursene vil i tillegg til å styrke kapasiteten på enkeltanskaffelser og rammeavtaler, også bidra til et ytterligere fokus på analyser og kontrollrutiner.

NTNU vil framover ha en gjennomgang av roller og ansvar hos desentraliserte og sentraliserte innkjøpsfunksjoner i organisasjonen, for å kartlegge forbedringspunkter som kan bidra til bedre internkontroll av innkjøp.

BYGG OG INFRASTRUKTUR

For NTNU er campusene og bygningsmassen sentrale virkemidler for å nå faglige strategiske mål. Samtidig ønsker NTNU å opptre som en ansvarlig eier og synliggjøre dette på en god måte.

Som selvforvaltende institusjon og som en ansvarlig eier er det sentralt for NTNU å ha god informasjon om bygningsmassens tilstand og god planlegging på området. NTNU har rullerende langtidsplaner for vedlikehold og oppgradering med tilhørende årlige budsjettavsetninger. Planene består både av tiltak for å ivareta bygningenes tekniske tilstand, tiltak for utvikling av arealer til mer moderne arbeids- og utdanningsformer og andre tiltak som er nødvendige for at NTNU skal nå sine strategiske mål. Planene omfatter både tiltak i eide og i leide bygg.

I januar 2018 besluttet regjeringen konseptvalg og arealrammer for campussamling i Trondheim. I arealrammene ligger det 45 000 kvm ombygging av eksisterende arealer i tillegg til nybygg. Prosjektet er ved inngangen av 2019 i ferd med å

avslutte fasen med prosjektavklaring før forprosjekt. Parallelt med dette pågår arbeidet med fysisk plan. Konklusjonene både om hvor en skal ha ombygginger i eksisterende bygg og lokalisering av fagmiljø er sentrale for videre prioritering av vedlikehold og oppgradering av NTNUs øvrige bygningsmasse. Avhengigheten knyttet til faglig lokalisering er hovedsakelig knyttet til planer for oppgradering av tyngre laboratorieinfrastruktur. For øvrig implementeres kvalitetsprogram for campusutvikling og vedtak knyttet til arealkonsept utviklet i sammenheng med campussamling.

4.4 Arbeidslivskriminalitet

NTNU arbeider kontinuerlig med å innrette sine anskaffelser for å motvirke arbeidslivskriminalitet og fremme et seriøst arbeidsliv. For å ivareta dette ved kontraktsinngåelse og oppfølging av kontrakter, har NTNU utviklet rutiner som har innarbeidet kravene i lov og forskrifter på området, som blant annet omfatter krav til attest for skatter og avgifter, krav til lønns- og arbeidsvilkår, lærlinger og bestemmelse om begrensninger i antall ledd i leverandørkjeden. I det følgende er det redegjort nærmere for rutinene på dette området.

ANSKAFSELSPOLITIKK OG SAMFUNNSANSVAR

I NTNUs anskaffelsespolitikk er det vedtatt at universitetet skal være en samfunnsansvarlig virksomhet, og at dette skal komme til uttrykk gjennom måten varer og tjenester anskaffes. NTNU har en helhetlig tilnærming til sitt samfunnsansvar og er medlem av Initiativ for etisk handel. Med etisk handel menes arbeid for å forbedre arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

BEHOVSAVKLARING OG ANSKAFSELSPLAN

Seksjon for Økonomirådgiving foretar alle større anskaffelser ved NTNU. Seksjonen har fokus på å motvirke arbeidslivskriminalitet tidlig i anskaffelsesprosessen. Anskaffelsens art, omfang og verdi avgjør hvilke bestemmelser som kommer til anvendelse. Avklaring av dette er utgangspunkt for planleggingen av anskaffelsen.

I 2018 ble blant annet punkter knyttet til kvalifikasjonskrav, lønns- og arbeidsvilkår og krav til lærlinger standard vurderingspunkter i NTNUs mal for anskaffelsesplan. Anskaffelsesplanen er et dokument mellom NTNUs innkjøpsfunksjon og behovshaver som legger føringer for anskaffelsesløpet og den kontrakten som skal inngås. Anskaffelsesplanen bidrar til bevisstgjøring internt ved NTNU.

Konkurranses grunnlag som utarbeides inneholder alle seriøsitetsskrav til leverandøren og kontraktsvilkår. For alle anskaffelser over EØS-terskelverdiene benytter NTNU det europeiske egenerklæringsskjemaet, slik at leverandørene må bekrefte at det ikke foreligger avvisningsgrunner. NTNU innhenter dokumentasjon på kvalifikasjonskrav og skatteattester før tildeling av kontrakt.

LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

For anskaffelser innenfor tjeneste-, og bygge- og anleggsnæringer stiller NTNU krav om at ansatte hos leverandøren, underleverandør eller innleid personell som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønn- og arbeidsvilkår i samsvar med allmenngjorte tariffavtaler eller landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransjen. NTNU har innarbeidet bestemmelser om dette i sine kontraktsmaler, og informerer om krav til lønns- og arbeidsvilkår i kunngjøring av konkurranse. For kontrakter innenfor bygg og eiendom benyttes særskilte kontraktsvilkår som ivaretar og presiserer bestemmelser om kontroll og sanksjoner.

Kontroll kan i tillegg til egenrapportering, omfatte dokumentasjon fra leverandør og underleverandør på at bestemmelsene overholdes. Dokumentasjonen kan være arbeidsavtaler, lønns slipper, timelister og bankutskrift. Vilkårene forplikter

også leverandørene til å varsle oppdragsgiver hvis det ved internkontroll eller kontroll fra Arbeidstilsynet blir avdekket avvik eller brudd på bestemmelsene. Sanksjonsmuligheter omfatter retting, tilbakeholdelse av betaling tilsvarende to ganger innsparing for leverandøren og heving.

BRUK AV UNDERLEVERANDØRER OG LÆRLINGER

I kontrakter for renholdstjenester og bygge- og anleggskontrakter har NTNU fokus på kontroll med bruk av underleverandører og stiller krav om maksimalt to ledd med underleverandører i direkte kjede nedover for kontrakter med en verdi over 1.3 MNOK.

Ut fra en vurdering av hvilke fagområder tjeneste- og bygge- og anleggskontrakter skal dekke, avgjør NTNU om det skal stilles krav om at leverandøren ved utførelse av kontrakten er tilknyttet en lærlingordning og at lærlinger deltar i utførelse av arbeidet. Kravet skal i tillegg til å øke antall lærlingeplasser, bidra til et seriøst arbeidsliv og forhindre at kriminelle aktører får innpass. For de anskaffelser disse kravene stilles, er disse innarbeidet i kontraktsvilkårene, og de følges opp gjennom rapportering, dokumentasjon og oppfølgingsmøter med leverandør.

EGENRAPPORTERING, KONTRAKTSOPPFØLGING OG RESULTATER

NTNU følger opp kontraktsvilkår for lønns- og arbeidsvilkår gjennom bruk av Difis mal for egenrapportering. Denne benyttes både ved inngåelse av kontrakt og under kontraktsperioden.

I løpet av 2018 har NTNU i økende grad bedt om egenrapportering innen en måned etter inngåelse av kontrakt. Egenrapporteringen dekker forhold knyttet til leverandøren, gjennomføring av kontrakten, herunder underleverandører og innleie, lønns- og arbeidsvilkår, og eventuelle tilsyn fra Arbeidstilsynet. Svarene i egenrapporteringen benyttes som grunnlag i risikovurdering for å avklare om det er behov å iverksette videre kontrolltiltak i kontraktsperioden.

Høsten 2017 ble det for enkelte leverandører med høy andel utenlandske arbeidstakere gjennomført stikkprøvekontroller på mannskapslistene, arbeidsavtaler og lønnsutbetalinger. Stikkprøvekontrollene viste at leverandørene etterlevde kravene til lønns- og arbeidsvilkår, med ett unntak. Unntak ble fulgt opp, lukket og rapportert til Arbeidstilsynet.

4.5 Sikkerhet og beredskap

OVERORDNET ROS-ANALYSE FOR NTNU

I 2017 ble det gjennomført en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse for NTNU. Som følge av analysen ble det identifisert behov for en større revisjon av sentral og stedlig beredskapsplan, og denne ble gjennomført i 2018. Planverket fremstår nå som tydeligere og forenklet, og beredskapsorganisasjonen gjenspeiler NTNUs geografiske organisering i tre byer. Et alvorlig brudd på informasjonssikkerheten ble identifisert som en egen definert fare- og ulykkeshendelse (DFU) og fikk en egen tiltaksplan.

I forbindelse med revisjonen av sentral og stedlig beredskapsplan, ble det gjort innkjøp av et digitalt varslings- og hendelseshåndteringsverktøy for sikkerhet og beredskap. Arbeidet med implementering av nytt planverk og digitalt verktøy, som ble påbegynt i 2018, er svært omfattende. Det ble i implementeringsfasen ikke ansett som formålstjenlig å øve i henhold til utdatert planverk og med manuelle verktøy. Formell beredskapsøvelse er derfor ikke gjennomført på sentralt og stedlig nivå i 2018. Slik(e) gjennomføring(er) vil ha høy prioritet i 2019.

Det ble gjennomført øvelser på lokalt nivå (fakultet) i 2018. Behov for lokale analyser og tilpasninger til sentralt og stedlig planverk ble identifisert. Dette vil følges opp på

lokalt nivå med bistand fra sentralt nivå i løpet av 2019. Behov for bedre samvirke internt og med sentrale samarbeidspartnere ble også identifisert. Dette følges opp fra sentralt nivå gjennom etablert «Nettverk for sikkerhet og beredskap» og egne samarbeidsmøter med sentrale samvirkeaktører, blant annet SINTEF.

INFORMASJONSSIKKERHET

NTNU vedtok sommeren 2018 et ledelsessystem for informasjonssikkerhet (Information Security Management System – ISMS). ISMS er tilpasset NTNUs delegasjons- og styringsreglement og består av nytt IKT-reglement, Politikk for informasjonssikkerhet og 13 underliggende retningslinjer. Systemet er bygget opp etter ISO 27001:2013, og de styrende dokumentene dekker styring og kontroll, etterlevelse i arbeidsprosesser, tekniske tiltak, og inneholder vedtatte sikkerhetsmål, sikkerhetsstrategi og klargjør roller og ansvar.

Sikkerhetsstrategien som er nedfelt i Politikk for informasjonssikkerhet gir følgende tiltaksområder:

1. Styring og kontroll med informasjonssikkerheten er et lederansvar og en del av den ordinære virksomhetsstyringen og internkontrollen. Ledere skal ha en god risikoforståelse og oversikt over de informasjonsverdier som enheten håndterer, slik at de er i stand til å ta informerte valg og gjøre prioriteringer ved innføring av sikkerhetstiltak.
2. Arbeidet med sikkerhetskultur og opplæring skal være en systematisk og kontinuerlig forbedringsprosess. Økt kompetanse skal gjøre ansatte og studenter i stand til å klassifisere informasjonen de behandler, gjennomføre risikovurderinger og velge nødvendige tiltak for å beskytte informasjonen i arbeidsprosessene.
3. NTNU skal sikre IKT-infrastrukturen gjennom en systematisk implementering av kravene i retningslinjene som er utformet. Krav til informasjonssikkerhet og personvern skal ivaretas i design, anskaffelse, utvikling, forvaltning og avhending av IKT-systemer og infrastruktur.

Hovedansvaret for informasjonssikkerhet ved NTNU er delegert organisasjonsdirektøren. Gjennom ISMS er ulike operative ansvarsområder videre definert og plassert og fordeles i hovedsak mellom IT-avdelingen, HR- og HMS-avdelingen og Avdeling for virksomhetsstyring.

Styringssystemet for informasjonssikkerhet ivaretar personvern og GDPR i egen retningslinje for behandling av personopplysninger, og arbeidet på dette området har vært prioritert i 2018. Se kapittel 4.3 for mer informasjon om arbeidet med GDPR.

NTNUs Seksjon for digital sikkerhet opprettet i 2017 NTNU SOC (NTNU Security Operations Centre) på Gjøvik, som er registrert som kontaktpunkt nasjonalt hos NSM NorCERT og internt i UH-sektoren hos UNINETT CERT. Ny beredskapsplan for digitale tjenester er under utvikling i tråd med vedtatt Retningslinje for hendelse og krisehåndtering. NTNU SOC håndterte totalt 5169 innrapporterte saker i 2018, hvorav 704 kan klassifiseres som digitale sikkerhetshendelser.

Det er et overordnet mål å øke ansattes kompetanse om informasjonssikkerhet. Retningslinje for arbeidet med sikkerhetskultur og opplæring er fulgt opp med egen handlingsplan for perioden 2018–2020. Et av tiltakene i 2018 var «Sikkerhetsmåned» i oktober der NTNUs sikkerhetsekspert la ut «Ukas sikkerhetsråd» på NTNUs meldingskanal og distribuerte læringsressurser til ledere og ansatte.

I 2018 har Seksjon for digital sikkerhet, i samarbeid med bachelorstudenter ved Institutt for informasjonssikkerhet, gjennomført en «Mørketallsundersøkelse».

Formålet var å undersøke sikkerhetssituasjonen ved NTNU og avdekke urapporterte hendelser for å få et bedre beslutningsgrunnlag innen cybersikkerhet. Analysen vil også gi grunnlag for mer målrettet opplæring for alle ansatte innen grunnleggende informasjonssikkerhet, med tema som passordbytte, sikker e-postforsendelse og melding om avvik.

Det er ikke gjennomført en «ledelsens gjennomgang» i 2018, men NTNUs øverste ledelse har vært sterkt involvert i prosessen fram til vedtak av styringssystemet for informasjonssikkerhet. Samtidig med ferdigstillingen av de styrende dokumentene våren 2018, kom også sluttrapporten fra ISMS-prosjektet. Sluttrapporten gav et godt situasjonsbilde av styring og kontroll på informasjonssikkerhetsområdet med forslag til videre implementeringsarbeid. Forslagene ble behandlet i prosjektets styringsgruppe, som bestod av representanter fra ledelsen med særskilt ansvar innen informasjonssikkerhet.

Rapporten fra internrevisjonen om informasjonssikkerheten, som ble gjennomført høsten 2018, har gitt et godt grunnlag for ledelsens gjennomgang og prioritering av områder som skal ha oppmerksomhet framover.

4.6 Læringer i statsforvaltningen

Opplæringskontoret NTNU fikk offentlig godkjenning høsten 2015 og organiserer lærlingordningen ved campus Ålesund, Gjøvik og Trondheim. Antall lærekontrakter har økt i alle år siden, og i 2018 ble det ansatt 38 nye lærlinger. Det gir 66 løpende lærekontrakter ved utgangen av 2018 (dvs. 1. og 2. års lærlinger).

Tildelingsbrevet for 2018 viser til samfunnskontrakten som er inngått av Regjeringen og partene i arbeidslivet. Det henstilles om å øke antall lærekontrakter og å tilby opplæring i nye lærefag. NTNU planlegger å fortsatt øke inntaket av lærlinger, og det jobbes spesielt med å utvide fagporteføljen ved campus Ålesund og Gjøvik. I 2018 ble det tilsatt lærlinger i to nye lærefag: sikkerhetsfaget og renholdsoperatørfaget.

Tabellen viser totalt antall lærlinger per år i perioden 2014–2018:

Antall ansatte	2014	2015	2016	2017	2018
Lærling (1362)	37	36	61	62	66

4.7 «Inkluderingsdugnaden»

NTNU er positiv til å delta i statens Inkluderingsdugnad, men vil påpeke at det er flere utfordringer før dugnaden kan følges opp fullt ut. Det er spesielt behov for avklaringer fra departementene når det gjelder hvilke virksomhetsområder og yrkesgrupper målsettingene skal gjelde for. KMD arbeider med en utvidelse av dagens regelverk, slik at unntaket fra kvalifikasjonsprinsippet om at en søker kan ansettes dersom vedkommende er tilnærmet like godt kvalifisert som den nest best kvalifiserte, også skal gjelde for personer med hull i CV-en. Det er foreløpig ikke definert hvilke stillingsgrupper som skal eller ikke skal kunne omfattes av unntaksreglene. NTNU og andre institusjoner i sektoren vil bruke Jobbnorge som kilde for rapportering. Jobbnorge har bedt om avklaringer av definisjoner, registreringsform og konkretisering av rapporteringskrav fra KMD. I påvente av disse avklaringene vil NTNU starte forberedelsene til Inkluderingsdugnaden gjennom holdningsskapende arbeid blant ledere, dialog med tillitsvalgte og samarbeid med NAV lokalt.

4.8 Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

LIKESTILLING

NTNU jobber langsiktig for å styrke kvinneandelen i toppstillinger på områder der kvinner er underrepresentert. I teknologi har andelen kvinnelige professorer økt fra 5 til 13 % fra 2008 til 2018, mens den har økt fra 18 til 38 % innenfor medisin. I matematikk og naturvitenskap har andelen kvinnelige professorer vært uendret de siste ti årene (18 %), men kvinneandelen i rekrutteringsstillinger og førsteamanuensisstillinger langt høyere. Det lover godt for utviklingen framover.

Det er viktig å videreføre arbeidet. I den nye handlingsplanen for likestilling og mangfold fra 2018, videreføres institusjonelle program som kvalifiseringsstipend og mentorprogram. Mentorprogrammet for førsteamanuenser ble høsten 2018 også åpnet for førstelektorer. Formålet med programmet er å bidra til raskere kvalifisering av kvinnelige forskere til vitenskapelige toppstillinger.

Som følge av den nye handlingsplanen er det tatt i bruk flere arenaer for å skape bevissthet om likestilling blant ledere og ansatte. NTNUs lederutviklingsprogrammer har likestilling og mangfold på agendaen og i opplæringsprogrammet for Ph.d.-veiledere gis det nå en innføring i kjønns- og mangfoldsperspektivet i veiledersituasjonen. I tillegg får alle nyansatte utenlandske forskere informasjon om hvordan NTNU arbeider med likestilling og mangfold.

Mangfold – integrering av internasjonalt ansatte

I den nye handlingsplanen for likestilling, ble mangfold tatt inn som eget utviklingsområde. Som ledd i det holdningsskapende arbeidet, arrangerte NTNUs utvalg for likestilling og mangfold en workshop i mangfoldsledelse og kulturell intelligens for NTNUs ledere og HR-medarbeidere. Utvalget bevilget også midler til gjennomføring av en undersøkelse for å få økt kunnskap om inkludering og mangfold blant studenter og ansatte ved NTNU. Basert på funnene i undersøkelsen skal det iverksettes tiltak som kan styrke inkluderings- og integreringsarbeidet.

I arbeidet med mangfold er det naturlig å fokusere på integrering av internasjonalt ansatte. NTNU har ansatte fra 90 land. Ca. 43 % av Ph.d.-ene, 60 % av postdoktorene og ca. 20 % av de fast vitenskapelig ansatte er utenlandske statsborgere. NTNU jobber bredt med inkludering av internasjonale ansatte. De siste årene er det utviklet felles mottaksprosesser ved fakultetene som sikrer alle en god oppstart og raskere integrering i fagmiljøene. På institusjonsnivå tilbys velkomstseminar for nyansatte på engelsk og kulturkurs for utenlandske ansatte. Språkkurs og språkkafeer bidrar til å skape gode arenaer for læring og åpner opp for nettverksbygging på tvers av institusjonen. Mange av aktivitetene inkluderer også familiene til de internasjonalt ansatte. NTNU jobber bevisst med god informasjon på engelsk, og meldinger på nettsidene skrives som oftest på norsk og engelsk. Informasjon om nasjonalt regelverk gis systematisk, – også informasjon utover det som gis til norske ansatte. NTNU tilbyr også mange sosiale arenaer for internasjonalt ansatte, og i 2018 deltok 2200 på ulike aktiviteter. NTNU gir også råd til partnere av internasjonale forskere som ønsker jobb eller videreutdanning i Norge. Immigrasjonsprosess, sikre rett medlemskap i trygdeordninger og innføring i skattesystemet er noen av områdene det gis mye bistand på. NTNU har også egne boliger hvor nyansatte prioriteres.

Likestilling i utdanningene

Ved NTNU er kjønnsfordelingen blant registrerte studenter omtrent 50/50, fordelingen er veldig tradisjonell og NTNU har i en årrekke satt inn tiltak for å bedre kjønnsbalansen i teknologi. Dette har gitt resultater og i 2016 ble det besluttet å fjerne jentepoeng på seks av sivilingeniørstudiene ved NTNU. Søker tallene til NTNU de siste årene har imidlertid vist at det fortsatt er færre jenter som søker

GUTTEDAGER FOR FLERE MANNLIGE SYKEPLEIERE

Svært få menn velger å studere sykepleie, og frafallet er større enn hos kvinnene. NTNU arrangerte «guttedager» i Gjøvik, i samarbeid med Norsk Sykepleierforbund Oppland. Intensivsykepleier og universitetslektor Jon Viktor Haugom ved Institutt for helsevitenskap Gjøvik viste og forklarte for nysgjerrige ungdommer.

FOTO: FRØYDIS ANGARD ULATEIG/NTNU

seg til teknologifagene og færre gutter som søker seg til helsefagene. NTNU følger utviklingen og vurderer behov for tiltak for å bedre kjønnsbalansen i disse utdanningene.

NTNU har i 2017 og 2018 hatt egne velkomstdager for jenter på studier hvor jenter er underrepresentert. Prosjektgruppen Jenter og teknologi arrangerte i 2018 kollokviegrupper, jentelunsjer og jentekvelder. Jentedagen på Gløshaugen samlet eksempelvis 450 teknologi-interesserte jenter i videregående skole for å stimulere dem til å velge NTNU. Det er også samarbeid med Ada, prosjekt for jenter på teknologiutdanninger, i Ålesund og Gjøvik. De hadde også velkomstdag for jenter på begge studiestedene og tilbud om andre aktiviteter gjennom hele studieåret. Enkelte teknologifakultet har gitt særskilt støtte til aktiviteter for jenter på masterprogrammene i Trondheim. Fakultetet vil fremover se på frafallsforebyggende aktiviteter for jenter på alle studieprogram som har mindre enn 30 % jenter.

I 2018 startet NTNU en satsing for å øke andelen menn i helsefag. NTNUs utvalg for likestilling og mangfold bevilget midler til rekrutteringstiltak som ble gjennomført i Trondheim, Gjøvik og Ålesund i løpet av 2018.

Seksuell trakassering

#metoo kampanjen ga fornyet oppmerksomhet om seksuell trakassering også ved NTNU. NTNU hadde rutiner for å håndtere dette, men har det siste året arbeidet med å gjøre informasjon lettere tilgjengelig og å forenkle varslingsrutinene for studenter og ansatte. Arbeidet har vist at studentenes varslingsmuligheter ikke har vært gode nok. NTNU ønsker varige forbedringer som resultat av sektorens #metoo-kampanje og legger vekt på holdningsskapende arbeid. Det ble i 2018 bl.a. holdt kurs/workshop i forebygging av seksuell trakassering på arbeidsplassen for NTNUs ledere og HR-medarbeidere. Varslings-saker har blitt fulgt opp i henhold til NTNUs rutiner slik at man ivaretar partenes rettssikkerhet.

TILRETTELEGGINGSTJENESTEN VED NTNU

Tilretteleggingstjenesten har ansvar for rettelgging for studenter med funksjonsnedsettelse. Det antas at ca. 7 % av studentmassen har en funksjonsnedsettelse, og dette tilsvarer ca. 2700 studenter. God tilgjengelighet er viktig på mange områder, for eksempel bygg, IKT, undervisning og eksamen. Det er derfor mange enheter som har en rolle i arbeidet med å gjøre NTNU universelt tilgjengelig.

NTNU Tilrettelegging er en pådriver og et støtteapparat for universell utforming og individuell tilrettelegging ved NTNU. Dette gjøres gjennom å utvikle og bistå med kompetanse til de ulike enhetene, være en støtte for fakultet/institutt der hvor omfattende tilretteleggingstiltak må på plass, og etablere hensiktsmessige, sentrale tilbud til studenter med funksjonsnedsettelse for å øke deres forutsetninger for å mestre studiene.

NTNU Tilrettelegging er organisert som en faggruppe under Avdeling for Studenttjenester. Faggruppen er lokalisert på Campus Gløshaugen, men har i tillegg én person i hhv. Ålesund og Gjøvik som har deler av stillingen sin knyttet til tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse.

Hovedaktiviteter 2018

- Studentrettede aktiviteter knyttet til veiledning, mentortilbud, kurs og grupper er videreført og videreutviklet.
- Informasjonsvirksomhet internt og eksternt om muligheter for tilrettelegging av høyere utdanning for elever med funksjonsnedsettelse
- Tilretteleggingstilbud ved NTNU i Ålesund og NTNU i Gjøvik i form av kurs er videreført.

- Hørselskampanje for å skape bevissthet om problemer knyttet til hørselshemming blant studenter og for å bidra til økt bruk av mikrofon i undervisningen.
- Forslag til ny handlingsplan for inkluderende læringsmiljø for studenter med funksjonsnedsettelse for perioden 2019–2023 er utarbeidet og sendt på høring med høringsfrist 31. januar 2019.
- «Tilgjengelighetspotten» kan gi tilskudd til arrangementer for å gjøre dem tilgjengelig for studenter med funksjonsnedsettelse. I 2018 ble 7500,- tildelt Psykologidagene.
- Tilretteleggingsforum ble startet opp igjen etter en pause under fusjonen. Forumet har deltakere fra alle fakulteter, eiendomsavdeling, bibliotek, internasjonal seksjon, og studentrepresentant og skal sikre erfaringsutveksling, kompetanseheving og likeverdig behandling for studenter med funksjonsnedsettelse. Det ble arrangert ett møte i vårsemesteret og ett møte i høstsemesteret.

Utfordringer videre

NTNU er internasjonalt orientert. Det er et uttalt mål å øke andelen gradsstudenter som har et utenlandsopphold, samtidig er det viktig å sikre at det legges godt til rette for integrasjon og inkludering av innreisende, internasjonale studenter. En viktig oppgave fremover vil derfor være å kartlegge utfordringer som studenter med funksjonsnedsettelse møter når de reiser på utveksling, og å få en oversikt over hvilke rettigheter innreisende studenter med funksjonsnedsettelse har når det gjelder norske velferdsordninger.

I tiden som kommer forventes det en økning i EVU-virksomheten. Dette vil sannsynligvis øke mangfoldet i studentmassen ytterligere, noe som kan medføre nye behov for tilrettelegging. Det vil derfor være viktig å være oppmerksom på, og kunne møte dette behovet på riktig måte.

NTNU Tilrettelegging opplever en økning i antall studenter med mer sammensatte tilretteleggingsbehov hvor det kreves at flere parter er involvert. For å kunne møte dette på en god måte har det i løpet av året vært en gjennomgang av tilbudene fra NTNU Tilrettelegging, og det er kartlagt behov for endringer og videreutvikling. I 2019 vil fokus være å iverksette og evaluere disse endringene.

UNIVERSELL

Den nasjonale enheten Universell hadde i 2018 et totalt driftstilskudd på kr. 3 313 000 via rammetilskudd fra KD til NTNU, driftstilskudd fra Barne- og likestillingsdepartementet, og et utvidet driftstilskudd fra Kunnskapsdepartementet på kr. 800 000, gitt over kap. 281 post 01 for å styrke enhetens arbeid med universell utforming. Enheten hadde lønns- og driftsutgifter på kr. 3 269 000. Merforbruket ble dekket av NTNU.

Hovedaktiviteter i 2018

Universell har lagt stor vekt på kunnskapsspredning, opplæring og implementering av universell utforming av IKT i sektoren i tråd med nye krav gjennom likestillings- og diskrimineringsloven gjeldende fra 2019. Dette berører også kunnskap om bruk av IKT i læring og undervisning, som har vært utviklet i samarbeid med DIFI og Unit. Videre har enheten fokusert på utvikling av og kvalitetssikring av tilbud og tjenester for studenter med nedsatt funksjonsevne, og kunnskapsspredning til og utvikling av læringsmiljøutvalgene (LMU) i kjølvannet av vurderingen av ordningen med LMU gjennomført av Oxford Research.

Andre viktige aktiviteter:

- Arrangement av Universellforum om universell utforming av IKT, i samarbeid med Universitetet i Agder. Forumet samlet 85 deltakere fra 14 utdanningsinstitusjoner mfl.
- Arrangement av LMU-forum i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge som samlet 64 deltakere fra 24 utdanningsinstitusjoner
- Arrangement av Byggforum om universell utforming i samarbeid med NTNU som samlet 50 deltakere fra 14 utdanningsinstitusjoner
- 17 institusjonsbesøk i sektoren på tvers av arbeidsområdene, samt et ti-talls presentasjoner og foredrag for øvrige samarbeidspartnere i departementer, direktoratet og andre offentlige instanser.

Universell mottok kr. 3 000 000 fra BLD og KD for å gjennomføre tiltak S03 Kompetanseheving i universell utforming i «Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2015–2019». Av dette har kr 2 700 000,- gått ut til prosjekter ved universiteter og høyskoler, mens kr. 178 000,- har gått til prosjekter om universell utforming som strategi for inkludering. Ubrukte midler er overført til avslutning av prosjekter i 2019. Universell leverer egen faglig rapport om prosjektene fra regjeringens handlingsplan.

Universells oppdrag i fagskolesektoren

I fagskolemeldingen, Meld. St. 9 (2016–2017) Fagfolk for fremtiden, er Universell bedt om å kartlegge hvilket behov fagskolene har for støtte til arbeidet med studenter med ulike funksjonsnedsettelse og å utrede aktuelle tiltak.

Vi har sett det som avgjørende å framskaffe et kunnskapsgrunnlag om målgruppen gjennom en studentundersøkelse. Alle landets fagskoler, med sine om lag 16 700 studenter, ble invitert til å delta, og 20 fagskoler meldte seg på. Disse representerer 9 355 fagskolestudenter, dvs. 56 % av populasjonen. Svarandelene varierer mye mellom fagskolene, og ble totalt 15 %.

Universell har gjennomført lærestedsbesøk ved 12 fagskoler. I møter med ledelse og studentråd er det innhentet kunnskap om hvordan det jobbes med inkluderende læringsmiljø ved den enkelte skole, og målsettingen har vært å bidra til at temaet tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse får en plass på dagsordenen.

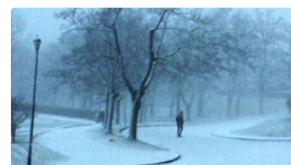
Resultatene fra studentundersøkelsen ble presentert for fagskolene i begynnelsen av 2019, og dannet grunnlag for utvikling av nettverk for kompetansedeling og utvikling av tiltak i dialog med fagskolene og relevante aktører.

En egen faglig rapport om fagskoleprosjektet ble oversendt departementet i februar 2019.

LÆRINGSMILJØUTVALGET (LMU)

Studentene ved NTNU skal være sikret et inkluderende og helhetlig læringsmiljø. Det handler om fysiske, digitale, pedagogiske, organisatoriske og psykososiale forhold som påvirker studentenes læring. Det er viktig at læringsmiljøet favner hele studentmangfoldet. I 2018 var studentenes psykososiale læringsmiljø fokusområde for Læringsmiljøutvalget (LMU).

NTNU gjorde i 2018 grep for å implementere arbeidet med læringsmiljø som del av arbeidet med utviklingen av høy kvalitet i utdanningen. Dette inkluderte ny politikk for kvalitet og utvikling av studieportefølje og oppfølging av

Shot-undersøkelsen for 2018 viser kraftig økning i dårlig psykisk helse blant studentene. Trenden er nasjonal, og gjelder også NTNU. NTNU er opptatt av at studentene skal trives og oppleve mestring i studiehverdagen. Vi må ta innover oss at mange sliter, og for NTNU som institusjon betyr det at vi må fortsette å forbedre oss på at studenter blir tatt imot på en god og inkluderende måte.

FOTO: SØLVI NORMANNSEN/
UNIVERSITETSAVIS

fokusområdet i styringsdialog og kvalitetsmelding med utgangspunkt i resultater fra studiebarometeret 2017 og SHOT 2018. LMU støtter NTNUs grep for å styrke koblingen mellom læringsmiljø og utdanningskvalitet, og forslaget om å implementere læringsmiljø i utdanningsutvalgets mandat. Disse grepene vil bidra til økt engasjement både hos studenter og ledere på ulike nivå i arbeidet med utvikling av et inkluderende læringsmiljø i hele NTNU.

Resultater fra studiebarometeret 2017 og SHOT 2018 viser at de fleste studentene er fornøyde, og har både god fysisk og psykisk helse. Men undersøkelsene viser også at flere enn tidligere sliter, og studenter ved NTNU gir også uttrykk for ensomhet, ulike til dels alvorlige helseplager, og har opplevd seksuell trakassering. Resultatene varierer mellom fakulteter, studiebyer og studieprogram. LMU er opptatt av at grepene NTNU har iverksatt for å styrke oppfølgingen av læringsmiljø i 2018 og 2019 skal bidra til at dette følges tett opp. Så langt har oppfølgingen vært god.

Det er gjort flere gode tiltak for utvikling av det psykososiale læringsmiljøet, gjennom å sikre nye studenter en god start og etablering av faglige og sosiale arenaer for å øke inkludering og integrering. Det er stor etterspørsel etter arealer til base- og identitetsarealer og flere undervisnings-, gang- og fellesarealer er oppgradert til sosiale og faglige fellesaktiviteter. LMU trekker spesielt frem et pionerprosjekt etablert ved campus Ålesund i samarbeid med Uniped i universell utforming av undervisning for faglig ansatte. LMU ser også betydningen av å øke digital og pedagogisk kompetanse når det gjelder nye undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, tiltak for å skape økt trygghet og inkludering, opplevelse av mestring, og tiltak som styrker fundamentet for studentenes læring, helse og trivsel.

UTFORMING AV BYGNINGER OG UTEAREALER

NTNU har mål om at alle bygninger og uteområder skal ha universell utforming så langt det er mulig. Vårt motto er: Bra for alle, men nødvendig for noen. For alle byggeprosjekter ved NTNU er det prosedyrer for å sikre og forbedre tilgjengelighet. I tillegg avsettes det øremerkede midler til spesielle tiltak for å oppgradere brukbarhet og tilgjengelighet til eller i NTNUs bygninger. Som følge av fusjonen har NTNU fått et stort tilfang av leide bygg, NTNU benytter også midlene til spesielle tiltak i disse bygningene.

I 2018 har NTNU videreført den helhetlige tenkningen ved å oppgradere bygg med trinnfri adkomst, automatisk åpning av dører, kontrastmarkeringer, merking av trapper med farefelt og oppmerksomhetsfelt, og gangåreer med etterlysende merking, ledelinjer, og etasjemarkering. Dette både for å ivareta bedre tilgjengelighet og rømnings- og orienteringsmuligheter. Flere steder, bl.a. på Gjøvik og Moholt, er det gjort tiltak for å bedre tilgjengelighet. All glassmerking og skilting er standardisert og alle inngangsdører er merket. Dette fortsetter vi med å vedlikeholde og videreføre. Det er også jobbet med forbedring av lydforhold og akustikk i flere rom.

En egen tilgjengelighets-app som omfatter alle NTNUs Campus er tidligere utviklet i Maze Map. I 2018 er Ålesund, Gjøvik og resten av NTNU i Trondheim også blitt inkludert. Det er utviklet et eget HC-bord for undervisningsrom, hvor bordplaten er elektrisk justerbar både vertikalt og horisontalt. Dette gjør bordet enklere i bruk på liten plass. Ved utbedring av brannvarslingsanlegg monteres det varsellamper med godt lys som gjør det tryggere for hørselshemmede og gir sikrere rømning.

5. Framtidsutsikter og planer for 2019

NTNUs strategi 2018–2025 peker på skjerpet konkurranse, behov for et styrket samspill med samfunnet og utvikling av en mer endringsvillig organisasjon som hovedutfordringer for NTNU. Strategien inneholder 36 utviklingsmål for hva som må endres for å realisere ambisjonene innen 2025, og som vi må arbeide systematisk med over tid.

I dette kapitlet gjengis hovedinnholdet i NTNUs årsplan for 2019, vedtatt av styret i desember 2018 (S-sak 29/18). Årsplanen er delt inn i fem hovedområder som er gjensidig avhengige og forsterker hverandre. De fem områdene bygger på en risikovurdering av strategien og definerer hvilke områder det er viktig å starte med nå for å nå målene innen 2025. Årsplanen tar inn over seg strategiens ambisjon å styrke NTNUs posisjon som kunnskapsinstitusjon, samtidig som den balanserer behovet for konsolidering av endringsarbeid som er iverksatt som følge av fusjon med ønsket om å svare på nye utfordringer.

For å sikre god iverksetting av strategien og lette oversikten for brukerne har vi definert innhold og struktur i ulike typer styrende dokumenter. Det er lagt en plan for rydding i dokumentene, herunder etablering av noen nye. Eksempelvis vil vi initiere et arbeid for å revidere personalpolitikken og iverksette politikk for utvikling og kvalitet i studieporteføljen.

5.1 Sterke fagmiljøer

HVILKE AMBISJONER OG STRATEGISKE UTVIKLINGSMÅL HAR VI?

Strategien innebærer en ambisjon om at alle våre institutter skal ha fagmiljøer som er på et dokumentert høyt internasjonalt nivå innenfor minst ett av sine kjerneområder (utdanning, forskning, nyskaping eller formidling). Videreutvikling av sterke fagmiljøer er fundamentet for vår virksomhet og avgjørende for å realisere strategien. I dag har enkelte fagmiljøer for lav kvalitet, og det er behov både for å løfte den faglige kvaliteten i bredden og å utvikle flere spissmiljøer. Dette gjelder både innenfor utdanning, forskning, nyskaping eller formidling. Fremfor å forvente at alle skal bli bedre til alt og gjøre mer av alt, blir det vesentlig å dyrke fram fagmiljøer som har særlig styrker eller fortrinn være seg innenfor et eller flere av disse virksomhets-områdene. Dette innebærer at det utvikles en tydeligere arbeidsdeling der den enkelte ansatte sin karriere og det enkelte fagmiljø sitt bidrag til helheten settes i fokus.

13 av utviklingsmålene i strategien handler om ulike sider ved utvikling av sterke fagmiljøer. Målene handler om NTNUs konkurransevne og gjennomslagskraft, kompetanseutvikling og dokumentasjon av kompetanse, karriereutvikling, samt rekruttering og mer indirekte – arbeidsdeling. I tillegg legges det til grunn at sterke fagmiljøer også trenger gode arbeidsmiljøer og at de har en god kjønnsbalanse.

HVORDAN ARBEIDER VI MED UTVIKLING?

Det viktigste arbeidet med å utvikle sterke fagmiljøer skjer i fagmiljøene selv. Alle instituttene og fakulteter må selv vurdere hvilke områder de har slike fortrinn innenfor, og hvilke tiltak som vil være mest effektive for å utvikle sterke fagmiljøer. Utvikling av sterke fagmiljøer er prioritert område ved alle fakulteter. Hos noen handler det om styrket forskningskultur, hos andre er det utdanningsfaglig kompetanse eller nyskaping som krever ekstra oppmerksomhet. Flere har også tiltak for å styrke arbeidet med forskerutdanningen.

ÅRSPLANENS FEM HOVEDOMRÅDER:

- Sterke fagmiljøer
- Styrket samspill og tverrfaglighet
- Framtidens studietilbud og livslang læring
- Fornyelse av infrastruktur for lærings- og arbeidsmiljøer
- Effektive og moderne støttefunksjoner

NTNU har allerede en rekke virkemidler som skal støtte og stimulere utvikling av sterke fagmiljøer, eksempelvis NTNU Toppforskning og Toppundervisning, og alle disse videreføres i 2019. En stor del av virkemidlene innebærer finansiell støtte til fagmiljøer som får uttelling på nasjonale og internasjonale konkurransearenaer. Det ligger også tiltak for rekruttering og utvikling av talenter og spissmiljøer, samt tiltak som skal løfte bredden innen utdanningsfaglig kompetanse og nyskaping.

For å gi området et ytterligere løft vil vi i 2019 gjøre følgende hovedgrep:

- *Ny personalpolitikk:* Arbeid med utvikling av sterke fagmiljøer krever ryddighet i styrende dokumenter. NTNU har i dag en lang rekke dokumenter som omhandler ulike sider av personalpolitikken. Vi ønsker å bruke 2019 til å utarbeide en ny helhetlig personalpolitikk, med utgangspunkt i dagens dokumenter. En ny personalpolitikk bør også tydeliggjøre overordnede prinsipper for karriereutvikling og merittering.
- *Utviklingsplan for ledelses- og kompetanseutvikling:* Utviklingsplanen skal svare ut et behov for systematisering av arbeidet med kompetanseutvikling i hele NTNUs organisasjon. Viktige elementer vil være å utvikle metodikk for mer erfaringsutveksling og læring på tvers i organisasjonen, samt utvikle konkrete tiltak for både ledere og ansatte, eksempelvis innen områder som lederutvikling, helhetlig utdanningsfaglig kompetanse, prosjektledelse, digital kompetanse, kompetanse i bruk av moderne kommunikasjonsmetoder og samhandlingsverktøy etc. Utviklingsplanen vil i utgangspunktet omfatte både vitenskapelig, teknisk og administrativt personale. Vi vil vurdere nærmere om det er hensiktsmessig å samle dette i en felles utviklingsplan eller om det skal egne lages for flere ulike målgrupper, ref. kap. 3.5.
- *European Research Council (ERC) Grants* er de mest prestisjefylte grunnforskningsbevilgningene som tildeles i Europa og er en målestokk på forskningsaktivitet på høyt internasjonalt nivå. For å bli ansett som et godt forskningsuniversitet er det av stor betydning at NTNU øker antallet ERC Grants. Som en del av internasjonal handlingsplan forsterkes arbeidet med å øke vår portefølje av ERC Grants. For å lykkes i spiss kreves også bredde. Mye av arbeidet med å styrke forskningskulturen i bredde gjøres i fagmiljøene selv, men vi vil i 2019 vurdere behov for felles virkemidler eller tiltak.

5.2 Styrket samspill og tverrfaglighet

HVILKE AMBISJONER OG STRATEGISKE UTVIKLINGSMÅL HAR VI?

Samarbeid med fagmiljøer og institusjoner i andre land er et virkemiddel for å heve kvaliteten i vår egen virksomhet. Samspill med samfunns- og arbeidslivet er viktig for å styrke vår rolle som samarbeidspartner for omstilling, være en bidragsyter i å finne morgendagens løsninger og sikre at vi utdanner kandidater med høy og relevant kompetanse. NTNU har en unik faglig bredde i fagmiljøene, og vi har mulighet til å bli en mer attraktiv samarbeidspartner og styrke konkurransekraften gjennom at samarbeidskulturen i enda større grad blir en del av alle våre fagmiljøer.

15 av utviklingsmålene i strategien handler om hvordan vi ønsker å bruke et styrket samspill med eksterne som et virkemiddel for å styrke våre fagmiljøer og resultater, samt øke kjennskapen til NTNU. Utviklingsmålene er også rettet mot interne forhold og vår evne til å utnytte vår tverrfaglighet som et konkurransefortrinn. I strategien har vi definert *tverrfaglig samhandling* som et innsatsområde. Dette innsatsområdet trekker også KD spesielt frem i sin årlige tilbakemelding, og har store forventninger til vår utvikling.

HVORDAN ARBEIDER VI MED UTVIKLING?

Tett og systematisk samarbeid med samfunns- og arbeidsliv er avgjørende for å sikre relevans i alle våre studietilbud. Mange utdanninger har praksiskrav, og stadig flere program tilrettelegger for at studentene skal få arbeidslivserfaring underveis i studiene. I tillegg styrkes relevansen i utdanningene gjennom utstrakt samarbeid på institutt- og forskernivå om prosjekter, praksisorienterte masteroppgaver, bruk av problemstillinger i emner og øvingsopplegg m.m. Dette arbeidet styrkes gjennom arbeidet med fornyelse av porteføljen, se pkt. 3.3.

De tematiske satsingene og de muliggjørende teknologiene er viktige virkemidler for å styrke det tverrfaglige samarbeidet internt, samt synliggjøre vår relevans og øke samspillet med samfunnet. Universitetskole- og universitetskommune-samarbeidet med Trondheim kommune er gode eksempler nye store prosjekter.

For å gi området et ytterligere løft vil vi i 2019 gjøre følgende hovedgrep:

- *Iverksetting av ny Internasjonal handlingsplan:* Planen ble vedtatt høsten 2018, med en varighet ut 2021. Iverksetting vil pågå inn i 2019 og internasjonalisering er tema for årets ledersamling på Oppdal i januar. Planen konkretiserer NTNUs visjon og strategi på det internasjonale området. Internasjonalt samarbeid bidrar til kvalitet i den faglige virksomheten og gir høy vitenskapelig og samfunnsmessig gjennomslagskraft. Internasjonal mobilitet skal også gi kvalitet i utdanningen og forberede studentene for et globalt arbeidsmarked.
- *Utviklingsplan for økt samspill, innovasjon og samfunnseffekt:* Utviklingsplanen fungerer som overbygning for et systematisk arbeid for å styrke nyskapingfeltet i seg selv, og samtidig bidra til at samspill og innovasjon blir en mer integrert del av all vår faglige virksomhet. Tiltak som omfattes av planen er blant annet forbedring av økosystemet for nyskaping, samarbeidet med TTO, innovasjonsledere, innovasjonsstipend, universitetskommunesamarbeidet, m.m.
- *Vitenskapsfestivalen 2019:* NTNU vil, i samarbeid Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune, arrangere en fire dagers vitenskapsfestival i Trondheim 17.-20. juni 2019. Det faglige innholdet i festivalen skal omhandle vitenskap relatert til NTNUs faglige profil, NTNUs tematiske satsingsområder og FNs bærekraftsmål. Et viktig element i festivalen vil være å inspirere og motivere barn og unge for forskning og kunnskapsutvikling. Som en integrert del av festivalen tas det sikte på å gi musikk, kunst og kultur stor plass.

THE BIG CHALLENGE SCIENCE FESTIVAL

Etter suksessen med Starmus-festivalen, satser NTNU på sin andre internasjonale vitenskapsfestival 16.-19. juni 2019. Verdensledende forskere, artister, kunstnere og meningsbærere skal forklare, diskutere og utfordre seg selv og publikum på hvordan vi bør påvirke fremtiden og inspirere neste generasjon. Big Challenge vil ha et eget tilbud til skoleelever.

GRAFISK DESIGN VIGNETT:
NTNU KOMMUNIKASJONSAVDELINGEN

5.3 Framtidens studietilbud og livslang læring

HVILKE AMBISJONER OG STRATEGISKE UTVIKLINGSMÅL HAR VI?

NTNU skal ha et studietilbud som gjør våre studenter godt rustet for deltakelse i et framtidig arbeidsliv og som tilrettelegger for livslang læring. Utvikling av et framtidsrettet studietilbud og tilrettelegging for livslang læring innebærer fortsatt fokus på faglig integrasjon, og er viktig både for vår posisjon i sektoren og for styrking av handlingsrommet.

9 av utviklingsmålene i strategien handler om hvordan vi vil utvikle fremtidens studietilbud, herunder livslang læring. Målene omhandler både læringsprosesser og innhold i studietilbudet.

HVORDAN ARBEIDER VI MED UTVIKLING?

Det pågår omfattende endringsarbeid innen utdanningsområdet i dag. Som følge av fusjonen har arbeid med samordning og konsentrasjon av studietilbudet hatt, og vil fortsatt ha, høy prioritet. Arbeids- og næringslivets behov for livslang læring har

utløst en satsing på å styrke tilbudet innen EVU. I tillegg foregår en rekke aktiviteter for å forbedre verktøy, prosesser og støttesystemer.

I 2019 og videre i langtidsperioden vil vi arbeide med tre hovedgrep:

- *Politikk for utvikling og kvalitet i studieporteføljen:* Dette er et nytt dokument som er under utarbeidelse og forventes ferdigstilt på nyåret i 2019. Politikken vil definere kvalitetsstandarder for studieporteføljen og legge føringer for ytterligere forbedringer, og vil gi moment både til videre arbeid med utvikling av porteføljen og kvalitetsarbeidet. I 2019 starter vi et arbeid med en revisjon av kvalitetssystemet for utdanning.
- *Utviklingsplan for framtidens studietilbud og livslang læring:* Utviklingsplanen innebærer en konkretisering av politikken omtalt i forrige punkt. Gjennom fusjonen har revisjon av studieporteføljen medført betydelige endringer. Dette er krevende prosesser og det er fortsatt stort behov for å holde et høyt trykk på gjennomføring av arbeidet. Pågående arbeid med å fornye læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogrammene vil bidra til å utvikle og tydeliggjøre profilen i programmene. I april 2018 lanserte NTNU en ambisjon om at omfanget av EVU-virksomheten skal dobles i løpet av tre år. En viktig aktivitet i denne forbindelse er å styrke støttesystemene og infrastrukturen for EVU. En del av EVU-tilbudene skal gis fra lokalene som NTNU skal etableres i Oslo.
- *Utviklingsplan for læringsstøtte:* Denne utviklingsplanen skal etableres i 2019, og skal bidra til et løft i systemene som støtter underviserne og studentene. Utviklingsplanen skal svare ut et behov for systematisering av arbeidet og sikre god rolle- og ansvarsfordeling mellom leverandører av ulike støttetjenester. Planen vil også kunne inkludere tiltak rettet inn mot NTNUs arbeid med læringsmiljø, dvs. de ulike kontekstene hvor læring skjer og som påvirker studenters læringsutbytte.

TRONDHEIM BLIR FYRTÅRNBY

Fyrtårnbyene Trondheim og Limerick skal samarbeide med følgerbyene for å bli europeiske foregangsbyer innen smarte, framtidsrettede og bærekraftige løsninger

Bildet viser Rådmann Morten Wolden (f.v.) i Trondheim kommune, prosjekt koordinatør Annemie Wyckmans ved NTNU og fyrkoordinatør Silja Rønningsen i Trondheim kommune.

Prosjektet vil motta 20 millioner euro i finansiering av det europeiske forsknings- og innovasjonsprogrammet Horizon 2020. Forventet prosjektstart er 1. januar 2019.

FOTO: CARL-ERIK ERIKSSON/
TRONDHEIM KOMMUNE

5.4 Fornyelse av infrastruktur for lærings- og arbeidsmiljøer

HVILKE AMBISJONER OG STRATEGISKE UTVIKLINGSMÅL HAR VI?

Vi har en ambisjon om at våre universitetsområder skal gi fremragende lærings- og arbeidsmiljøer og bidra til høy faglig kvalitet. NTNU er en ressursrik organisasjon og bruker årlig betydelige midler på infrastruktur. Samtidig gir Campusprosjektet oss helt unike muligheter. Det må arbeides helhetlig med campusutvikling slik at vi utvikler en infrastruktur for kjernevirksomheten som kan bli et konkurransefortrinn i fremtiden.

7 av utviklingsmålene i strategien handler om ulike sider av fornyelse av infrastruktur for lærings- og arbeidsmiljøer. Fellestrekket er at de handler om utvikling og fornyelse av både fysisk, digital og kulturell infrastruktur som stimulerer til tettere samarbeid, mer studentaktiv læring, økt tverrfaglighet, internasjonalisering og økt samhandling med arbeids- og næringslivet.

HVORDAN ARBEIDER VI MED UTVIKLING?

Dagens endringsarbeid når det gjelder infrastruktur er i hovedsak store utviklingsprosjekter som Campus-prosjektet, samlokaliseringprosjektet og digitaliseringsprogrammet. Både i 2019 og i langtidsperioden legges det til rette for at disse videreføres med full kraft. I tillegg ser vi behov både på kort og lang sikt for å særlig styrke arbeidet med utvikling av læringsarealene.

For å gi området et ytterligere løft vil vi i 2019 gjøre følgende hovedgrep:

- *Campusutvikling*: Mens campusprosjektet er et langsiktig prosjekt i planleggingsfasen, er samlokaliseringsprosjektet et arbeid vi står midt oppi. Samlokalisering skal legge til rette for å følge opp fusjonen gjennom faglig integrasjon (bedre utnyttelse av lab, samordning av emneportefølje, større valgfrihet for studentene, bedre arealutnyttelse på Gløshaugen etc). Begge prosjektene har stort omfang og er organisert med egen prosjektorganisasjon. Det arbeides systematisk for å sikre god koordinering mellom de to, og ivareta både de kortsiktige og langsiktige perspektivene i utviklingsarbeidet.
- *Langtidsplaner*: For å sikre tilstrekkelig vedlikehold, rehabilitering, reinvestering og fornyelse av kostnadskrevede infrastruktur i tider med store endringer ønsker vi å styrke arbeidet med langtidsplanlegging. Infrastrukturen må tilpasses endringer i aktiviteten. For eksempel krever endringene i studieporteføljen en godt tilrettelagt infrastruktur som gjør at emner kan tas uavhengig av campus (multi-campus-undervisning). Vi vil utarbeide langtidsplaner for bygg, undervisningsinfrastruktur, forskningsinfrastruktur og IKT-infrastruktur. Disse må ses i sammenheng og skal rulleres årlig.
- *Politikk og utviklingsplan for digitalisering og prosessutvikling*: Digitalisering er et viktig virkemiddel for å realisere strategien og sikre omstilling. Det pågående prosessutviklings- og digitaliseringsarbeidet er avgjørende for å utvikle både kjernevirksomheten og støtteapparatet, og må derfor fortsette. «Politikk for digitalisering og prosessutvikling» nærmer seg ferdigstilling, og vil bli fulgt opp av en mer konkret utviklingsplan, med tydeligere prioriteringer og bedre koordinering av tiltakene. Digitalisering i relasjon til infrastruktur vil omhandle hvordan digitale løsninger endrer utviklingen, forvaltningen og utnyttelsen av eksempelvis bygg, rom, arbeidsplasser og arbeidsverktøy.
- *Utviklingsplan for «miljøambisjonen»*. NTNU ønsker å være en premissleverandør for omstilling og grønt skifte, samt bidra aktivt til å nå FNs bærekraftsmål. Høsten 2018 startet arbeidet med å utvikle en ny miljøhandlingsplan som blant annet innebærer mer ambisiøse mål og tiltak for å redusere vårt klimafotavtrykk.

5.5 Effektive og moderne støttefunksjoner

HVILKE AMBISJONER OG STRATEGISKE UTVIKLINGSMÅL HAR VI?

Dersom NTNUs fagmiljøer skal lykkes kreves god ledelse og gode teknisk-administrative støttefunksjoner. Vi har ambisjoner om en velfungerende organisasjon med effektive og moderne teknisk-administrative tjenester, med riktig kvalitet tilpasset brukernes behov. Utviklingsmålene i strategien retter oppmerksomheten mot digitaliseringstiltak og forbedringer som støtter opp under helhetlige, standardiserte rutiner og arbeidsprosesser. I tillegg er det behov for ressursstyring som bidrar til økt produktivitet og sikrer handlingsrom for strategiske prioriteringer og fornyelse på alle nivå.

8 av utviklingsmålene i strategien retter direkte eller indirekte oppmerksomheten mot det teknisk- og administrative støtteapparatet.

HVORDAN ARBEIDER VI MED UTVIKLING?

Gjennom 2016 og 2017 har NTNU gjennomført en administrativ effektivisering knyttet til ABE-reformen og fusjonen, i tråd med styrets effektiviseringskrav. Samtidig er det igangsatt viktig forbedringsarbeid gjennom forenkling og standardisering av arbeidsprosesser og verktøy, definering av tjenestekvalitet og utvikling av nye digitale verktøy og løsninger. Nye verktøy og arbeidsprosesser som innføres gjennom BOTT-samarbeidet ventes å medføre vesentlige endringer på sikt. Fakultetene

har i dag ulik dimensjonering av støtteapparatet og det er lokale variasjoner i de administrative tjenestene. Det er behov for økt innsikt i årsakene til dette, og det er nylig lyst ut en ekstern konkurranse for å utarbeide et bedre faktagrunnlag som blant annet skal hjelpe oss med videreutvikling av det teknisk-administrative støtteapparatet.

De nærmeste årene legges det til rette for et ekstra løft i utviklingen av det administrative støtteapparatet og utviklingen av digitale løsninger både for primær-virksomheten og støttetjenester.

- *Politikk og utviklingsplan for digitalisering og prosessutvikling:* Utviklingsplanen er nevnt under pkt. 3.4 men er også svært viktig i arbeidet med å effektivisere og modernisere støttefunksjonene. Gjennom arbeid med å avklare tjenestetilbudet fra ulike nivå, prosessutvikling og nye digitale løsninger forventes endringer i både arbeidsprosesser, oppgavefordeling, arbeidsmetodikk, verktøy, kompetansekrav m.m.
- *Utviklingsplan for ledelses- og kompetanseutvikling:* Utviklingsplanen er omtalt under pkt. 3.1 men er også svært viktig i arbeidet med å effektivisere og modernisere støttefunksjonene. Strategien stiller store krav til god ledelse og lederstøtte på alle nivåer. Utviklingsplanen som skal svare ut et behov systematisering av arbeidet med kompetanseutvikling, utvikle metodikk for mer erfaringsutveksling og læring på tvers i organisasjonen, samt utvikle konkrete tiltak for ledere og ansatte innen områder som lederutvikling, prosjektledelse, kompetanse i bruk av moderne kommunikasjonsmetoder og samhandlingsverktøy, samt mer fagspesifikk administrativ kompetanse etc.
- *Utviklingsplan for systematisk beslutningsstøtte og langtidsplanlegging:* Utviklingsplanen fungerer som paraply for pågående initiativ innen arbeid med helhetlig internkontroll og en ny, digitalisert prosess for gjennomføring av strategien (PBO-prosessen). Kompleksiteten i virksomheten og den gjensidige avhengigheten på tvers av fag- og funksjonsområder øker. Eksterne krav til sikkerhet, kontroll og dokumentasjon krever betydelig tid fra ledere og ansatte. Dette krever økt samarbeid og fordrer felles språk og rutiner. Det er viktig at forenklinger og etablering av et helhetlig internkontrollsystem fortsetter. I tillegg arbeider vi med prosess- og verktøyforbedring som skal bidra til mer helhetlig og strategisk langtidsplanlegging og –budsjettering. Vi har potensial for å tydeliggjøre det strategiske handlingsrommet, avstemme felles prioriteringer og forbedre gjennomføringsevnen.

5.6 Nytt styringssystem med indikatorer

Gjennom strategiarbeidet har det fremkommet et ønske om en tydeligere kobling mellom strategien og øvrig planverk enn det vi har hatt tidligere, slik at prioriteringene blir tydeligere. Vi gjør følgende grep for forenkling av styringssystemet:

- Reduksjon av antall politikker, og nye politikker utarbeides kun dersom det er behov for å vedta langsiktige ambisjoner og prinsipper der strategien ikke er tydelig nok.
- Strategiens utviklingsmål omsettes direkte i utviklingsplaner med klare milepæler og ansvarsfordeling.
- Arbeidet med årsplan forenkles gjennom at årsplanen utgjør et tverrsnitt av til enhver tid pågående utviklingsplaner.

I tillegg gjør vi grep som skal bidra til å styrke organisasjonens gjennomføringskraft:

- Langtidsperspektivet i planarbeidet vektlegges sterkere på flere områder.
- Plan, budsjett og oppfølgingsprosessen legger til rette for nye møteplasser for bedre prioriteringer og koordinering. Samtidig digitaliseres prosessen.
- For å følge opp strategien har vi etablert egne NTNU-styringsparametre som supplement til KDs styringsparametere. Indikatorene er nøkkeltall som hjelper oss å følge endringsarbeidet vi iverksetter for å realisere strategien.

5.7 Budsjett for 2019

NTNU tildeles kr. 6 716 228 000 kroner i ordinær rammebevilgning over kapittel 260, noe som innebærer en realøkning fra 2018 på 0,6 prosent. For langtidsperspektivet ligger det til grunn en forventning om positiv realutvikling fram mot 2022, etterfulgt av en realnedgang fram mot strategiperiodens slutt i 2025. Samlet sett gir fakultetenes anslag på framtidig aktivitet en realvekst på 0,4 prosent fra 2018 til 2025. Dette innebærer at handlingsrommet vårt i det vesentlige ligger i tydeligere prioriteringer innenfor eksisterende rammer, noe som igjen krever god planlegging og virksomhetsledelse på alle nivå i organisasjonen.

Samlet sett får driftsrammen til fakultetene i 2019 en realøkning på 34 mill. kr sammenliknet med 2018. Økningen skyldes vekst innenfor resultatindikatorne, opptrapping av nye studieplasser og at de skjermes for ABE-kuttet. Nivået på rammen til Strategi og omstilling (RSO) skal over de neste tre årene trappes opp til å totalt utgjøre 15 prosent av total bevilgning. Fra 2018 til 2019 øker denne rammen med anslagsvis 8,7 prosent. Økningen innebærer at RSO-rammens andel av total bevilgning øker med ca. ett prosentpoeng fra 13 prosent i 2018 til 14 prosent i 2019.

NTNUs ubrukte bevilgninger er med å gi oss et økt handlingsrom de kommende årene. I tillegg vil det frigjøres midler på RSO-ramma utover i langtidsperspektivet i takt med opptrappingen av denne rammen (til 15% av totalbevilgning i 2021). Digitalisering, samlokalisering og campusutvikling vil være store og viktige oppgaver de kommende årene og kreve betydelige investeringsløft. Basert på det fremtidige handlingsrommet vi kjenner til pr i dag, legger Rektor for kommende fire-årsperiode opp til en egenfinansiering inn i campusprosjektet i størrelsesorden 300-400 mill. kr (f.eks. utstillingsareal på Vitenskapsmuseet og erstatningsareal for Sentralbygg II), en årlig satsning på digitalisering på ca. 110 mil.kr, samt ferdigstilling av Samlokaliseringssprosjektet.

Tabellen under oppsummerer estimert rammefordeling for hele perioden 2019–2022. Det er lagt opp til at RSO-rammen trappes opp med 0,5%-poeng pr år de kommende to årene, til vi når en andel på 15% i 2021. Denne opptrappingstakten vil imidlertid vurderes løpende basert på blant annet resultatbevilgningen det enkelte år. Dersom resultatbevilgningen blir lavere enn estimert, vil opptrappingstakten kunne justeres ned for å unngå for store kutt i fakultetenes rammebevilgning fra ett år til det neste. For 2019 er ABE-kuttet holdt tilbake og ikke fordelt ut i organisasjonen. Nye ABE-kutt f.o.m 2020 er foreløpig fordelt på alle enheter som andelsmessige rammekutt. Denne fordelingen vil tas opp til ny vurdering i løpet av våren 2019 bl.a. med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget som er under utarbeidelse.

Tall i 2019 tusen kr.	Historikk	Fordeling	Endring	Planleggingsrammer		
År	2018	2019	2018-2019	2020	2021	2022
Rammebevilgning fra departementet	6 675 137	6 716 228	0,6 %	6 746 842	6 757 877	6 765 338
<i>Fordeling av bevilgningen:</i>						
Ramme drift fakultetene og VM	4 066 079	4 104 040	0,9 %	4 100 329	4 082 996	4 101 265
Fellesadministrasjonen og andre fellestiltak*	1 625 549	1 685 221	3,7 %	1 648 316	1 635 648	1 622 447
SUM Driftsrammer	5 691 628	5 789 261	1,7 %	5 748 645	5 718 644	5 723 711
Rekrutteringsstillinger	500 900	543 433	8,5 %	556 784	534 774	510 990
Strategiske satsinger, vit.utstyr og omstilling	364 721	397 193	8,9 %	421 864	479 263	501 636
SUM Ramme strategi og omstilling (SO)	865 621	940 626	8,7 %	978 647	1 014 038	1 012 625
Campusutvikling NTNU	54 781	29 010	-47,0 %	50 923	50 923	51 694
Usikkerhetsmargin	63 107	26 691	-57,7 %	62 986	68 633	71 667
Øvrige fordelinger og usikkerhetsmargin	117 889	55 701	-52,8 %	113 909	119 556	123 361
SUM fordeling	6 675 137	6 785 588	1,7 %	6 841 201	6 852 237	6 859 698
Sentral forskuttering	-	-69 360		-94 360	-94 360	-94 360
SUM bevilgning fra KD	6 675 137	6 716 228	0,6 %	6 746 842	6 757 877	6 765 338

* Eiendomsavdelingen og Avdeling for campusservice finansieres i hovedsak gjennom interhusleiemodellen. Samlet ramme i 2019 for disse to avdelingene forventes å bli drøyt 1,13 mrd.kr., en realvekst på 15-20 mill.kr sammenlignet med 2018.

5.8 Større investeringsprosjekter

NTNU arbeider med planer for campusutvikling både i Trondheim, Gjøvik og Ålesund. Hovedfokus for NTNU er samling av campus i Trondheim hvor universitetet er selvforvaltende institusjon. I Ålesund og Gjøvik er anleggene i hovedsak eid og driftet av Statsbygg.

SAMLET CAMPUS I TRONDHEIM

Arbeidet med campussamling i Trondheim har vært det største delprosjektet innenfor campusutvikling på NTNU i 2018.

Prosjektet har i 2018 vært inne i fase 2 av samlet campus i Trondheim. I denne fasen har overordnede behov og muligheter blitt nærmere definert. Arbeidet knyttet til kartlegging av arbeidsmønstre og utvikling av ulike arealkonsepter har blitt ferdigstilt. Utvalget for faglig lokalisering har levert sitt sluttrapport, en rapport som peker på fire mulige plasseringer av faglige klynger. Rapporten skal på høring før beslutning tas våren 2019. Arbeidet knyttet til fysisk plan har i stor grad blitt ferdigstilt. I januar 2019 oversendte NTNU et planprogram til politisk behandling i Trondheim kommune. Planprogrammet handler i stor grad om hvor NTNU ønsker å bygge. Til grunn for planprogrammet ligger prinsiplanen for det samla campus i Trondheim. Denne sier noe om hvilke grep som må tas for at campus skal fungere etter intensjonen og fylle målene NTNU har for sin primære virksomhet.

NTNU har i samarbeid med Statsbygg utarbeidet og ferdigstilt rapporten for oppstart av forprosjekt (OFP) for en ny campus i Trondheim. Rapporten vil danne grunnlag for regjeringens vurdering av om man skal gå i gang med et forprosjekt for campussamling. Den er nå underlagt ekstern kvalitetssikring.

ELGESETERGATE 10

Bygget er prosjektert og forprosjektet ble avsluttet i mars 2018. Forprosjekt-rapporten ble sendt fra Statsbygg til Kunnskapsdepartementet i juni 2018. Prosjektet er nå dokumentert og klart for start, når bevilgning foreligger.

CAMPUS GJØVIK

NTNU har i 2018 utarbeidet en samlet plan for campusutvikling på Kallerud i Gjøvik. Denne videreføres med en optimalisering av arealbruken for å samlokalisere de nye fagenhetene som fulgte av fusjonen. Arbeidene skjer i samarbeid med Gjøvik kommune, Statsbygg og øvrige aktører.

CAMPUS ÅLESUND

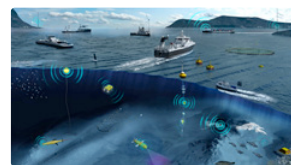
I Ålesund har kommunen utarbeidet med en områdeplan for Campus Ålesund. Denne dekker universitetsområdet, vegsystemet og omkringliggende arealer og forventes sluttbehandlet i 2019. Arbeidet skjedde med deltaking fra NTNU, Statsbygg og lokalt næringsliv. NTNU har parallelt gjennomført en prosess for å forbedre bruken av byggene og samlokalisere fagenhetene som fulgte av fusjonen. Dette vil bli gjennomført i 2019.

Studentbygg Ålesund er et samarbeidsprosjekt mellom NTNU, Ålesund kommune, Brødrene Sunde og Studentsamskipnaden i Gjøvik Ålesund og Trondheim (Sit). Bygget er under planlegging med planlagt byggestart i starten på 2020. Studentbygget skal lokaliseres sentralt på campus i Ålesund og samle studentaktiviteter og studentfrivilligheten i et bygg, i tillegg til studentboliger.

OCEAN SPACE CENTER

Havromsvitenskap og havromsteknologi er et av fire tematiske satsningsområder ved NTNU. Ocean Space Center er et prosjekt for utvikling av infrastruktur og kompetanse knyttet til dette satsningsområdet. Hovedgrepet er en oppgradering og utvikling av det marintekniske senteret på Tyholt i Trondheim til en framtidrettet utdannings- og forskningsinfrastruktur for NTNU og for Sintef Ocean. Dette vil gi grunnlag for at fagmiljøene også i framtiden blir en viktig leverandør av kunnskap som bidrag til fortsatt verdiskaping og til bærekraftig utnyttning av havet. Kostnadene og kompleksiteten ved å flytte eksisterende infrastruktur gjør at det ikke er tenkt samlokalisert som del av arbeidet med samlet campus i Trondheim.

Konseptvalgutregningen fra 2016 var i 2017 gjennom en ekstern kvalitetssikring (KS1), som anbefalte å gå videre med valgt konsept med noen justeringer. Det ble anbefalt at det investeres i NTNUs felles utdannings- og forskningslaboratorium samtidig som en anbefaler at det ikke investeres i nytt sjøgangsbasseng og nytt dypvannsbasseng for Sintef. På bakgrunn av dette ble NTNU og Sintef bedt om å lage en oppdatert strategi og forretningsplan knyttet til prosjektet. Denne supplerende analysen ble ferdigstilt i mars 2018, og mot slutten av 2018 besluttet regjeringen å videreføre arbeidet for å realisere Ocean Space Center i Trondheim. Arbeidet går nå over i prosjektavklaringsfase og det skal utarbeides en OFP-rapport i første halvår 2019.

Møre Ocean Lab inngår i satsningen Ocean Space Centre og har som mål å utvikle et unikt verdensledende havlaboratorium.

NYTT BYGG I VALGRINDA FOR GEO- OG PETROLEUMSFAG

Laboratoriebygget er et delprosjekt innen samlokaliseringsprosjektet. Effektmål for prosjektet er

- Faglig samling av kunnskap om geofag innen NTNU, økt samarbeid med SFF Pore Lab og Sintef
- Godt læringsmiljø for studentene og bedre utnyttelse av areal- og læringsressurser
- Miljø for utvikling av kommersiell utnyttning av geologiske og andre ressurser i berggrunnen.
- Med nybygget på Valgrinda ønsker NTNU å teste ut innovative løsninger for redusert energibehov og egenproduksjon av energi.

Resultatmål for prosjektet er ferdigstilling av et funksjonelt laboratorium sommer 2019, med oppgraderte laboratoriefasiliteter.

Status:

Bygget fikk rammetillatelse juni 2018. Byggearbeidene ble igangsatt umiddelbart etter rammetillatelse og forventes ferdigstilt innen fristen. Påløpte kostnader i 2018 er 80 mill. kr.

5.9 Overordnet risikovurdering

Mens NTNUs årsplan for 2019 er utarbeidet med utgangspunkt i vurderinger av suksessfaktorer for å realisere strategien, er risikovurderingen av årsplanen rettet mot vår evne til å gjennomføre det vi har planlagt i 2019 og risikoer for forsinkelser eller endringer.

Årsplanen for 2019 er forankret i en bredt anlagt strategiprosess. Sammenlignet med tidligere år er den derfor i større grad et resultat av en bottom-up-prosess, som speiler det samlede endringsarbeidet hele organisasjonen prioriterer. For de delene av årsplanen som er en videreføring av pågående arbeid vurderes planverket godt gjennomarbeidet og kvalitetssikret som følge av at deler av endringsarbeidet inngår i utviklingsavtalen med KD eller er store, pågående prosjekter. For de nye utviklingsplanene gjenstår en del detaljeringsarbeid før arbeidet iverksettes. Det er derfor heftet noe usikkerhet knyttet til gjennomføringsgrad i 2019 for disse.

Samlet sett vurderes risikoen for svikt i gjennomføring av årsplan og budsjett for 2019 som lav. Vi har imidlertid noen forhold som blir ekstra viktige for å lykkes i 2019. Disse usikkerhetene går på tvers av prioriteringene, og vil bli fulgt opp gjennom dialog, rapportering og tiltak beskrevet under de aktuelle punktene.

SAMLET ENDRINGSTRYKK

Siden fusjonen trådte i kraft har organisasjonen gjennomgått betydelige endringer. Gjennom årets planprosess har det kommet tydelige meldinger om at det er behov for konsolidering, og det er avgjørende at endringene ferdigstilles og «får satt seg» før vi kan hente ut gevinster og gå videre med ytterligere endringer. Samtidig er vi opptatt av å svare på utfordringene fra samfunnet rundt oss og gripe muligheter som kan styrke virksomheten ytterligere. Dette er en krevende balansegang og det er nødvendig å følge nøye med på det samlede endringstrykket for organisasjonen i 2019 og sikre god koordinering med tidligere igangsatte og pågående initiativ slik at oppgavene fordeles hensiktsmessig gjennom året.

KAPASITET OG TILGJENGELIGHET I LEDELSE OG STØTTEAPPARAT

Erfaringer fra 2017 og 2018 viser at tilstrekkelig kapasitet hos lederne og i støtteapparatet er en vesentlig risikofaktor for gjennomføring av planene, og at begrenset kapasitet i ledelse og administrativt støtteapparat kan være en trussel mot arbeidsmiljø og gjennomføringsevne.

I 2018 har det vært flere opplevde flaskehalsar i det fellesadministrative støtteapparatet knyttet til å få gjennomført den planlagte aktiviteten i organisasjonen. Som et tiltak for å fjerne disse flaskehalsene i 2019, og dermed redusere risikoen for at den planlagte aktiviteten forsinkes, har Rektor tildelt øremerkede midler til 13 nye stillinger i fellesadministrasjonen. Vekst i faglig aktivitet krever økt administrativ kapasitet, og det er rom for denne økningen uten at forholdstallet mellom faglig og administrativ kapasitet (UFF/ADM) svekkes.

DIGITAL KOMPETANSE

NTNU må bygge digital kompetanse i mange deler av organisasjonen. En konsekvens av manglende kompetanse om digitalisering med påfølgende prosess- og organisasjonsutvikling kan være at vi ikke griper mulighetene i stor nok grad eller ikke endrer oss raskt nok til å sikre at gevinstene som digitaliseringsarbeidet gir kan hentes ut. Gjennom en kombinasjon av kompetanseutviklingstiltak og nyrekruttering ønsker vi å styrke oss vesentlig i løpet av 2019.

REKRUTTERING AV ANSATTE

Nyrekruttering er et av våre mest kraftfulle virkemidler for strategisk utvikling av alle deler av virksomheten. Rask og riktig rekruttering er en kritisk suksessfaktor både i 2019 og for hele strategiperioden. Vi har hatt utfordringer knyttet til at

rekrutteringsprosessene tar tid og vi mister gode kandidater underveis. I 2019 ruller vi ut en forbedret og digitalisert rekrutteringsprosess for vitenskapelig ansatte. Samtidig piloterer vi et nytt verktøy for bemanningsplanlegging som vil kunne hjelpe lederne på alle nivå til mer strategisk og langsiktig utvikling av bemanningen. I 2019 vil vi ha høy oppmerksomhet på om vi oppnår ønsket kvalitetsheving og utnytter mulighetsrommet nyrekruttering gir i alle deler av virksomheten.

STORDRIFTSULEMPER

NTNU er en stor organisasjon. Dette gir muligheter for å utvikle spisskompetanse i støtteapparatet. Samtidig krever oppgavene i stadig større grad helhetstenking og tverrfaglig oppmerksomhet på brukernes behov. Vi erfarer i dag utfordringer med koordinering av det administrative støtteapparatet på tvers av nivåer og internt i Fellesadministrasjonen. Flere tiltak er og blir iverksatt for å sikre bedre koordinering, ressursutnyttelse og gjennomføringsevne, slik at organisasjonens størrelse blir et fortrinn og ikke en ulempe. Vi må unngå å knele av vår egen størrelse.

OMLEGGING AV ETTER- OG VIDEREUTDANNINGSVIRKSOMHETEN

I april 2018 lanserte NTNU en EVU-satsing som innebærer at omfanget av EVU-virksomheten skal dobles i løpet av tre år. Samtidig pågår det viktige avklaringer i regi av UHR/KD vedrørende regelverket for finansiering av etter- og videreutdanning som tilbys av UH-sektoren. NTNU arbeider med å utvikle en EVU-satsing, inkl. vurderer en omlegging av måten vi organiserer virksomheten på. Samlet sett innebærer endringene en viss usikkerhet, både med tanke på gjennomføring og økonomiske konsekvenser.

INFORMASJONSSIKKERHET, PERSONVERN OG INTERNKONTROLL

Informasjonssikkerhet og personvern (GDPR) representerer vesentlige risikoområder. Det gjennomføres egne prosjekter for å implementere bedre styrings- og ledelsessystemer og tilhørende internkontrollrutiner utover i organisasjonen. Det er i 2018 igangsatt et arbeid med å utvikle felles systematikk og metodikk, herunder mer samordnede IT-systemer for en mer helhetlig internkontroll ved NTNU. Selv om det legges ned et betydelig arbeid for å forbedre organisasjonen på dette området kan det ikke utelukkes at vi kan få uønskede hendelser som kan gå utover NTNUs omdømme eller kapasitet til å ivareta andre prioriterte oppgaver.

GJENNOMFØRING AV SAMLOKALISERINGSPROSJEKTET

Samlokaliseringsprosjektet er i seg selv viktig for faglig integrasjon og for å kunne høste gevinster fra fusjonen. Det har vært en betydelig økonomisk risiko knyttet til gjennomføringstakten i prosjektet, med store kostnader og mange delprosjekter som skal gjennomføres parallelt. Det er gjort tiltak for å sikre god budsjettstyring både for å klare å holde seg innenfor de gitte kostnadsrammer, men også at man har den forventede fremdrift i prosjektene og får disse gjennomført i henhold til plan. Det er fortsatt risiko knyttet til samlokaliseringsprosjektet, men denne er betydelig redusert i forhold til 2018.

BUDSJETTOPPNÅELSE

Generelt kan det samlede endringstrykket i kombinasjon med kapasitets- og kompetanseutfordringer gi seg utslag i lavere aktivitet enn budsjettet og dermed et lavere kostnadsnivå enn forventet. Dette har vi erfart tidligere år, og det arbeides stadig med forbedringstiltak for å unngå for at nivået på ubrukte bevilgninger går utenfor de styringskorridorene som er fastsatt.

6 Årsregnskapet

6.1 Styrets kommentarer til årsregnskapet

1. NTNUS FORMÅL

NTNUs visjon er «*Kunnskap for en bedre verden*». NTNU skal legge premisser for kunnskapsutviklingen og skape verdier i og for samfunnet – økonomisk, kulturelt og sosialt.

NTNU er et breddeuniversitet med en teknisk-naturvitenskapelig hovedprofil, og har hovedansvaret for den høyere teknologiutdanningen i Norge. Universitetet har flere profesjonsutdanninger og et bredt fagtilbud i naturvitenskap, samfunnsfag, lærerutdanning, humaniora, medisin og helsefag, økonomisk-administrative fag, arkitektur og kunstfag. NTNUs forskning er internasjonalt orientert og kjennetegnes ved teknologisk spisskompetanse, faglig spennvidde og tverrfaglig tilnærming. Universitetet har om lag 42 000 studenter og cirka 7 400 årsverk.

2. INSTITUSJONENS DRIFT

NTNU legger bak seg et år med høyt aktivitetsnivå. Samlokalisering av fagmiljø etter fusjonen og samordning av studieporteføljen har vært ressurskrevende oppgaver ved NTNU også i 2018. Den faglige aktiviteten er generelt i vekst. Antallet undervisnings-, -forsknings-, og formidlingsstillinger økte med 244 årsverk fra oktober 2017 til oktober 2018, en økning på 5,4 %. Arbeid med standardisering, forbedring og digitalisering av prosesser i det administrative støtteapparatet har også vært prioriterte oppgaver i 2018, – et arbeid som også videreføres med full styrke inn i 2019.

3. REGNSKAPSAVLEGGELSEN

Regnskapet er avlagt i tråd med de gjeldende statlige regnskapsstandarder og er utarbeidet i henhold til gjeldende krav om oppstilling og presentasjon. Regnskapet gir etter Rektors mening et riktig bilde av resultatene og den økonomiske situasjonen per 31.12.2018.

4. AVVIK MELLOM PERIODISERT RESULTATBUDSJETT OG RESULTATREGNSKAP

NTNU endte i 2018 opp med et resultat tilnærmet lik budsjett. Aktiviteten i organisasjonen har vært høy innenfor mange områder. Driftsnivået i organisasjonen har økt, og i 2018 ble det også kjøpt inn mye nytt utstyr. I tillegg ble det gjennomført flere bygge- og oppussingsprosjekter for å skaffe lokaler til fagmiljøer som er blitt samlokalisert etter fusjonen.

5. UTVIKLINGEN I AVSATT ANDEL AV TILSKUDD TIL BEVILGNINGSFINANSIERT VIRKSOMHET

NTNU hadde ved inngangen til 2018 648 mill.kr i ubrukte midler på bevilgningsøkonomien. I løpet av 2018 lyktes vi med å bygge ned 317 mill.kr, og utgående balanse 2018 er dermed 331 mill.kr. Dette tilsvarer cirka 5 % av bevilgning mottatt fra Kunnskapsdepartementet i 2018. NTNU legger i budsjett for 2019 opp til en ytterligere nedbygging av ubrukte bevilgninger, blant annet for å ferdigstille flere flytteprosjekter knyttet til samlokalisering av fagmiljøer.

6. GJENNOMFØRTE OG PLANLAGTE INVESTERINGER

Det har vært høy aktivitet og store kostnader knyttet til ulike byggeprosjekter ved NTNU i 2018. Det største enkeltprosjektet har vært nytt bygg i Valgrinda for samling av NTNUs fagmiljø innen geovitenskap og petroleum. Her vil også relaterte fagmiljø ved Sintef bli leietaker. Investeringskostnad for dette bygget har i 2018 vært rundt

80 mill.kr. Andre større prosjekter knyttet til samlokalisering har blant annet vært arbeid med samling av Institutt for datateknologi og informatikk i realfagbygget og samling av all lærerutdanning på Kalvskinnen.

Av andre store byggrelaterte investeringer i 2018 kan nevnes utbedring av tak- og vegglekkasjer i Realfagbygget, med en kostnad på drøyt 70 mill.kr i 2018 og restaurering/oppussing av Hovedbygningen på cirka 50 mill.kr.

«Samlokaliseringsprosjektet» ved NTNU fortsetter inn i 2019, med flytting og samling av flere fagmiljøer og institutter. Flere av de andre store byggeprosjektene i 2018 fortsetter også inn i 2019. Bygget på Valgrinda skal ferdigstilles og oppussingen av Hovedbygningen fortsetter. Det samme gjør også arbeidet med tak og fasader i Realfagbygget.

Det har i tillegg vært stort fokus på digitaliseringsarbeidet, blant annet tilrettelegging av infrastruktur og areal for gjennomføring av digitale vurderingsformer.

Vedtak i Styret 14.3.2019:

Årsregnskapet for 2018 godkjennes.

Svein Richard Brandtzæg

Nils Kristian Nakstad

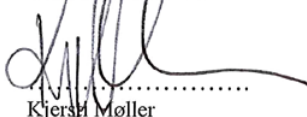
.....
Maria Strømme

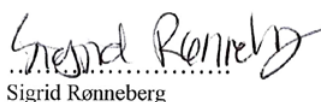

Nina Refseth

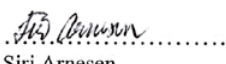

Kristin Melum Eide

Aksel Tjora

Tim Torvatn

Kjersti Møller

Sigrid Rønneberg

Siri Arnesen

Philip Lautin Jackson

6.2 Prinsippnote SRS

GENERELLE REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

ANVENDTE REGNSKAPSPRINSIPPER

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C Statens kapital i balanseoppstillingen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i Innskutt virksomhetskapital. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i Opptjent virksomhetskapital. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av forpliktelse knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapi tal

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapi tal innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapi tal ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning.

Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

Åpningsbalansen pr 01.01.2018

Artsdatabanken og Bibsys er fisjonert utfra NTNU med virkning fra 1. januar 2018.

Det er etablert en fisjonsbalanse ved NTNU 01.01.2018 som er i tråd med Statlige Regnskapsstandarder og notat fra Kunnskapsdepartementet fra 22.01.2018.

Fisjonsbalansen til NTNU er etablert etter kontinuitetsprinsippet. Det innebærer at eiendeler og forpliktelser er videreført til de fisjonerte selskapene med de verdier som var bokført pr 31.12.2017.

6.3 Resultatregnskapet

Org.nr: 974767880

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	6 623 107	6 595 498	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	2 076 931	1 917 846	RE.3
Salgs- og leieinntekter	1	424 106	471 633	RE.5
Andre driftsinntekter	1	246	529	RE.6
Sum driftsinntekter		9 124 390	8 985 506	RE.7
Driftskostnader				
Varekostnader	0	205	14 707	RE.9
Lønnskostnader	2	5 820 609	5 461 891	RE.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	787 011	745 622	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	0	RE.13
Andre driftskostnader	3	2 820 586	2 505 540	RE.10
Sum driftskostnader	0	9 428 411	8 727 760	RE.14
		-304 021	257 746	RE.15
Driftsresultat				
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	2 853	3 349	RE.16
Finanskostnader	6	3 849	5 174	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader	0	-996	-1 825	RE.18
		-305 017	255 921	RE.21
Resultat av periodens aktiviteter				
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	316 822	-243 886	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	-11 805	-12 035	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		305 017	-255 921	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0	RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0	RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0	0	RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	0	0	RE.33
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0	RE.34

6.4 Balanseregnskapet

Virksomhet: NTNU

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4	0	0	AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	9 487	6 218	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
Sum immaterielle eiendeler		9 487	6 218	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	7 561 703	7 977 342	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	870 600	738 712	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	519 512	401 890	AII.03
Anlegg under utførelse	5	581 057	357 713	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
Sum varige driftsmidler		9 532 872	9 475 657	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11	65 477	67 656	AIII.03
Obligasjoner	0	0	0	AIII.04
Andre fordringer	0	0	0	AIII.04A
Sum finansielle anleggsmidler		65 477	67 656	AIII.1
Sum anleggsmidler		9 607 836	9 549 531	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	12 340	12 425	BI.1
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		12 340	12 425	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	305 344	340 316	BII.1
Andre fordringer	14	83 478	74 515	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	5 156	7 484	BII.3
Sum fordringer		393 978	422 315	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	2 540 214	2 688 024	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	219 248	187 572	BIV.2
Kontanter og lignende	17	0	1	BIV.3
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		2 759 462	2 875 597	BIV.4
Sum omløpsmidler	0	3 165 780	3 310 337	BIV.5
Sum eiendeler	0	12 773 616	12 859 868	BV.1

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Virksomhetskapi tal				
Innskutt virksomhetskapi tal	8	422	422	CI.01
Opptjent virksomhetskapi tal	8	262 366	250 561	CI.03
Sum virksomhetskapi tal		262 788	250 983	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	331 432	648 254	CII.02
Sum avregninger		331 432	648 254	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	9 542 359	9 481 875	CIII.01
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		9 542 359	9 481 875	CIII.1
IV Statens finansiering av særskilte tiltak				
Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring	15 III	0	0	CIV.01
Sum statens finansiering av særskilte tiltak		0	0	CIV.1
Sum statens kapital		10 136 579	10 381 112	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelse r				
Avsetninger langsiktige forpliktelse r	0	0	0	DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r	0	0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0	DII.01
Sum annen langsiktig gjeld	0	0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	0	543 191	503 697	DIII.1
Skyldig skattetrekk	0	226 011	190 392	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter	0	212 205	192 509	DIII.3
Avsatte feriepenge r	0	473 622	449 198	DIII.4
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	615 306	737 723	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	46 124	56 129	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	520 578	349 108	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld	0	2 637 037	2 478 756	DIII.7
Sum gjeld	0	2 637 037	2 478 756	DV.1
Sum statens kapital og gjeld	0	12 773 616	12 859 868	SKG.1

6.5 Kontantstrømoppstilling

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2018	01.01.2018	Budsjett 2019
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter				
Innbetalinger				
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		6 562 262	6 279 412	6 600 000
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		114 430	3 840	0
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		331 214	278 034	424 000
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer		2 076 931	1 916 405	2 080 000
innbetaling av refusjoner		0	0	0
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		6 899	0	0
andre innbetalinger		122 498	287 113	0
Sum innbetalinger		9 214 234	8 764 804	9 104 000
Utbetalinger				
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		5 820 609	5 490 826	5 800 000
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester		0	0	0
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0
andre utbetalinger		2 662 512	2 398 378	2 830 000
Sum utbetalinger		8 483 121	7 889 204	8 630 000
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		731 113	875 600	474 000
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		246	529	0
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-847 494	-593 816	800 000
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0
innbetalinger av renter (+)		0	0	0
utbetalinger av renter (-)		0	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-847 248	-593 287	800 000
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
innbetalinger av virksomhetskaper (+)		0	0	0
tilbakebetalinger av virksomhetskaper (-)		0	0	0
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0
Kontantstrømmer knyttet til overføringer				
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		-116 135	282 313	1 274 000
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		2 875 597	2 593 284	0

* Avstemming	31.12.2018	01.01.2018
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	-316 822	243886
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	11 805	12035
bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0
ordinære avskrivninger	787 011	745622
nedskrivning av anleggsmidler	0	0
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap. 5700/5309	0	0
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	-847 494	0
resultatandel i datterselskap	0	0
resultatandel tilknyttet selskap	0	0
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler	60 484	151806
endring i varelager	85	11968
endring i kundefordringer	34 972	70423
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	-122 417	102127
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	18622
endring i leverandørgjeld	39 494	-41065
effekt av valutakursendringer	0	0
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)	0	0
pensjonskostnader (kalkulatoriske)	0	0
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter	847 494	0
endring i andre tidsavgrensingsposter	236 501	-439824
<i>Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*</i>	<i>731 113</i>	<i>875 600</i>

6.6 Bevilgningsoppstilling

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Virksomhetsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsregnskapet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsenes punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2017 for nettobudsjetterte virksomheter

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling	Referanse
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	6 536 946	BRIII.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	BRIII.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	BRIII.013
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	0	BRIII.014
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	0	BRIII.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	14 406	BRIII.016
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0	BRIII.017
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01	0	BRIII.018
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				6 551 352	BRIII.01
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	3 310	BRIII.019
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa	21	Særskilte driftsutgifter, kan overføres	5 100	BRIII.019
241		21		250	BRIII.019
288	Formålet/virksomheten	76		150	BRIII.019
872	Nedsatt funksjonsevne	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	2 100	BRIII.019
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				6 562 262	BRIII.01A
xxxx	Bevilgning fra andre departement	xx		114 430	BRIII.021
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0	BRIII.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				114 430	BRIII.02
Sum utbetalinger i alt				6 676 692	BRIII.1

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note		Regnskap 30.04.2018	
Oppgjørskonto i Norges Bank				
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17		2 688 024	BRII.001
Endringer i perioden (+/-)			-147 810	BRII.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17		2 540 214	BRII.1
Øvrige bankkonti Norges Bank ²⁾				
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17		68 620	BRII.021
Endringer i perioden (+/-)			14 644	BRII.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17		83 264	BRII.2

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet						
Konto	Tekst	Note	31.12.2018	01.01.2018	Endring	
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	2 540 214	2 688 024	-147 810	BRI.011
628002	Leieboerinnskudd	11	332 300	332 300	0	BRI.012
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		83 264	68 620	14 644	BRI.015

6.7 Noter

Videre følger noter til regnskapet. Enkelte nummer er ikke med, enten fordi de ikke gjelder vår sektor eller fordi vi ikke har data for den aktuelle noten.

Note 1.

Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Budsjett 2019	Referanse
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet				
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)				N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	6 569 161	6 283 252	6 716 228	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-847 495	-593 816	-750 000	N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	787 011	745 622	780 000	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	484	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	6 508 677	6 435 542	6 746 228	N1.10
Inntekt fra bevilgninger fra andre departement				
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	114 430	159 956	115 000	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	114 430	159 956	115 000	N1.19
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	6 623 107	6 595 498	6 861 228	N1.20
Gebyrer og lisenser^{1) 2)}				
Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66
Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾				
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	521 244	501 693	0	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	-33 442	-44 471	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	487 802	457 222	0	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	904 268	908 587	0	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	330 845	299 235	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	-173 572	-189 639	0	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	1 061 541	1 018 183	0	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	1 549 343	1 475 405	0	N1.31

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾				
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	3 627	3 227	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	2 517	6 494	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	-303	-1 183	0	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	5 841	8 538	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	32 370	22 164	0	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsyttere	21 495	29 554	0	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsyttere til andre virksomheter (-)	-30 963	-54 984	0	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsyttere	260 030	187 205	0	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	89 183	74 936	0	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	109 151	85 649	0	N1.35B
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	-2 008	926	0	N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	196 326	161 511	0	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	6 853	9 287	0	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	8 446	5 449	0	N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	-2 207	-1 800	0	N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	13 092	12 936	0	N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsyttere²⁾	0	0	0	N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	475 289	370 190	0	N1.38
Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger¹⁾				
Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	52 299	72 251	0	N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0	N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0	0	N1.42
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	52 299	72 251	0	N1.43
Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	2 076 931	1 917 846	0	N1.44
Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter				
Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾				
Statlige etater	37 502	52 159	0	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	4 160	3 348	0	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	903	351	0	N1.51
Næringsliv/privat	45 687	53 797	0	N1.52
Andre	4 641	17 803	0	N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	92 893	127 458	0	N1.55
Andre salgs- og leieinntekter				
Inntekter fra kurs og seminarer	99 510	99 786	0	N1.56
Refusjon/inntekter fra bygningsdrift/lokaler	97 572	90 245	0	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	134 131	154 144	0	N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	331 213	344 175	0	N1.59
Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	424 106	471 633	0	N1.60
Andre driftsinntekter				
Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter ¹⁾	0	0	0	N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.65
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾				
Salg av eiendom	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	246	529	0	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	246	529	0	N1.48
Sum driftsinntekter	9 124 390	8 985 506	6 861 228	N1.67

Note 3. Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Husleie	336 201	300 485	N3.1
Husleie Statsbygg	143 627	105 424	N3.2
Vedlikehold egne bygg og anlegg	162 831	135 822	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	14 721	11 738	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	189 090	161 090	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	53 289	64 472	N3.5
Mindre utstyrskaffelser	270 898	273 769	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	22	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	38 574	50 142	N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	506 945	500 920	N3.8
Reiser og diett	373 269	332 473	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	731 141	569 183	N3.10
Sum andre driftskostnader	2 820 586	2 505 540	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note 4. Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	F&U ¹⁾	Programvare og tilsvarende	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	29 842	0	0	29 842	N4.1
+ tilgang pr. 31.12.2018 (+)	0	5 464	0	0	5 464	N4.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2018	0	35 306	0	0	35 306	N4.4
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	N4.5
- nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	N4.6
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	-23 624	0	0	-23 624	N4.7
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	-2 195	0	0	-2 195	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	N4.9
Balanseført verdi 31.12.2018	0	9 487	0	0	9 487	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

Virksomhets-spesifikt

5 år / lineært

1) Forskning og utvikling er en del av statsoppdraget og skal ikke aktiveres ved universiteter og høyskoler

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0	N4.11
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	0	N4.12
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	N4.13

Note 5. Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Drifts- bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Maskiner, transportmid- ler	Annet inventar og utstyr	Sum	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2017	765 726	15 237 467	96 349	357 713	0	1 456 451	2 654 043	20 567 749	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - eksternt finansiert (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	265 071	0	287 670	289 288	842 029	N5.21
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	-431	-350	-781	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	41 561	166	-41 727	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2018	765 726	15 279 028	96 515	581 057	0	1 743 690	2 942 981	21 408 997	N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	-8 122 200	0	0	0	-717 737	-2 252 153	-11 092 090	N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	-457 366	0	0	0	-155 784	-171 666	-784 816	N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	431	350	781	N5.10
Balansført verdi 31.12.2018	765 726	6 699 462	96 515	581 057	0	870 600	519 512	9 532 872	N5.11

Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	20-60 år dekomponert lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært		
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:									
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	120	126	246	N5.12
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.13
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	120	126	246	N5.14

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Note 6. Finansinntekter og finanskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	401	1 305	N6.1
Agio gevinst	2 402	2 037	N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0	N6.2B
Annen finansinntekt	50	7	N6.3
Sum finansinntekter	2 853	3 349	N6.4
Finanskostnader			
Rentekostnad	117	47	N6.5
Nedskrivning av aksjer	2 179	0	N6.6
Agio tap	1 312	4 796	N6.7
Annen finanskostnad	241	331	N6.8
Sum finanskostnader	3 849	5 174	N6.9
<i>Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..</i>			
Mottatt utbytte fra selskap X	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ¹⁾	0	0	N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0	N6.11

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Note 8.

Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs. den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

	Beløp	Referanse
<i>Innskutt virksomhetskaper:</i>		
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2018	422	N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.014
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.015
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2018	422	N8I.1
<i>Bunden virksomhetskaper:</i>		
Bunden virksomhetskaper pr. 01.01.2018	67 234	N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0	N8I.022
Salg av aksjer i perioden (-)	0	N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	0	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	-2 179	N8I.025
Bunden virksomhetskaper 31.12.2018	65 055	N8I.2
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2018	65 477	N8I.sum
<i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i>		
Virksomhetskaper ved enhetene 01.01.2018	155 711	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2018	27 616	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2018	183 327	N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	0	N8II.012
Overført fra periodens resultat	11 805	N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	2 179	N8II.014
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2018	197 311	N8II.1
Sum virksomhetskaper 31.12.2018	262 788	N8.total
<i>Virksomhetskaper ved enhetene</i>		
Virksomhetskaper ved enhetene 01.01	155 711	
Ny avsetning 2018	14 772	
Benyttet andel 2018	-789	
Virksomhetskaper ved enhetene 30.04.2018 * se spesifikasjon under	169 694	
<i>Spesifikasjon bundet egenkapital:</i>		
Bokført verdi balanseførte aksjer og leieboerinnskudd jfr. Note 11	65 477	
Bokført verdi innskutt virksomhetskaper - aksjer og leieboerinnskudd	-422	
Netto verdi balanseførte aksjer	65 055	

Note 11. Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Beløp i 1000 kroner

	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital**	Balanseført verdi i virksom- hetens regn- skap	Rapportert til kapital- regnskapet (1)	Referanse
Aksjer									
Leiv Eiriksson Nyskaping AS	984829906	19.08.2002	40 000	2,70 %	-19 369	17 680	40	40	N11.010
NTNU Technology Transfer AS	986251782	22.10.2003	6 100 000	85,00 %	2 403	48 204	7 000	7 000	N11.010
Vangslund AS	946091693	28.06.2005	398	100,00 %	3 190	67 756	48 059	48 059	N11.010
Senter for økonomisk forskning AS	986230416	11.09.2003	1 020	51,00 %	13 777	7 880	510	510	N11.010
NTNU Samfunnsforskning AS	986243836	13.11.2003	1 000	100,00 %	1 838	56 271	1 000	1 000	N11.010
Oil Trøndersk Mat og Drikke AS	988067075	18.01.2005	60	13,04 %	12 552	4 258	300	300	N11.010
Trådløse Trondheim AS	890463282	01.09.2006	5 950	60,20 %	-2 842	7 160	4 310	6 489	N11.010
NTNU Ocean Training AS	997761987	02.12.2011	100	100,00 %	-1 426	1 923	115	115	N11.010
Lean Lab Norge AS	994273086	23.06.2009	2 000	16,70 %	168	734	200	200	N11.010
Møreforskning AS	991436502	22.06.2007	180	18,00 %	116	10 526	100	100	N11.010
Møreforskning Ålesund AS	916095627	02.10.2015	2 598	49,00 %	248	5 649	2 598	2 598	N11.010
Offshore Simulator Centre AS	987067357	06.07.2004	700	25,00 %	1 841	15 728	910	910	N11.010
Vitensenteret Innlandet AS	986387625	10.02.2011	3	3,00 %	4 373	9 473	3	3	N11.010
Sum aksjer					16 869	253 242	65 145	67 324	N11.1
Andeler (herunder leieboerinnskudd)									
Leieboerinnskudd - borettslagsleiligheter			0		0	0	332	332	N11.021
Sum andeler			0		0	0	332	332	N11.2
Balanseført verdi 31.12.2018					16 869	253 242	65 477	67 656	N11.3

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen

Note 12. Beholdninger av varer og driftsmateriell

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	12 340	12 425	N12.2
Sum anskaffelseskost	12 340	12 425	N12.3
Ukurans			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0	N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0	N12.5
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum varebeholdninger	12 340	12 425	N12.7

Note 13. Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Kundefordringer til pålydende	308007	342979	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-2 663	-2 663	N13.2
Sum kundefordringer	305 344	340 316	N13.3

Note 14.
Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	599	1 139	N14.1
Reiseforskudd	22 035	23 904	N14.2
Personallån	836	816	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	28 073	25 593	N14.5
Andre fordringer	31 935	23 063	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	83 478	74 515	N14.8

Note 15.**Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)**

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2018	Avsetning pr. 01.01.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
<i>Utsatt virksomhet</i>				
Kurs og konferanser	74 340	59 259	15 081	N15I.011
Rekrutteringsstillinger	154 233	134 709	19 524	N15I.011
Forskuttet aktivitet	-112 174	61 914	-174 088	N15I.011
SUM utsatt virksomhet	116 399	255 882	-139 483	N15I.1
<i>Strategiske formål</i>				
Tematiske satsninger	25 068	27 470	-2 402	N15I.021
NTNU Toppforskning	40 252	46 693	-6 441	N15I.021
SFF/SFV/FME	28 333	26 028	2 305	N15I.021
Innovasjon og nyskaping	16 285	7 831	8 454	N15I.021
HUNT4	2 595	6 933	-4 338	N15I.021
Utdanningsstrategiske tiltak	10 489	17 019	-6 530	N15I.021
Strategisk IT utvikling / digitalisering	5 573	0	5 573	N15I.021
Midler til utreise forskningstermin	2 665	5 000	-2 335	N15I.021
Andre strategiske satsninger/prosjekter	66 087	47 900	18 187	N15I.021
SUM strategiske formål	197 347	184 874	12 473	N15I.2
<i>Større investeringer</i>				
Vitenskapelig utstyr, infrastrukturiltak, IKT-utstyr og lignende	-56 669	68 327	-124 996	N15I.031
Campusutvikling Kalvskinnet	41 674	79 980	-38 306	N15I.031
Campusutvikling Ålesund	10 669	14 895	-4 226	N15I.031
Prosjekt ny Campus NTNU	4 986	24 268	-19 282	N15I.031
SUM større investeringer	660	187 470	-186 810	N15I.3
<i>Andre avsetninger</i>				
Formål 1	0	0	0	N15I.041
Formål 2	0	0	0	N15I.041
Formål 3	0	0	0	N15I.041
Andre formål ⁰⁾	0	0	0	N15I.042
SUM andre avsetninger	0	0	0	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	314 406	628 226	-313 820	N15I.KD
Andre departementer				
Oppgave 1	17 026	20 028	-3 002	N15I.051
Oppgave 2	0	0	0	N15I.052
Oppgave 3	0	0	0	N15I.053
Andre oppgaver ⁰⁾	0	0	0	N15I.054
Sum andre departementer	17 026	20 028	-3 002	N15I.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	331 432	648 254	-316 822	N15I.5A
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	331 432	648 254	-316 822	N15I.10
Tilført fra annen opptjent virksomhetskaptal, se note 8			0	N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet			-316 822	N15I.11

Del II: Ikke inntektsførte ordinære bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2018	Avsetning pr. 01.01.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet (Kun til bruk ved delårsrapportering)				
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.011
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.011
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.011
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0	N15II.1
Andre departementer (Kun til bruk ved delårsrapportering)				
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.021
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.021
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.021
Sum andre departementer	0	0	0	N15II.2
Andre statlige etater (unntatt NFR)				
Tiltak/opp-gave/formål	298 494	288 014	10 480	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.061
Sum andre statlige etater (unntatt NFR)	298 494	288 014	10 480	N15II.6
Norges forskningsråd				
Tiltak/opp-gave/formål	11 127	77 471	-66 344	N15II.031
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.031
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.031
Sum Norges forskningsråd	11 127	77 471	-66 344	N15II.3
Regionale forskningsfond				
Tiltak/opp-gave/formål	-3 196	-3 912	716	N15II.041
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.041
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.041
Sum regionale forskningsfond	-3 196	-3 912	716	N15II.4
Andre bidragsytere³⁾				
Kommunale og fylkeskommunale etater	9 714	7 597	2 117	N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	5 546	11 941	-6 395	N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	135 699	180 657	-44 958	N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	38 639	37 382	1 257	N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	13 768	57 598	-43 830	N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	13 796	22 227	-8 431	N15II.051F
Sum andre bidrag¹⁾	217 162	317 402	-100 240	N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0	N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	217 162	317 402	-100 240	N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	523 587	678 975	-155 388	N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger				
Tiltak/opp-gave/formål/giver	91 719	58 748	32 971	N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver	0	0	0	N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver ⁵⁾	0	0	0	N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	91 719	58 748	32 971	N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	615 306	737 723	-122 417	N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak⁷⁾ med utsatt inntektsføring

	Forpliktelse pr. 31.12.2018	Forpliktelse pr. 31.12.2017	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15III.01
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15III.01
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15III.01
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0	N15III.1
Andre departementer				
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15III.02
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15III.02
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15III.02
Sum andre departementer	0	0	0	N15III.2
Sum ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak	0	0	0	N15III.BST

Note 16

Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Beløp i 1000 kroner

DEL I

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Opptjente, ikke fakturerte inntekter			
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	362	2 545	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	27	323	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	227	0	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	3 519	3 891	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	1 021	725	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.011
Sum fordringer	5 156	7 484	N16.1

DEL II

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter			
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	18 047	12 941	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	1 966	1 938	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	139	0	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	17 764	28 132	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	8 208	13 118	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.022
Sum gjeld	46 124	56 129	N16.2

Prosjektene spesifiseres etter sin art.

1) Gjelder aktivitet som faller inn under bestemmelsene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder aktivitet som ikke tilfredsstiller kravene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Note 17

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	2 540 214	2 688 024	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	83 264	68 620	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	135 984	117 399	N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	2 759 462	2 874 043	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18

Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Skyldig lønn	31 165	45 721	N18.1
Skyldige reiseutgifter	8 386	8 986	N18.2
Annen gjeld til ansatte	78 600	79 800	N18.3
Påløpte kostnader	53 243	10 095	N18.4
Midler som skal viderefremmes til andre ¹⁾	169 949	41 303	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	179 235	137 049	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾	0	0	N18.6
Sum	520 578	322 954	N18.7

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator- rolle (ja/nei)	Referanse
FREECATS	FREECATS - Doped carbon nanostructures as metal-free catalysts	0	49	0	0	49	Ja	EU.011
RAMSES	RAMSES - Reconciling Adaptation, Mitigation and Sustainable Development for Cities	0	-96	0	0	-96	Nei	EU.011
GARPUR	GARPUR - Generally Accepted Reliability Principle with Uncertainty modelling and through probabilistic Risk assessment	0	68	0	0	68	Nei	EU.011
ZENN	Zenn - nearly Zero energy Neighborhoods	0	-101	0	0	-101	Nei	EU.011
OCEAN-CERTAIN	OCEAN-CERTAIN - Ocean Food-web Patrol - Climate Effects: Reducing Targeted Uncertainties with an Interactive Network	0	4 411	0	0	4 411	Ja	EU.011
OPTIMEX	OPTIMEX - Optimizing Exercise Training in Prevention and Treatment of Diastolic Heart	0	1 365	0	0	1 365	Ja	EU.011
REECOVER	REECOVER -	0	-991	0	0	-991	Ja	EU.011
NANOSIM	NanoSim	0	1 993	0	0	1 993	Nei	EU.011
RAT MIRROR CELL	RAT MIRROR CELL -Deconstructing action planning and action observation in parietal circuits in rats	0	4 274	0	0	4 274	Nei	EU.011
BLUE MINING	Blue Mining	0	2 436	0	0	2 436	Nei	EU.011
FASTCARD	FASTCARD	0	62	0	0	62	Nei	EU.011
HIPERNAV	HIPerCap	330	0	0	0	330	Nei	EU.011
CLOUDLIGHTNING	CloudLightning	1 576	0	0	0	1 576	Nei	EU.011
FOCUS	FOCUS - Factory of the future clusters	128	0	0	0	128	Ja	EU.011
CLOUDIX	CloudIX: Cloud-based Indexing and Query Processing	0	1	0	0	1	Nei	EU.011
MARE-WINT	MARE-WINT	0	207	0	0	207	Nei	EU.011
CLIMBER	CLIMBER - Cross Layer Investigation and Integration of Computing and Networking Aspects of Mobile Social Networks	0	-158	0	0	-158	Nei	EU.011
Tempo	Tempo - Training in Embedded Predictive Control and Optimization	0	400	0	0	400	Ja	EU.011
COD LARVAL SURVIVAL	Cod Larval Survival	0	1 403	0	0	1 403	Nei	EU.011
MarineUAS	MarineUAS	2 963	0	0	0	2 963	Ja	EU.011
NORDSECMOB	NordSecMob Master Programme	0	0	0	47	47	Nei	EU.011
Choreomundus	Choreomundus - International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage	0	0	0	-760	-760	Nei	EU.011
COST Action TN1302: BESTPRAC	COST Action TN1302: BESTPRAC	0	0	0	18	18	Nei	EU.011
EM-CoMEM	EM CoMEM - Coastal and Marine Engineering and Management	0	0	0	1 376	1 376	Nei	EU.011
Cost TU 1404	Cost TU 1404	0	0	0	30	30	Nei	EU.011
CANCON	CANCON	0	0	0	235	235	Nei	EU.011
COST IS1308	COST IS1308	0	0	0	745	745	Nei	EU.011
VISCONTI	VISConti	0	0	0	111	111	Nei	EU.011
COST Action IC1304: ACROSS	COST Action IC1304: ACROSS	0	0	0	5	5	Nei	EU.011
STING	STING	0	0	0	80	80	Nei	EU.011
COMPACT	Compact	0	0	-210	0	-210	Nei	EU.011
Biosuck	Biosuck	0	0	20	0	20	Nei	EU.011
Terpenosome	Terpenosome	0	0	149	0	149	Nei	EU.011
HYPACTOR	HYPACTOR	0	0	257	0	257	Nei	EU.011
ERA-NET WineSys Eivind Almaas	ERA-NET WineSys Eivind Almaas	0	0	1 127	0	1 127	Nei	EU.011
FIDELITY	Fidelity vBusch	0	1 471	0	0	1 471	Nei	EU.011
INGRESS	INGRESS vBusch	0	1 466	0	0	1 466	Nei	EU.011
COFASP	COFASP	0	0	49	0	49	Nei	EU.011
AfricanBioServices	AfricanBioServices -	2 651	0	0	0	2 651	Ja	EU.011
ALION	ALION	2 900	0	0	0	2 900	Nei	EU.011
DESTINATIONRAIL	DESTINATIONRAIL (VTG)	309	0	0	0	309	Nei	EU.011
COLUMBUS	COLUMBUS	104	0	0	0	104	Nei	EU.011
ERASMUS-MOBILITET-2015/16	ERASMUS+ 2015/16 Global mobility	0	0	0	-1 387	-1 387	Nei	EU.011
EUHAP	EUHAP	0	0	0	40	40	Nei	EU.011
LIFT	LIFT	0	0	22	108	130	Nei	EU.011
ACTIVE IMPLANTS	Active implants	701	0	0	0	701	Nei	EU.011
ECCSEL	ECCSEL - European Carbon Dioxide Capture and Storage Laboratory Infrastructure	402	0	0	0	402	Ja	EU.011
ERA-NET MicdStaTech	ERA-NET MicdStaTech	0	0	279	0	279	Nei	EU.011
ERA-NET LeanProt	ERA-NET LeanProt	0	0	1 227	0	1 227	Nei	EU.011
ERA-NET Safefishdish	ERA-NET Safefishdish	0	0	68	0	68	Nei	EU.011
SWARMS	SWARMS	0	0	1 159	0	1 159	Nei	EU.011
SelfBack	SelfBack	4 304	0	0	0	4 304	Ja	EU.011
MICA	MICA	90	0	0	0	90	Nei	EU.011
VisualMedia	VisualMedia	-191	0	0	0	-191	Nei	EU.011
CLIMSEC	CLIMSEC	0	0	0	306	306	Nei	EU.011
STRA4INC	STRA4INC	0	0	0	99	99	Nei	EU.011
SET-NAV	SET-Nav	1 060	0	0	0	1 060	Nei	EU.011
CHIPS	CHiPS	1 086	0	0	0	1 086	Ja	EU.011
Socratic	Socratic	339	0	0	0	339	Nei	EU.011
WIBEC	WIBEC	1 289	0	0	0	1 289	Nei	EU.011
PRONTO	PRONTO	1 178	0	0	0	1 178	Nei	EU.011
TULIPP	TULIPP - Towards Ubiquitous Low-power Image Processing Platforms	1 671	0	0	0	1 671	Nei	EU.011
MINDMAP	MINDMAP	338	0	0	0	338	Nei	EU.011
Circular-Ocean	Circular Ocean	0	0	0	-360	-360	Nei	EU.011
QUANTUM	QUANTUM (BA)	321	0	0	0	321	Nei	EU.011
SUGAROSMOSIGNALLING	SugarOsmoSignalling - Analysis of sugar- and osmo-signalling mechanisms in cell wall integrity maintenance	695	0	0	0	695	Nei	EU.011
GRACE	GRACE -	905	0	0	0	905	Nei	EU.011

DCOMM	DCOMM	612	0	0	0	612	Nei	EU.011
BLUE NODULES	Blue Nodules	208	0	0	0	208	Nei	EU.011
Plastox	Plastox	0	0	127	0	127	Nei	EU.011
ERA-Nett Markets-Actors-Technologies	ERA-Nett Markets-Actors-Technologies	0	0	2 204	0	2 204	Nei	EU.011
UMI-SCHED	UMI-Sci-Ed	857	0	0	0	857	Nei	EU.011
ERA-NET Sweedhart	ERA-NET Sweedhart	0	0	490	0	490	Nei	EU.011
METAFLUIDICS	Metafluidics	2 027	0	0	0	2 027	Nei	EU.011
ERA-NET Thermo Factories	ERA-NET Thermo Factories	0	0	1 078	0	1 078	Nei	EU.011
ERA-IB2	ERA-IB2 Z-fuels	0	0	1 017	0	1 017	Nei	EU.011
ERASMUS MOBILITET 16/17	ERASMUS MOBILITET 16/17	0	0	0	-867	-867	Nei	EU.011
NextGame	NextGame M-EraNet	0	0	406	0	406	Nei	EU.011
HeadsUP	HeadsUP	0	0	0	199	199	Nei	EU.011
CAPSEM	CAPSEM	0	0	0	348	348	Nei	EU.011
COST CA 15104 IRACON	COST CA 15104 IRACON	0	0	0	21	21	Nei	EU.011
COST RECODIS CA15127	COST RECODIS CA15127	0	0	0	40	40	Nei	EU.011
ERA-NET IC-ACCESS	ERA-NET IC-ACCESS	0	348	0	0	348	Nei	EU.011
NANOMEMC2	NanoMEMC2 -	339	0	0	0	339	Nei	EU.011
MinFuture	MinFuture	937	0	0	0	937	Ja	EU.011
Serious	Serious Games and Welfare Technology	0	0	0	124	124	Nei	EU.011
E-Info-TED	E-Info-TED	0	0	0	284	284	Nei	EU.011
FITHYDRO	FITHydro -	179	0	0	0	179	Nei	EU.011
NAGRALED	NAGRALED	0	0	1 572	0	1 572	Nei	EU.011
ECHOES	ECHOES - no cost here	3 134	0	0	0	3 134	Ja	EU.011
UPPSCIENCE	UPPSCIENCE	0	0	0	134	134	Nei	EU.011
SATE	SATE	0	0	0	115	115	Nei	EU.011
FLEXI	FLEXI Pathfinder	131	0	0	0	131	Nei	EU.011
ERA-NET-Mar3Bio	ERA-NET Mar3Bio	0	0	745	0	745	Nei	EU.011
INVADE	INVADE - - ingen kostnader	1 029	0	0	0	1 029	Nei	EU.011
BLUEEDU	BlueEDU	0	0	0	573	573	Ja	EU.011
Biodiversa: Between Scylla and Charybdis? managing connectivity for freshwater fish (Odysseus)	Biodiversa: Between Scylla and Charybdis? managing connectivity for freshwater fish (Odysseus)	0	0	1 188	0	1 188	Nei	EU.011
GREENHOUSE	Climate KIC Greenhouse	149	0	0	0	149	Nei	EU.011
CLIMATELAUNCHPAD	ClimateLaunchPad	99	0	0	0	99	Nei	EU.011
ACCELERATOR	Climate KIC Accelerator	2 682	0	0	0	2 682	Nei	EU.011
WOOD BASED CITY	Climate KIC Wood Based City	47	0	0	0	47	Nei	EU.011
THE JOURNEY	Climate KIC The Journey	680	0	0	0	680	Nei	EU.011
Road-CSR	Road-CSR	0	0	0	45	45	Nei	EU.011
URBAN-EU-CHINA	URBAN-EU-CHINA	1 188	0	0	0	1 188	Ja	EU.011
MAAS	Climate KIC Maas Hoved prosjekt	101	0	0	0	101	Nei	EU.011
SHAPE-ENERGY	SHAPE-ENERGY	177	0	0	0	177	Nei	EU.011
ERA-NET LAC II - Design of Insect- and Insect-based Food Products	ERA-NET LAC II - Design of Insect- and Insect-based Food Products	0	0	1 036	0	1 036	Nei	EU.011
SAFEFOOD	SAFEFOOD	0	0	1 080	0	1 080	Nei	EU.011
GHOST (WP 2 Management and Ethics)	GHOST (WP 2 Management and Ethics)	556	0	0	0	556	Nei	EU.011
FIT4RRI	FIT4RRI	360	0	0	0	360	Nei	EU.011
SENSE_GARDEN	Sense-Garden	0	0	275	0	275	Nei	EU.011
Designing new renewable nano-structured electrode and membrane materials for direct alkaline ethanol fuel cell	Designing new renewable nano-structured electrode and membrane materials for direct alkaline ethanol fuel cell	0	0	1 205	0	1 205	Nei	EU.011
AE MAAS	Climate KIC AE Maas	252	0	0	0	252	Nei	EU.011
SMILE (WP 1 Project Management, Quality Assurance and Reporting)	SMILE (WP 1 Project Management, Quality Assurance and Reporting)	484	0	0	0	484	Nei	EU.011
ESSENTIAL	ESSENTIAL (WP 7 Coordination and Joint Management)	4 536	0	0	0	4 536	Nei	EU.011
GreenCOAT	GreenCOAT	0	0	1 582	0	1 582	Nei	EU.011
ANNULIGHT	AnnuLight	2 012	0	0	0	2 012	Ja	EU.011
OPVET	OPVET	0	0	0	331	331	Ja	EU.011
Choreomundus 2 - International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage	Choreomundus 2 - International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage	0	0	0	666	666	Nei	EU.011
TAI-MRI	TAI-MRI	0	0	1 832	0	1 832	Nei	EU.011
ELECTRA Call5 Sigurd Jakobsen	ELECTRA Call5 Sigurd Jakobsen	0	0	0	8	8	Nei	EU.011
ERA-NET Chitowound	ERA-NET Chitowound	0	0	792	0	792	Nei	EU.011
COSINE	COSINE	3 896	0	0	0	3 896	Nei	EU.011
SLUSH	Climate KIC OIW-2017 Slush	56	0	0	0	56	Nei	EU.011
ENDURCRETE	EnDurCrete	2 078	0	0	0	2 078	Nei	EU.011
PATHFINDER WOOD BASED CITY	Climate KIC Pathfinder Wood Based City	346	0	0	0	346	Nei	EU.011
PROSTOMICS	ProstOmics -	5 057	0	0	0	5 057	Nei	EU.011
ERA-NET Polybugs	ERA-NET Polybugs	0	0	220	0	220	Nei	EU.011
HIPPOCAMPUS	HIPPOCAMPUS	0	0	0	113	113	Nei	EU.011
GREENHOUSE INSPIRATION DAY DEMONSTRATOR	Climate KIC Greenhouse inspiration day demonstrator	10	0	0	0	10	Nei	EU.011
GOJELLY	GoJelly	3 027	0	0	0	3 027	Nei	EU.011
NUNATARYUK	Nunataryuk	2 709	0	0	0	2 709	Nei	EU.011
CitiSense	CitiSense	0	0	1 075	0	1 075	Nei	EU.011
WOOD: STRUCTURE AND EXPRESSION	Erasmus+ - Wood: Structure and Expression	0	0	0	499	499	Nei	EU.011
BACK-UP	Back-Up	2 031	0	0	0	2 031	Nei	EU.011
INTERNABROAD	InternAbroad 2017	0	0	0	270	270	Nei	EU.011
STUDENT AT RISK	Student at Risk	0	0	0	145	145	Nei	EU.011
TRANS-URBAN-EU-CHINA	TRANS-URBAN-EU-CHINA	1 829	0	0	0	1 829	Nei	EU.011
SMARTFISH	SMARTFISH	551	0	0	0	551	Nei	EU.011
VVITA	Erasmus+ VVITA	0	0	0	583	583	Nei	EU.011
M-GATE	M-GATE	3 626	0	0	0	3 626	Nei	EU.011
IMAGINE	IMAGINE	4 661	0	0	0	4 661	Nei	EU.011

Curriculum Development for Sustainable Seafood and Nutrition Security (Erasmus+)	Curriculum Development for Sustainable Seafood and Nutrition Security (Erasmus+)	0	0	0	385	385	Nei	EU.011
BIF	BIF - Ringers phd	0	0	305	0	305	Nei	EU.011
DELTA	DELTA (WP 9 Project Management)	2 555	0	0	0	2 555	Nei	EU.011
LEARN2ANALYZE	Learn2Analyze	0	0	0	635	635	Nei	EU.011
SECTECH	SECTECH	0	0	0	209	209	Nei	EU.011
MAP	Raw Materials MAP	234	0	0	0	234	Nei	EU.011
SMARTEES	SMARTEES -	3 307	0	0	0	3 307	Ja	EU.011
HYDROFLEX	Hydroflex	2 218	0	0	0	2 218	Ja	EU.011
C1PRO	ERA-NET C1Pro	0	0	129	0	129	Nei	EU.011
IFERMENTER	iFementer	752	0	0	0	752	Ja	EU.011
REMOVAL	Removal	1 667	0	0	0	1 667	Nei	EU.011
COM_N_PLAY-SCIENCE	CoM_n_Play-Science	1 553	0	0	0	1 553	Ja	EU.011
HISTORIC	HISTORIC	1 274	0	0	0	1 274	Nei	EU.011
NICI	NICI	710	0	0	0	710	Nei	EU.011
CEE-SIMP3	Raw Materials CEE-SIMP3	24	0	0	0	24	Nei	EU.011
RECONNECT	RECONNECT	1 683	0	0	0	1 683	Nei	EU.011
MARKETPLACE	MarketPlace	2 037	0	0	0	2 037	Nei	EU.011
DC4LT	DC4LT	0	0	0	340	340	Nei	EU.011
EUMARINEROBOTS	EUmarineRobots	2 496	0	0	0	2 496	Nei	EU.011
CITYXCHANGE	CityxChange -	8 592	0	0	0	8 592	Ja	EU.011
EMERGENT	EMERGENT (STING2)	0	0	0	63	63	Nei	EU.011
PREMA	PreMa	4 476	0	0	0	4 476	Nei	EU.011
EuroLean+ European Lean Enterprise Alliance Network	EuroLean+ European Lean Enterprise Alliance Network	0	0	0	-1 298	-1 298	Nei	EU.011
Sum	Sum	111 380	18 610	22 506	4 661	157 157		EU.1

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsoneprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsoneprogrammer til FP7.

Note 31

Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2018	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2017	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	6 600 000	6 623 107	-23 107	6 595 498	N31.1
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0	N31.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	2 080 000	2 076 931	3 069	1 917 846	N31.3
Salgs- og leieinntekter	424 000	424 106	-106	471 633	N31.4
Andre driftsinntekter	0	246	-246	529	N31.5
Sum driftsinntekter	9 104 000	9 124 390	-20 390	8 985 506	N31.6
Driftskostnader					
Varekostnader	0	0	0	0	N31.7
Lønn og sosiale kostnader	5 800 000	5 820 609	-20 609	5 461 891	N31.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	780 000	787 011	-7 011	745 622	N31.9
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0	N31.10
Andre driftskostnader	2 830 000	2 820 586	9 414	2 505 540	N31.11
Sum driftskostnader	9 410 000	9 428 206	-18 206	8 713 053	N31.12
Driftsresultat	-306 000	-303 816	-2 184	272 453	N31.13
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	3 000	2 853	147	3 349	N31.14
Finanskostnader	4 000	3 849	151	5 174	N31.15
Sum finansinntekter og finanskostnader	-1 000	-996	-4	-1 825	N31.16
Resultat av periodens aktiviteter	-307 000	-304 812	-2 188	270 628	N31.17
Avregninger					
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0	N31.18
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	310 000	316 822	-6 822	-243 886	N31.19
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	0	-11 805	0	-12 035	N31.20
Sum avregninger	310 000	305 017	-6 822	-255 921	N31.21
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0	N31.22
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet	0	0	0	0	N31.23
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0	0	N31.24
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0	N31.25
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0	0	N31.26
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0	0	N31.27

Note 32

Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet

Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Tilskudd fra EU	209 418	174 447	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	1 061 541	1 018 183	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	5 841	8 538	N32.21
Sum tilskudd fra NFR og RFF	1 067 382	1 026 721	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	260 030	187 205	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	487 802	457 222	N32.12
- oppdragsinntekter	92 893	127 458	N32.13
Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet	840 725	771 885	N32.1

6.8 Tabeller

Utgiftsart/inntektsart	Regnskap			Budsjett	Regneregler
	31.12.2016	01.01.2018	31.12.2018	2019	
1. Utgifter					<i>Merknad/referanse til kontantstrømoppstillingen</i>
<i>Driftsutgifter</i>					
Lønnsutgifter	5 256 530	5 490 826	5 820 609	5 800 000	KS.11
Varer og tjenester	2 199 483	2 398 378	2 662 512	2 830 000	KS.12+KS.14+KS.15
Sum driftsutgifter	7 456 013	7 889 204	8 483 121	8 630 000	
<i>Investeringsutgifter</i>					
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	901 906	593 816	847 494	-800 000	KS.17
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	901 906	593 816	847 494	-800 000	
<i>Overføringer fra virksomheten</i>					
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	0	0	0	0	KS.14A
Andre utbetalinger	0	0	0	0	KS.14B+KS.14BI
Sum overføringer fra virksomheten	0	0	0	0	
<i>Finansielle aktiviteter</i>					
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.19
Andre finansielle utgifter	0	0	0	0	KS.13+KS.21B+KS.23+KS.24+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	0	0	0	0	
SUM UTGIFTER	8 357 919	8 483 020	9 330 615	7 830 000	
2. Inntekter					
					<i>Merknad/referanse til kontantstrømoppstillingen</i>
<i>Driftsinntekter</i>					
Inntekter fra salg av varer og tjenester	307 234	278 034	331 214	424 000	KS.4
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0	0	KS.5
Refusjoner ¹⁾	0	0	0	0	KS.9
Andre driftsinntekter	170 002	287 113	129 397	0	KS.9A+KS.10
Sum driftsinntekter	477 236	565 147	460 611	424 000	
<i>Inntekter fra investeringer</i>					
Salg av varige driftsmidler	0	529	246	0	KS.16
Sum investeringsinntekter	0	529	246	0	
<i>Overføringer til virksomheten</i>					
Inntekter fra statlige bevilgninger	7 976 101	8 199 657	8 753 623	8 680 000	KS.1A+KS.1B+KS.6
Andre innbetalinger	0	0	0	0	KS.2+KS.3
Sum overføringer til virksomheten	7 976 101	8 199 657	8 753 623	8 680 000	
<i>Finansielle aktiviteter</i>					
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	1 290	0	0	0	KS.18+KS.21A
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	0	0	0	0	KS.7+KS.8+KS.22+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	1 290	0	0	0	
SUM INNTEKTER	8 454 627	8 765 333	9 214 480	9 104 000	
3. Netto endring i kontantbeholdning (2-1)	96 708	282 313	-116 135	1 274 000	

Inntektstype	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Budsjett for	Regneregler
	31.12.2016	01.01.2018	31.12.2018	2019	
Bevilgninger til finansiering av statsopdraget					
Bevilgninger fra fagdepartementet	6 044 196	6 283 252	6 569 161	6 716 228	N1.2+N1.8+N1.9+(N15III.1)
Bevilgninger fra andre departement	149 287	159 956	114 430	115 000	N1.11A+N1.17+N1.18+(N15III.2)
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	376 465	559 781	498 282	0	N1.21E+N1.30+(N15II.6)
Tildelinger fra regionale forskningsfond	6 475	9 600	6 557	0	N1.22D+(N15II.4)
Tildelinger fra Norges forskningsråd	966 816	1 005 404	995 197	0	N1.29A+(N15II.3)
Sum bevilgninger til statsopdraget	7 543 239	8 017 993	8 183 627	6 831 228	
Offentlige og private bidrag					
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	17 761	26 185	19 684	0	N1.32A+(N15II.051A)
Bidrag fra private	228 281	193 116	192 367	0	N1.32F-N1.32A+(N15II.051B+N15II.051C+N15II.051D+N15II.052)
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	144 003	153 636	157 157	0	N1.35C+N1.36C+(N15II.051E+N15II.051F)
Sum bidrag	390 045	372 937	369 208	0	
Oppdragsinntekter m.v.					
Oppdrag fra statlige virksomheter	52 727	62 555	55 187	0	N1.49+(N16.021A-N16.010A)
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	4 423	4 963	6 099	0	N1.50+(N16.021B-N16.010B)
Oppdrag fra private	114 689	108 585	72 575	0	N1.51+N1.52+N1.54+(N16.021C+N16.021D+N16.021E-N16.010C-N16.010D-
Andre inntekter og tidsavgrensninger	349 504	198 300	527 784	2 272 772	N1.48+N1.59+N1.65+N1.66+Saldering mot tabell 1
Sum oppdragsinntekter m.v.	521 343	374 403	661 645	2 272 772	
SUM INNTEKTER	8 454 627	8 765 333	9 214 480	9 104 000	

Balansedag 31. desember Beløp i TNOK	Regnskap 31.12.2016	Regnskap 01.01.2018	Regnskap 31.12.2018	Endring 2017 til 2018	Regneregler
Kontantbeholdning					
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	123 217	2 688 024	2 540 214	-147 810	BV.1
Beholdning på andre bankkonti	-26 508	187 572	219 248	31 676	BV.2
Andre kontantbeholdninger	-1	1	0	-1	BV.3
Sum kontanter og kontantekvivalenter	96 708	2 875 597	2 759 462	-116 135	
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår :					
Feriepenger m.v.	22 352	449 198	473 622	24 424	DIII.4
Skattetrekk og offentlige avgifter	72 458	382 901	438 216	55 315	DIII.2+DIII.3
Gjeld til leverandører	207 792	496 213	538 035	41 822	DIII.1-BII.3
Gjeld til oppdragsgivere	-47 511	-284 187	-259 220	24 967	DIII.06-BII.1
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	98 811	262 168	424 760	162 592	DIII.6-BII.2-BI.1
Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår	353 902	1 306 293	1 615 413	309 120	
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår:					
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	71 523	77 471	11 127	-66 344	N15I.7+N15II.3
Prosjekter finansiert av regionale forskningsfond	-1 320	-3 912	-3 196	716	N15I.8+N15II.4
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	-136 488	187 470	660	-186 810	N15I.3
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	-228 003	255 882	116 399	-139 483	N15I.1
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål	107 766	184 874	197 347	12 473	N15I.2
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	4 835	20 028	17 026	-3 002	N15I.5+N15I.6+N15I.9
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår	-181 687	721 813	339 363	-382 450	
Andre avsetninger:					
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	-84 866	664 164	607 375	-56 789	N15I.4+N15II.1+N15II.2+N15III.1+N15III.2+N15II.5+N15II.6+N15II.7
Fri virksomhetskapital	9 359	183 327	197 311	13 984	CI.1-AIII.1
SUM andre avsetninger	-75 507	847 491	804 686	-42 805	
Langsiktig gjeld (netto)					
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0	CIII.01-AII.1-AI.1
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0	DI.01+DII.1
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0	
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSER	96 708	2 875 597	2 759 462	-116 135	

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	9 487	6 218	5 225
<i>II Varige driftsmidler</i>	9 532 872	9 475 657	9 628 940
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	65 477	67 656	67 667
Sum anleggsmidler	9 607 836	9 549 531	9 701 832
B. Omløpsmidler			
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	12 340	12 425	457
<i>II Fordringer</i>	393 978	422 315	319 988
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	2 759 462	2 875 597	2 593 284
Sum omløpsmidler	3 165 780	3 310 337	2 913 729
Sum eiendeler	12 773 616	12 859 868	12 615 561
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
<i>I Virksomhetskapital</i>	262 788	250 983	238 948
<i>II Avregninger</i>	331 432	648 254	418 241
<i>III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>	9 542 359	9 481 875	9 634 165
<i>IV Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring</i>	0	0	-
Sum statens kapital	10 136 579	10 381 112	10 291 354
D. Gjeld			
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelser</i>	0	0	0
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	0
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	2 637 037	2 478 756	2 324 207
Sum gjeld	2 637 037	2 478 756	2 324 207
Sum statens kapital og gjeld	12 773 616	12 859 868	12 615 561

7 Alfabetisk liste over uttrykk og forkortelser

BIBSYS: Den ledende norske databasen for bøker ved universitets- og høyskolebibliotekene.

BOA: Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet, dvs. finansiering av forskning og utdanning postert utenom NTNUs grunnbevilgning.

BOTT: Samarbeid mellom universitetene i Bergen, Oslo, Trondheim og Tromsø

BTA: Bruttoareal.

CIP, Center for Intellectual Property: En videreføring av IPiN (Nasjonalt senter for immatrielle rettigheter). CIP er et samarbeid mellom NTNU, Göteborgs universitet og Chalmers tekniska högskola.

Cristin: «Current Research Information System in Norway». Felles forskningsdokumentasjonssystemet i Norge. Systemet skal brukes i universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og de regionale helseforetakene.

DBH: Database for statistikk om høyere utdanning.

DiVA: NTNUs Digitale Institusjonelle Vitenskapelige Arkiv. Inneholder i hovedsak vitenskapelig materiale produsert ved institusjonen.

DORA: San Fransisco Declaration on Research Assessment (DORA) ble offentliggjort i 2012 og anbefaler at vurdering av forskningsresultater ikke bør basere seg på hvilke tidsskrifter forskerne har publisert i, men på en kvalitetsmessig vurdering av innholdet i artiklene uavhengig av publiseringskanal.

EiT: Ekspert i Team. Obligatoriske emne for studenter som tar høyere grad ved NTNU.

EM: Erasmus Mundus-programmet er et samarbeids- og mobilitetsprogram i høyere utdanning som fremmer EU som et senter for utmerkelse i læring i verden. Det støtter europeiske fremragende mastergradskurs og synliggjør EUs høyere utdanning for omverden. Programmet bidrar også med stipend for partnere over hele verden.

ERC: European Research Council. NTNU deltar i flere prosjekter i EUs rammeprogrammer. Flere forskere ved NTNU har mottatt grunnforskningsbevilgning fra Det europeiske forskningsråd (ERC).

EVU: Etter- og videreutdanning.

ESFRI: European Strategy Forum for Research Infrastructures. Det europeiske vegkartet for forskningsinfrastruktur.

Fellesadministrasjonen: Tidligere benevnelse «Sentraladministrasjonen» ved NTNU. Består av felles administrative tjenester for hele NTNU og Rektors staber.

FME: Forskningscenter for miljøvennlig energi, støttet av Forskningsrådet.

FORNY2020: Forskningsbasert nyskaping, Forskningsrådets program for forskningsbasert nyskaping ved universiteter, høyskoler, helseforetak og offentlig finansierte forskningsinstitusjoner. Erstatte tidligere FORNY-program.

FORNY Student: er nå erstattet av programmet STUD-ENT: Forskningsrådets program for studententreprenørskap

FP7 = Frame programme 7 = Seventh RP = 7RP: EU's Seventh Framework Programme for Research / EUs 7. rammeprogram for forskning, 2007–2013.

FS: Felles Studentsystem for universitetene og de vitenskapelige høyskolene i Norge.

FUGE: Forskningsrådets program Funksjonell genomforskning.

Geminisenter: Samarbeid mellom fagmiljøer på NTNU og SINTEF på en rekke felt for felles strategiprosesser og koordinering av søknader om større FoU-prosjekter og -programmer.

GLU: Grunnskolelærerutdanning

HiST: Høgskolen i Sør-Trøndelag.

HiG: Høgskolen i Gjøvik

HiÅ: Høgskolen i Ålesund

HMS: Helse, miljø og sikkerhet.

Horisont 2020: EUs 8. rammeprogram for forskning.

HR: «Human Resources». Personal- og organisasjonsarbeid.

HUNT: Helseundersøkelsene i Nord-Trøndelag, Det medisinske fakultet, NTNU. HUNT er Norges største samling av helseopplysninger om en befolkning, med data fra 1984–86, 1995–97 og 2006–08.

IFM: Inntektsfordelingsmodellen ved NTNU; en nøkkel til fordeling av NTNUs offentlige bevilgninger.

INFRA: Forskningsrådets «Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur».

IPIN: Nasjonalt senter for immaterielle rettigheter. Se også CIP.

IPR: Intellectual Property Rights/Immaterielle rettigheter. Rettigheter til åndsverk/oppfinnelser.

Joint Research Centres: I denne sammenhengen et bilateralt samarbeid mellom NTNU og andre/utenlandske universitet på avgrensede felter. Ikke å forveksle med EUs sentrale enhet av samme navn.

KD: Kunnskapsdepartementet.

KIC: Knowledge and Innovation Communities; et virkemiddel organisert av EIT (European Institute of Innovation & Technology) der målsettingen er innovasjon, entreprenørskap og å utdanne neste generasjons entreprenører. EIT samler europeiske nettverk bestående av universitet, institutt, industri, offentlig forvaltning og NGOs innenfor nærmere definerte samfunnsområder.

KVASS: NTNUs nettbaserte kvalitetsstøttesystem for undervisning, læring og støtteprosesser.

LMS: Learning Management System; datasystem for læringskommunikasjon.

LMU: Læringsmiljøutvalget ved NTNU.

MNT-fag: Matematikk, naturvitenskap og teknologi

MOOC: Massive open online courses.

MUSIT: Universitetsmuseenes felles IT-organisasjon.

NIFU: Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) er et uavhengig samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt, organisert som en non-profit stiftelse.

NIRS: NTNU International Researcher Support skal bidra til utvikling av kompetanse knyttet til økt forskermobilitet i NTNU (immigrasjon, bolig, lønn, skatt, pensjon, to-karriere, utstasjonering osv).

NFR: Norges forskningsråd, kortform Forskningsrådet.

NNDC: Nordic Network of Disability Coordinators.

NOKUT: Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. NOKUT er et uavhengig, statlig organ som skal kontrollere og bidra til å utvikle kvaliteten på høyere utdanning og fagskoleutdanning i Norge.

NordicFiveTech/Nordic 5Tech: Et nettverk bestående av fem nordiske universitet: Danmarks Tekniske Universitet, Tekniska Högskolan i Helsingfors, Norges teknisk-naturvitenskaplige, Universitet, Chalmers tekniska högskola og Kungliga Tekniska högskolan.

NTNU Discovery: En finansieringsordning rettet mot potensielt kommersialiserbare forskningsresultater.

Onsager Fellowship: Gjennom OF rekrutteres unge, internasjonalt anerkjente forskere for å styrke universitetets fagmiljøer.

Ph.d.: Den akademiske graden philosophiae doctor, som nå er den felles/vanlige doktorgraden som har sitt eget studieløp.

RBO: Resultatbasert omfordeling; budsjettuttelling for universitet og høyskoler etter relativ resultat-oppnåelse i forskning (publikasjonspoeng) og utdanning (studiepoeng).

RFF: Regionale forskningsfond

RHF: Regionalt helseforetak

RSA: Råd for samarbeid med arbeidslivet

SAKS: Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåing.

SFF: Senter for fremragende forskning.

SFI: Senter for forskningsdrevet innovasjon.

SPARK* NTNU: Spark* er en gratis veiledningstjeneste for studenter som har en idé.

Stjerneprogrammet: En satsing på unge forskere som har utmerket seg internasjonalt. Ved hjelp av mentorer, opphold i utlandet, bevilgninger og talentutvikling gjennom Olympiatoppen er målet at forskerne skal hevde seg i internasjonal forskning.

STUD-ENT: Forskningsrådets program for studententreprenørskap

TDI: Forkortelse for «Tid, Direkte og Indirekte kostnader», en modell for beregning av totale kostnader i eksternt finansierte prosjekter.

NTNU Toppforskning: En satsing for å utvikle eliteforskere og forskningsmiljøer i internasjonal klasse.

TRL-nivåer: Technology readiness level. Skala som brukes i Horisont 2020 for å si noe om i hvilken grad utlysningen gjelder grunnforskning (lavt nivå) eller anvendt forskning (høyt nivå).

TTO: NTNU Technology Transfer [Office]. Kontoret for kommersialisering av ideer fra NTNUs faglige virksomhet.

TSO: Tematisk satsingsområde ved NTNU. Tverrfaglige, langsiktige satsinger.

UH-sektoren: Universitets- og høgskolesektoren.

UHR: Universitets- og høgskolerådet. En sammenslutning av institusjoner i norsk høyere utdanning.

UNIMUS: Universitetsmuseenes samlinger på nett: Inneholder universitetsmuseenes nettportaler utviklet av Universitetsmuseenes IT-organisasjon (MUSIT).

Universell: Den nasjonale pådriverenheten for funksjonshemmede i høyere utdanning. Enheten holder til ved NTNU.

Årsrapport (2018–2019)

Kunnskap for en bedre verden

Ved NTNU – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet skapes kunnskap for en bedre verden og løsninger som kan forandre hverdagen.

NTNU er et internasjonalt orientert universitet med hovedsete i Trondheim og campuser i Ålesund og Gjøvik. NTNU har en teknisk-naturvitenskapelig hovedprofil, en rekke profesjonsutdanninger og en stor faglig bredde som også inkluderer humaniora, samfunnsvitenskap, økonomi, medisin, helsevitenskap, utdanningsvitenskap, arkitektur, entreprenørskap, kunsthøgskole og kunstnerisk virksomhet.

NTNU har åtte fakultet, vitenskapsmuseum og universitetsbibliotek, 41 000 studenter og 7400 årsverk (ansatte).

NTNU satser på innovativ utdanning, spesielt økt bruk av studentaktive læringsformer og digitalisering.

NTNU har fire tematiske satsingsområder for forskning i 2014–2023 innen bærekraft, energi, havrom og helse. Universitetet er i tillegg vertskap eller partner for 35 større forskningssentra.

NTNU har om lag 9 prosent utenlandske studenter og et bredt internasjonalt nettverk. Det finnes eget NTNU-kontor i Brussel (sammen med Universitetet i Bergen og SINTEF).

7491 Trondheim | Tlf: 73 59 50 00